ΚΓ'.

ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΩΣ

Ἡ μίσθωσις καὶ ἐκμίσθωσις ὁμοιάζει μὲ τὴν πώλησιν καὶ ἀγορασίαν, διότι καθὼς ἡ πώλησις γίνεται, ἂν καὶ τὰ δύω μέρη συμφωνήσωσι καὶ εὐχαριστηθῶσιν, οὕτω καὶ αὕτη γίνεται· καὶ καθὼς εἰς τὴν πώλησιν πρέπει νὰ ἦναι τὸ τίμημα φανερὸν, οὕτω πρέπει καὶ εἰς τὴν μίσθωσιν νὰ ἦναι φανερὸν καὶ διωρισμένον, ἐπειδὴ καὶ πολλάκις δίδει τις ἄλλῳ πρᾶγμα νὰ τὸ μεταχειρίζηται, καὶ πάλιν ἐκεῖνος τῷ δίδει ἄλλο πρᾶγμα, ὅπερ δὲν λέγεται μίσθωσις, ἀλλὰ συνάλλαγμα· ἢ ἂν δύω πτωχοὶ γεωργοὶ συμφωνήσωσιν, ὁ ἕνας νὰ πάρῃ τὸ βῶδι τοῦ ἄλλου διὰ νὰ δουλεύῃ δέκα ἡμέρας τὸ χωράφιόν του, καὶ πάλιν ὁ ἄλλος τοῦ ἄλλου ἄλλας δέκα καὶ τύχῃ νὰ χαθῇ τὸ ἓν βῶδι, τότε δὲν λέγεται μίσθωσις, διότι δὲν εἶναι φανερὸς ὁ μισθός.

Πρέπει νὰ φυλαχθῶσιν ὅλα τὰ συμφωνηθέντα εἰς τὴν μίσθωσιν· εἰ δὲ καὶ παραβῇ τις ἓν ἐκ τούτων, ὁ παραβάτης ἐνέχεται εἰς τὴν ζημίαν· διότι, ἢ φόρεμα, ἢ ζῶον, ἢ πρᾶγμα ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν δώσω μὲ μίσθωσιν, ἐκεῖνος ὅστις τὸ λάβῃ, πρέπει νὰ τὸ φυλάττῃ μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν, ὡς τὰ ἰδικά του.

Ἐὰν μὲ μισθὸν, δηλ. **πάκτον** δώσω τὸν ἀγρόν μου διὰ πέντε χρόνους, καὶ εἰς τοὺς δύω, ἢ τρεῖς χρόνους ἀποθάνῃ ὁ μισθωσάμενος ὁ κληρονόμος του δέχεται τὴν μίσθωσιν, δηλ. τὸ πάκτον ἕως τοὺς πέντε χρόνους.

Μίσθωσις λέγεται ὅτε δώσῃς μὲ ἐνοίκοιον, οἰκίαν, ἢ περιβόλιον, ἢ ἀγρὸν, τὸ δὲ **πάκτον** φανερώνει καὶ τὴν συμφωνίαν δύω ἀνθρώπων, καὶ ἐκεῖνο ὅπερ χρεωστεῖται νὰ πληρωθῇ εἴς τινα κατὰ τὴν συμφωνίαν λέγεται μίσθωμα. Εἰς ὅσα κρατῶμεν ὑπὸ μίσθωσιν, ἂν γίνῃ βλάβη ἀπὸ ἐπιδρομεῖς καὶ ἄλλα παρόμοια, αὕτη ἀποβλέπει τὸν κύριον τοῦ κτήματος, οὐχὶ δὲ τὸν μισθωσάμενον.

Ὁ γεωργὸς ὅστις ἐργάζεται τριάκοντα χρόνους ἓν χωράφιον, ἀναγκάζεται καὶ μὴ θέλων πάλιν νὰ τὸ γεωργῇ· ἀλλ' οὔτε ὁ ἰδιοκτήτης δύναται ἵνα τὸν διώξῃ, ἂν ἐκεῖνος δὲν θέλῃ.

Ἐὰν πακτώσω τόπον διὰ βόσκημα προβάτων, ἢ ἄλλων ζώων, καὶ ἀπὸ τὰ πικρὰ βότανα φθαρῶσι τὰ ζῶα, καθὼς συμβαίνει συχνὰ νὰ ψοφῶσι τὰ πρόβατα εἰς τόπον ὁποῦ ἔχει χόρτον **γλαιπάτζαν** κοινῶς λεγόμενον, εἰ μὲν ἐγὼ τὸ ἐγνώριζον ἀποκρίνομαι εἰς τὴν ζημίαν εἰ δὲ μὴ, δὲν ζημιοῦμαι, ἀλλ' οὔτε τὸ πάκτον λαμβάνω διὰ τὸν καιρὸν τῆς βοσκῆς.

Ἐὰν ἐνοικιάσω ὀσπίτιον δι' ἕνα χρόνον, καὶ εἰς τοὺς ἓξ μῆνας πέσῃ, ἢ ἀπὸ ἔξω καῇ, καὶ ἔδωκα ὅλον τὸ ἐνοίκιον, λαμβάνω ὀπίσω τὸ ἐνοίκιον τὸ ἐπίλοιπον· δηλ. δι' ὅσον καιρὸν ἐκάθισα πληρώνω.

Ὅστις πακτώσῃ πρᾶγμα, καὶ ὁ καιρὸς τῆς διορίας παρέλθῃ, καὶ δὲν θέλῃ νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν οἰκοκύρην, ἀλλὰ καταφεύγει εἰς τὰ δικαστήρια καὶ τὸν ἐνοχλεῖ, ἀποφασίζεται καὶ τὸ πρᾶγμα νὰ δώσῃ τοῦ οἰκοκύρη, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ πράγματος· καὶ πρεπόντως διπλᾶ νὰ δώσῃ ὡς ἀχάριστος καὶ ἀνόητος.

Ἂν ἀπὸ αἰτίας σεισμοῦ, ἢ ἀπὸ γῆς τῆς οὐ καλῆς καὶ στερεᾶς οἰκοδομουμένη οἰκία πέσῃ, ἢ σαλευθῇ, ὁ οἰκοκύρης ζημιοῦται· εἰ δὲ ἀπὸ πταίσιμον τῶν μαϊστόρων αὐτοὶ ζημιοῦνται.

Ἂν τις πωλήσῃ κτῆμα, ἢ χωράφιον, ἢ ἄλλο πρᾶγμα, καὶ ἔχει εἰς αὐτὸ ἐνοικιαστὴν, δὲν ἀναγκάζεται ὁ ἀγοραστὴς νὰ ἀφήσῃ μέσα τὸν ἐνοικιαστὴν, ἐκτὸς ἂν τὸ ἠγόρασε μὲ τοιαύτην συμφωνίαν ὥστε νὰ μὴ τὸν ἐκβάλῃ μέχρι τοῦ διωρισμένου καιροῦ.

ΚΔ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΚΟΥ

Τόκος[1] εἰς τὸ ἑλληνικὸν δηλοῖ γέννησιν· τοκεὺς ὁ πατὴρ, καὶ τόκος τὸ γέννημα, ἀπὸ τὸ τίκτω τὸ γεννῶ, γίνεται καὶ τὸ τέ-

1. Ἡλῆψις τόκου ἀπηγορεύετο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, οὐ μόνον τοῖς κληρικοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς λαϊκοῖς. Κατὰ τὸν 32 κανόνα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρου τοῦ ὁμολογητοῦ ἀπαγορεύεται τοῖς λαϊκοῖς τοκισταῖς ἡ μετάδοσις τῆς κοινωνίας καὶ ἡ συνεστίασις μετ' αὐτῶν ἐπιμενόντων τῇ παρανομίᾳ. (Σύντ. τῶν Ἱ. Καν. τόμ. Δ'. σελ. 640), κατὰ δὲ τὸν 14 Κανόνα τοῦ Μ. Βασιλείου, τότε μόνον λαμβάνει τις τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα, τοκιστὴς ὤν, ὅτε ἀπόσχῃ τοῦ τοκίζειν καὶ τὸ ἐκεῖθεν περιελθὸν αὐτῷ κέρδος διανέμῃ πτωχοῖς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς κληρικοὺς, ἐν πρώτοις ὁ 44 Ἀποστολικὸς Κανὼν ὁρίζει καθαίρεσιν κατὰ τῶν κληρικῶν ἐκείνων οἵτινες ἀπαιτοῦσι τόκους παρὰ τῶν δανειζομένων, ἐὰν μὴ παύσωσι ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἔργου. «*Ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, τόκους ἀπαιτῶν τοὺς δανειζομένους, ἢ παυσάσθω, ἢ καθαιρείσθω*». Ἐπίσης ὁ 17 κανὼν τῆς πρώτης Οἰκουμ. Συνόδου, καθαιρέσει ὑποβάλλει τοὺς τοκίζοντας κληρικούς· ταυτόσημος ἐστὶν ὁ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κανὼν τῆς ἐν Τρούλλῳ ἕκτης Οἰκουμ. Συνόδου, ὁ Δ' τῆς ἐν Λαοδικείᾳ, ἡ κανονικὴ ἀπόκρισις τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶνος, καὶ ἡ γνώμη Ματθαίου Βλαστάρεως ἐν Συντάγμ. κατὰ στοιχεῖον Τ. Ἴδε Σύντ. τῶν Θ. καὶ Ἱ. Καν. τόμ. Β', σελ. 59, 151, 328 τόμ. Γ', σελ. 174, τόμ. Δ', σελ. 451, τόμ. ΣΤ', σελ. 473. Ἀλλὰ καὶ ὁ παλαιὸς ἰουδαϊκὸς νόμος ἐκώλυε οἱονδήποτε τοῦ λαμβάνειν τόκον παρ' ἄλλου, (Δευτ. 23, 20)· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Ἰεζεκιὴλ καὶ Ἡσαΐας σὺν τῷ Ψαλμῳδῷ θεωροῦσιν ὡς μέγιστον τῶν κακῶν τὸ λαμβάνειν τόκον, Ἱερ. 9,6. Ψαλμ. 54,11. Οἱ δὲ τόκοι κατὰ τὸ ἀρχαῖον σύστημα διηροῦντο εἰς *ἑκατοστιαίους* καὶ *ἡμιολίους*· καὶ ἑκατοστιαῖοι μὲν ἐκαλοῦντο οἱ βαρύτεροι τόκοι καθ' οὓς ἐπὶ ἑκάστης ἑκατοστῆς, ἤτοι ἑκατὸν νομισμάτων ὑπερπύρων καλουμένων κατεβάλλοντο λόγῳ τόκου δώδεκα νομίσματα, ἡμιόλιοι δὲ οἱ ἐλαφρότεροι καθ' οὓς ἐδίδοντο ἐπὶ ἑκατὸν νομισμάτων ὑπέρπυρα ἓξ, ἢ καὶ ὀλιγώτερα.

κνον, καὶ ὁ τόκος· καὶ δὲν δύνασαι νὰ εἴπῃς τὸν τόκον τῶν ἄσπρων καρπόν.

Οὔτε εἰς τὴν παλαιὰν διαθήκην φαίνεται ὅτι ὁ Θεὸς συνεχώρησε τὸν τόκον, οὔτε ἡ χάρις τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ Ἐκκλησία δέχεται· μόνοι δὲ οἱ πολιτικοὶ νόμοι διαφόρως λέγουσι νὰ δίδηται τόκος διὰ πραγματείας καὶ δοσοληψίας, τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἂν ὁ τόκος ἀπὸ τὸν πολιτικὸν νόμον δίδεται εἰς τοὺς κοσμικοὺς ἀνθρώπους, εἰς τοὺς ἱερωμένους εἶναι ἐμποδισμένος ἀπὸ τὸν ἐκκλησιαστικὸν νόμον.

Καὶ ἀπὸ τῶν προφητῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ ἱερῶν συνόδων καὶ θεοφόρων πατέρων συμπεραίνεται, ὅτι μεγάλην ἁμαρτίαν ἔχουσιν ἐκεῖνοι οἵτινες λαμβάνουσι διάφορον παρ' ἐνδεῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς στενοχωροῦσι· καὶ πῶς προσεύχονται οἱ ἄθλιοι καὶ λέγουσι· *καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν*, ἐν ᾧ ὄχι τὸ χρέος δὲν ἀφίνουσιν, ἀλλ' οὔτε τὸ διάφορον· καὶ ἂς ἀκούσωσιν ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον, πῶς ὁ Θεὸς ἐξέβαλεν ἔξω τῆς οἰκίας του, δηλ. τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐκεῖνον ὅστις δὲν ηὐσπλαχνίσθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν ἐστενοχώρει δι' ὅλον τὸ χρέος· διὰ τοῦτο δέεται καὶ ὁ Δαβίδ· «*ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν*»· καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ λέγει· «*ἐμάκρυνα φυγαδεύων, καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἶδον ἀνομίαν, καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ δόλος.*

Ὁ μέγας Βασίλειος ἐν μιᾷ του ἐπιστολῇ παρακαλεῖ Ἑλλάδιον τὸν κόμητα διὰ μίαν χήραν γυναῖκα νὰ μὴ δώσῃ διάφορον εἰς τοὺς δανειστὰς τοῦ ἀποθανόντος ἀνδρὸς αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον τὸ κεφάλαιον· καὶ καλὸν τοῦτο ἦτον, ἂν ἀποθανόντος τοῦ χρεωστοῦντος, καὶ μεινάσης γυναικὸς χήρας, ἢ τέκνων ὀρφανῶν δὲν ἐλάμβανον οἱ δανεισταὶ διάφορα ἀπὸ αὐτούς, διότι λέγει· «*ὀρφανῶν καὶ χήρας ἀντιλήψεσθε*»· ἀλλ' ἂς εἴπωμεν καὶ τὰ τοῦ πολιτικοῦ νόμου.

Διάφορον χωρὶς συμφωνίαν ἢ ἔγγραφον, ἢ ἄγραφον, δὲν πληρώνεται· οὔτε διάφορον τοῦ διαφόρου ὁ νόμος συγχωρεῖ· ὅτι ἀτιμάζονται οἱ ζητοῦντες.

Εἰς τὸ διάφορον προτιμᾶται ὁ πρότερον δανείσας· ἐδάνεισα ἐγὼ τινὶ τόσα ἄσπρα, ὕστερον δὲ καὶ σύ· ἐλάβομεν τὰ κεφάλαια, καὶ ὄντος τοῦ ἀνθρώπου δυστυχοῦς, εὑρέθη πρᾶγμα του· ἐγὼ προτιμῶμαι νὰ λάβω τὸ διάφορον ἀπὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἂν μείνῃ λαμβάνεις καὶ σύ·

Ἂν τις χρεωστῶν κεφάλαιον πληρώσῃ διάφορον, ὅπερ δὲν συνεφώνησαν, δὲν λαμβάνει τοῦτο ὀπίσω· εἰ δὲ καὶ δώσει διάφορον ἔξω τῆς παραγγελίας τοῦ νόμου, δὲν τὸ λαμβάνει ὀπίσω, ἀλλὰ μετρεῖται εἰς τὸ κεφάλαιον· εἰ δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον ἐπλήρωσεν, ὡς μὴ χρεωστῶν τόσον τὸ λαμβάνει ὀπίσω.

Ἂν ἔλαβεν ὁ δανειστὴς διάφορον κατὰ καιρὸν ἀπὸ συμφωνίας, δὲν κατακρίνεται εἰς τοῦτο.

Ἂν τις μοὶ χρεωστῇ χωρὶς διάφορον, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ λάβω τὸ χρέος τὸν φέρω εἰς τὸν δικαστὴν καὶ ἀποδειχθῇ χρεώστης, ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ τῆς κρίσεως γίνεται τὸ χρέος μὲ τὸ διάφορον.

Ἑκατοστιαῖον τόκον ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὸ διάφορον ὅπερ δίδεται δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τὸν χρόνον, μὲ τὸ νὰ ἐδίδετο τὸν κάθε μῆνα διὰ τὰ ἑκατὸν ἕνα.

Ἐκεῖνος ὅστις δανείζει ἄσπρα ἢ καρποὺς εἰς ἐκείνους οἵτινες διαπλέουσι τὴν θάλασσαν, δύναται νὰ λάβῃ διάφορον δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἡ διάταξις τοῦ βασιλικοῦ νόμου διορίζει εἰς ἕκαστον ἄτομον κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὸν βαθμόν του πόσον διάφορον νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τοὺς δανειστάς· οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὀφφικιάλοι ἄρχοντες, καὶ οἱ Ἰλλούστριοι, δηλ. σπαθάριοι, καὶ πρωτοσπαθάριοι, καὶ οἱ ἀνώτεροι τούτων νὰ λαμβάνωσι διάφορον τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τὸν χρόνον· οἱ κολλυβισταὶ καὶ οἱ ἔμποροι νὰ λαμβάνωσιν ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· οἱ λοιποὶ ἄλλοι νὰ λαμβάνωσιν ἕξ· εἰ δὲ εἶναι τὸ χρέος εἰς ἐκκλησίαν, ἢ μοναστήριον, ἢ ξενοδοχεῖον, ἢ νοσοκομεῖον, ἢ ὀρφανοτροφεῖον, τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· εἰς πλοῖα καὶ εἰς ἄλλα εἴδη ὁποῦ ἐλάμβανον πολὺ διάφορον, δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· ἀλλ' οὔτε ἐκεῖνοι οἵτινες κρατοῦσιν ἐνέχυρα νὰ λαμβάνωσι περισσότερον διάφορον, μήτε οἱ κριταὶ νὰ ἀποφασίζωσι νὰ δώσῃ τις περισσότερον διάφορον. Τὸ ὀρφανικὸν

διάφορον εἶναι τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Θαυμασίως εἰς τὴν 121 Νεαρὰν ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς τοῦτο κελεύει, τὸ ὁποῖον πρέπει πᾶς χριστιανὸς νὰ τὸ φυλάττῃ ὡς δίκαιον καὶ φιλάδελφον, διότι ἀρκετὸν εἶναι, ἂν δανείσῃ ἓν νὰ λάβῃ δύω μετὰ καιρὸν εἰς ὠφέλειάν του.

Ὁ αὐτὸς μέγας Ἰουστινιανὸς εἰς τὴν 136 Νεαρὰν αὐτοῦ πάλιν προστάζει· ἂν τινὲς εἰς δάνεια συνεφώνησαν διάφορον κατὰ νόμους, νὰ δίδηται τὸ συμφωνηθὲν διάφορον· εἰ δὲ καὶ εἶπον μόνον ὅτι τὸ δάνειον νὰ λογίζηται μὲ τὸ διάφορόν του, καὶ ρητῶς δὲν εἶπον τόσα, ἂς μὴ νομίσῃ ὁ χρεώστης ὅτι δὲν χρεωστεῖ διάφορον, ἀλλὰ πρέπει νὰ δώσῃ ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἂν Λέων ὁ σοφὸς βασιλεὺς εἰς ἄλλην Νεαράν του τελείως ἐμποδίζει νὰ μὴ τολμήσῃ τις νὰ λάβῃ τόκον, καθὼς καὶ ὁ Ἀρμενόπουλος κατὰ τὸν μεταφραστὴν τὸ σημειοῖ, ὅμως ὁ ἴδιος αὐτὸς βασιλεὺς εἰς τὴν 73 Νεαρὰν αὐτοῦ λέγει· βλέποντες τὴν βλάβην τοῦ πολιτεύματος, προστάζομεν νὰ δίδηται τόκος εἰς τὰ δάνεια ἀπὸ τρίτης ἑκατοστῆς, δηλ. τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν κατ' ἔτος· ἀγνοῶ δὲ πῶς καὶ τοῦτο δὲν σημειοῖ ὁ Ἀρμενόπουλος, καὶ ὁ εἰς τὸ ἁπλοῦν μεταφραστὴς αὐτου[1].

Ὅταν ὁ νόμος λέγῃ διάφορον ἀπὸ *ἀπὸ τετάρτης ἑκατοστῆς*, ἐννοεῖται τρία ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· ὅταν λέγει *τρίτης ἑκατοστῆς*, νομίζεται τέσσαρα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· ὅταν λέγῃ *ἄχρις ἡμίσεως*, ἓξ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, καὶ ὅταν λέγῃ *ἄχρι διμοίρου*, ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

1. Ὄντως παρ' Ἀρμενοπούλῳ εὕρηται μόνον ἡ προγενεστέρα διάταξις τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος δι' ἧς ἀπαγορεύεται ἡ ἔκτισις τόκων τοῖς δανεισταῖς, ὡς ἀναξία τῆς τῶν χριστιανῶν πολιτείας, (Ἀρμ. βιβλ. Γ', τίτλ. 8, ἐδαφ. 24) οὐδόλως δὲ καὶ ἡ μεταγενεστέρα περὶ τόκων ἐναντία διάταξις τοῦ αὐτοῦ, ἧς μνείαν ποιεῖται ἐνταῦθα ὁ συγγραφεύς.

ΚΕ'.

ΠΕΡΙ ΔΑΝΕΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΧΡΕΩΣΤΟΥ

Δάνειον λέγεται ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἄλλος λαμβάνει, καὶ γίνεται τοῦ δανείου κύριος, καὶ εἶναι ὑπεύθυνος οὐχὶ αὐτὰ τὰ ἴδια ἅτινα ἔλαβε νὰ δώσῃ, ἀλλ' ἄλλα τῆς ἰδίας ποσότητος μὲ τὸ διάφορον αὐτῶν, ἢ χάριν φιλίας χωρὶς διάφορον.

Δάνεια λέγονται πάντα, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, μόλυβδος, κηρίον, ἔλαιον, οἶνος, σῖτος καὶ τὰ ὅμοια ὡς καὶ νομίσματα.

Ἐκεῖνος ὅστις δανείζεται, ἂν ἐν γῇ, ἢ θαλάσσῃ, ἢ ἐκ τύχης χάσῃ τὸ δάνειον, ἐνέχεται νὰ τὸ δώσῃ ὁλόκληρον καὶ μὲ τὸ διάφορον, καὶ δὲν εἰσχωροῦσιν αἱ δικαιολογίαι αἵτινες γίνονται εἰς τὸ χάσιμον τῆς παρακαταθήκης καὶ τῶν ἐνεχείρων, ὡς προείπομεν.

Δάνειον καὶ χρέος ἔχουσι διαφοράν· δάνειον λέγεται ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μερικῶς δώσης τινὶ, καὶ τὸν δανείσης ἢ ἄσπρα, ἢ πρᾶγμα μερικόν· χρέος δὲ λέγεται ὅλα, καὶ αὐτὸ τὸ δάνειον, καὶ τὸ ληγάτον, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χρεωστεῖς ἀπὸ τιμήματος πράγματος τινὸς τὸ ὁποῖον ἐπωλήθη καὶ ἔμεινεν ἀπλήρωτον, καὶ τὸ ἀπὸ διαθήκης χρεωστούμενον, καὶ σχεδὸν ὅ,τι πρᾶγμα χρεωστεῖ τις τοῦτο χρέος λέγεται.

Ἂν τις χρεωστῇ καὶ ἔχῃ δανειστὰς καὶ δὲν ἔχῃ νὰ πληρώσῃ αὐτοῖς, ἂν τῷ χρεώστῃ ταῦτα περιέλθῃ κληρονομία τις, ἢ κληροδότημα, καὶ δὲν θέλῃ νὰ λάβῃ ταῦτα, δὲν βιάζεται ἀπὸ τοὺς δανειστὰς ὅπως πράξῃ τοῦτο κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον.

Ἂν τις δώσῃ τινὶ δανεικὰ διὰ νὰ οἰκοδομήσῃ οἰκίαν, ἢ ἄλλο τι, ὁ δανειστὴς ἐκεῖνος ἔχει προνόμιον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους δανειστὰς νὰ λαμβάνῃ σῶα τὰ ἄσπρα του, καὶ ἂν μένωσι, λαμβάνουσι καὶ οἱ ἄλλοι, διότι διὰ τὸ κτῆμα τὰ ἔδωκε, καὶ μένει τὸ κτῆμα καὶ ἀπὸ αὐτὸ πληρώνεται.

Ἂν ἔχῃς δανειστὰς, καὶ διὰ νὰ τοὺς ζημιώσῃς ὑποσχεθῇς τὰ πράγματά σου νὰ δώσῃς προῖκα τῇ θυγατρί σου καὶ ἡ διορία φθάσῃ τῶν δανειστῶν, τὰ λαμβάνουσιν οἱ δανεισταί.

Ἂν δανείσῃ τις ἄσπρα, ἢ ἄλλα πράγματα, ἢ καὶ ἁπλῶς ἔχῃ τινὰ κρίσιν μετά τινος, καὶ παρέλθωσι τριάκοντα χρόνοι, καὶ οὔτε διάφορον ἔλαβε, οὔτε κινήσῃ ἀγωγὴν, δὲν δύναται να λάβῃ τίποτε, οὔτε δύναται ἀγωγὴν νὰ κινήσῃ· τὸ τοιοῦτον λέγεται παραγραφή.

Ὅστις δανείσῃ ὑπεξούσιον τῷ πατρὶ υἱὸν, ἢ ἀνήλικον παῖδα, ἢ τρελλὸν, δὲν δύναται νὰ κινήσῃ ἀγογήν.

Οἱ λόγοι ἐκείνων οἵτινες ἀποθνήσκοντες γράφουσιν εἰς τὴν διαθήκην, ὅτι χρεωστοῦσιν εἰς τούτους ὁ δεῖνα καὶ δεῖνα, ἢ ὅτι αὐτοὶ χρεωστοῦσιν εἰς ἄλλους δὲν ἀρκοῦσιν εἰς ἀπόδειξιν, ἐὰν δὲν ἦναι παρόντες καὶ μάρτυρες ἀξιόπιστοι.

Οἱ κληρονόμοι πληρώνουσι τὸ χρέος τινὸς ἀποθανόντος, ὄχι οἱ ληγατάριοι.

Ὅσοι ὁμολογοῦσιν ἐγγράφως εἰς τὰς ὁμολογίας αὐτῶν ὅτι χρεωστοῦσι, δὲν πιστεύονται ἐν εὐκολίᾳ, ἂν λέγωσι κατόπιν ἀγράφως ὅτι ἐπλήρωσαν ἢ ὅλον τὸ χρέος, ἢ μέρος, ἐκτὸς ἂν φέρωσι πέντε μάρτυρας ἀξιοπίστους βεβαιοῦντας ὅτι τὰ ἐπλήρωσαν ἀγράφως, καὶ ὀμνύοντας ὅτι ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐπλήρωσαν, ἢ δηλοῦντας ὅτι ἐνώπιον αὐτῶν ὡμολόγησεν ὁ δανειστὴς ὅτι τὰ ἔλαβεν.

Ἂν γίνῃ μετάθεσις τοῦ χρέους, ἀφανίζεται ἡ προτέρα ἐνοχὴ, δηλ. δὲν ἔχει πλέον νὰ κάμῃ ὁ δανειστὴς μὲ τὸν πρότερον χρεώστην· ἀλλ' ἡ μετάθεσις πρέπει νὰ γίνῃ οὕτως, καὶ νὰ λέγῃ ὁ δανειστής· ἀφίνω τὸν πρότερον χρεώστην μου Κώνσταν, καὶ λαμβάνω τὸν Ἰωάννην· εἰ δὲ καὶ δὲν γίνῃ οὕτω καὶ ὁ Ἰωάννης λέγει, «ἐπειδὴ καὶ ἀπουσιάζει ὁ Κώνστας, καὶ ἔμειναν τὰ πράγματά του, ἐμβῆκα

ἐγὼ, ὑποσχόμενος νὰ πληρώσω τὸ χρεος τοῦ Κώνστα», τότε ὁ δανειστὴς ἔχει χρεώστας καὶ τοὺς δύω· καὶ πρῶτον μὲν, ἐὰν ἦναι κυβερνημένος ὁ Ἰωάννης αὐτὸν ἐνάγει, εἰ δὲ καὶ εἶναι πτωχὸς, κρατεῖ τὸν πρότερον Κώνσταν, καὶ δὲν ζημιοῦται.

Ἂν ἐκκλησία χρεωστῇ χρέος ἰδιώτου ἀνθρὼπου, καὶ δὲν ἔχῃ τὸν τρόπον, ἀναγκάζεται ὁ δανειστὴς νὰ πάρῃ καὶ ἀκίνητα πράγματα τῆς ἐκκλησίας, ἐργαστήριον, κῆπον, καὶ τὰ ὅμοια.

Ἂν τὰ τέκνα δὲν κληρονομήσωσι τὸν πατέρα, δὲν δίδουσι τὸ χρέος αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον τὸ αὐθεντικόν.

Ἂν γυνὴ εἰς ἀπάτην τῶν δανειστῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λάβῃ πρᾶγμα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰς ὄνομα τῆς προικὸς αὐτῆς, ὅλον τὸ χρέος πληρώνει ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ χάνεται ἡ προίξ· διότι δὲν συνίσταται προὶξ εἰς ζημίαν τῶν δανειστῶν.

Ἂν τις δανείσῃ τινὰ, ἢ ἄλλο συνάλλαγμα κάμῃ, ἢ ἀφίνῃ τὸ ἰδικόν του ὄνομα, καὶ γράφῃ ἄλλου ἰσχυροτέρου προσώπου ὄνομα εἰς ἀσφάλειαν τῆς ὁμολογίας, ὁρίζει ἡ βασιλικὴ διάταξις ὁ τοιοῦτος ὅστις κάμῃ ταύτην τὴν κατασκευὴν, νὰ ξεπέφτῃ ἀπὸ τὸ χρέος καὶ νὰ τὸ χάνῃ.

Ἐκεῖνα ἅτινα ἄλλοι κάμωσιν δὲν βλάπτουσιν ἀλλους δηλ. ὄντων τεσσάρων κληρονόμων, ἂν οἱ δύω δώσωσι τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς πατρικὸν χρέος, δὲν βιάζονται καὶ οἱ ἄλλοι δύω νὰ δώσωσι, διότι οἱ ἄλλοι δύω ἔδωκαν· ἀλλ' ἂν ἀποδειχθῇ τὸ πατρικὸν χρέος, καὶ φανερωθῇ, τότε δίδουσι καὶ αὐτοὶ τὸ ἀνάλογον αὐτῶν.

Ἂν σοὶ δανείσω ἄσπρα, καὶ μετὰ τὸν χρόνον ἢ διωρισμένον καιρὸν μοὶ τὰ δώσῃς, καὶ σοὶ ζητῶ καὶ διάφορον, καὶ σὺ λέγεις ὅτι δὲν συνεφωνήσαμεν διάφορον, τοιοῦτον ἄδηλον σύμφωνον ὁ κριτὴς δὲν δέχεται καὶ ἀποφασίζει νὰ λάβῃ τὸ κεφάλαιον μόνον.

Ἐκεῖνοι οἵτινες ἀποφασισθῇ νὰ δώσωσι χρέος τι, ἂν τὸ χρέος ἦναι ἴσον μὲ τὰ πράγματα αὐτῶν ὅλα, δὲν ἀποφασίζεται ὅπως γυμνωθῶσιν ἀπὸ ὅλα, ἀλλὰ κρατῶσι τινὰ διὰ ζωοτροφίαν αὐτῶν.

Ὅταν ὁ χρεώστης ἀρνῆται ὅλον τὸ χρέος, τότε πρέπει ὁ δανειστὴς νὰ τὸ ἀποδείξῃ· ὅταν δὲ λέγει ὁ χρεώστης ὅτι μέρος ἐπλήρωσε, καὶ μέρος χρεωστεῖ, τότε ἀναγκάζεται ὁ χρεώστης ν' ἀποδείξῃ τὰ ὅσα ἐπλήρωσε.

Ἐκείνου ὁποῦ χαρισθῇ μέρος τοῦ χρέους, καὶ ὑποσχεθῇ νὰ πληρώσῃ τὸ ἐπίλοιπον εἰς διορίαν, εἰ δὲ μὴ νὰ τὰ χρεωστῇ ὅλα, ἂν παρέλθῃ ἡ διορία καὶ δὲν τὰ πληρώσῃ ἀναγκάζεται να δώσῃ τὸ ὅλον.

ΚΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΛΟΓΙΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΟΡΚΩΝ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΤΩΝ

Ἡ ὁμολογία ἑλληνιστὶ λέγεται συμβόλαιον, καὶ εἶναι μία συμφωνία καὶ καταγραφὴ τῶν συμφωνηθέντων εἰς δάνεια ἄσπρα, ἢ καὶ ἄλλα πράγματα· διότι ἡ συμφωνία καὶ συμβιβασμὸς τῶν δύο προσώπων λέγεται συμβολή· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ὁμολογία λέγεται συμβόλαιον.

Εἰς τὴν ὁμολογίαν πρέπει νὰ ἦναι τοὐλάχιστον τρεῖς μάρτυρες ὑπογεγραμμένοι, διὰ νὰ ἦναι πιστὴ, καὶ νὰ μὴ ἔχῃ καμμίαν ἀντιλογίαν ἢ διαβολήν.

Εἰς ἑκάστην ὁμολογίαν ζητοῦμεν πρῶτον τὰς ἀποδείξεις ἀπὸ ἐκεῖνον ὅστις τὴν φέρει, δηλ. τοὺς μάρτυρας, καὶ ὕστερον παρ' ἐκείνου ὅστις λέγει ὅτι εἶναι πλαστὴ ζητοῦμεν νὰ τὸ ἀποδείξῃ.

Ἡ ἀπώλεια τῶν ὁμολογιῶν δὲν παύει τὰς κρίσεις ἐκεῖ ὁποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδειχθῇ ἀλλεοτρόπως ἡ ἀλήθεια.

Δὲν δύναταί τις νὰ ἀποδείξῃ ἀξιόπιστον μαρτυρίαν μὲ ἰδικάς του ἰδιοχείρους ὑπογραφάς.

Οὔτε αὐθεντικὸς ἄνθρωπος, οὔτε ἰδιώτης δύναται νὰ ἀποδείξῃ μὲ ἴδιά του σημειώματα, καὶ ἐνθυμήσεις ὅτι τὸν χρεωστοῦν τινὲς, δηλ. νὰ γράψῃ εἰς αὐθεντικὰ κατάστιχα, ὅτι ὁ δεῖνα χρεωστεῖ εἰς τὴν βασιλείαν, ἢ αὐθεντείαν τόσα φλωρία, ἢ ἰδιώτης νὰ γράψῃ τὰ ὅμοια, ὅτι ὁ δεῖνα μοὶ χρεωστεῖ τόσα.

Εἰς τὰ ἰδιόχειρα ὁμολογητικὰ γράμματα δὲν ὑπάρχει χρεία συγκρίσεώς τινος ὅταν ἔχωσιν ὑπογραφὰς τριῶν μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι μαρτυροῦσιν ὅτι καὶ ἰδιόχειρον τοῦτο εἶναι καὶ χρεωστεῖ· ἀλλ' ὅταν δὲν ἔχωσιν ὑπογραφὰς μαρτύρων, ἢ ἀρνοῦνται οἱ μάρτυρες τὰς ὑπογραφὰς αὐτῶν, τότε γίνεται σύγκρισις, δηλ. συμπαραβολὴ τῶν γραμμάτων, ἂν δηλ. ἦναι τὰ ἴδια γράμματά των, καὶ ἐλέγχονται καὶ ὁ χρεώστης, καὶ οἱ μάρτυρες, καὶ οὕτω φανερώνεται ἡ ἀλήθεια· ἐὰν δὲ φέρῃ καὶ τὸ ἐναντίον μέρος γράμματα ἰδιόχειρα ὁποῦ ἐξώφλησαν, τότε δὲν δύναται νὰ κατακρίνῃ τις αὐτό· διότι ἐκεῖνος ὅστις ἐζήτει ἵνα πιστωθῶσι τὰ ἰδικά του διὰ τούτου τοῦ τρόπου, χρεία εἶναι νὰ δεχθῇ διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου καὶ τοῦ ἄλλου τὴν πίστωσιν.

Τὰ ἰδιόχειρα γράμματα ὅταν δὲν ἦναι παρόντες οἱ μάρτυρες, καὶ μὲ ὅρκον πιστοῦνται.

Τὰ ἄγραφα συναλλάγματα ἢ διὰ μαρτύρων, ἢ δι' ὅρκου πιστοῦνται· ἐκεῖνος ὅτις πρέπει νὰ φέρῃ τοὺς μάρτυρας, ἂν δὲν τοὺς φέρῃ, ὁ ἄλλος κάμει ὅρκον, καθὼς ὁ κριτὴς ἐξετάζει τὴν κρίσιν.

Ἐκεῖνος ὅστις ἀρνεῖται τὰ γράμματα, ἢ ὅσα πράγματα, ἢ ἄσπρα ἔλαβεν, ἂν μαρτυρηθῇ πληρώνει διπλάσια· καὶ ἐκεῖνος ὅστις ἀρνηθῇ καὶ βλέπων εὐθὺς ὅτι θέλει ὑποβληθῇ εἰς ὅρκον φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν, δὲν πληρώνει τὸ διπλάσιον, ἀλλ' ὁμολογῶν, μὲ τὴν ὑπομονὴν πληρώνει ὅσα μὲ τὸν ὅρκον του ὁμολογήσῃ ὁ ἐναντίος ἔξοδα ὅτι τῷ ἐπισυνέβησαν,

Δύναται συμφωνία γεγραμμένη καὶ ἄγραφος νὰ στερεωθῇ.

Συμφωνεῖ τις καὶ λείπων ἐν ἄλλῳ μέρει, καὶ παρὼν, καὶ δι' ἐ-

πιστολῆς, καὶ διὰ μηνύματος, καὶ σιωπῶν, ὅταν ἀποδώσῃ τῷ χρεώστῃ τὸ συμφωνητικὸν γράμμα.

Ἡ Νεαρὰ Λέοντος τοῦ σοφοῦ νομοθετεῖ καὶ ἐπιτάσσει ὅτι οἱονδήποτε σύμφωνον ὁποῦ φαίνεται νὰ ἔχῃ τὸ ἀληθὲς καὶ τὴν ἀξιοπιστίαν ἀπὸ τοὺς νόμους, πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὴν δύναμιν στερεὰν καὶ ἀδιάλυτον.

Τὸ σύμφωνον τὸ ὁποῖον εἶναι παράνομον, δὲν ἔχει στερέωσιν τινὰ, οὔτε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἔξω τῆς συνηθείας τοῦ τόπου.

Ἡ ἄγραφος μαρτυρία δὲν ἐμποδίζεται, ἀλλ' ὅταν ἔχῃ τὰς ἀξιοπίστους μαρτυρίας, ἔχῃ τὴν δύναμιν ὡς ἡ γεγραμμένη· ἡ δὲ ἄγραφος μαρτυρία δὲν δύναται νὰ χαλάσῃ τὴν γεγραμμένην.

Ὅταν αἱ ὁμολογίαι λέγουσιν ἄλλο, καὶ ἄλλο οἱ ἀξιόπιστοι μάρτυρες, ὁ κριτὴς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν μᾶλλον τὰς μαρτυρίας αἵτινες γίνονται διὰ ζώσης φωνῆς, ἢ τὰς μαρτυρίας τῶν γεγραμμένων, βάλλων τοὺς μάρτυρας εἰς ὅρκον.

Ὅσοι μαρτυρήσωσι πλαστὰ καὶ ἐναντία ἢ διὰ λόγου των, ἢ δι' ἄλλους, τιμωροῦνται καὶ παιδεύονται, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος Θεὸς προστάζει· «*μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται· καὶ στόμα καταψευδόμενον ἀναιρεῖ ψυχήν*».

Ὅρκος δίδεται ἀπὸ τοὺς κριτὰς, ὅταν δὲν ἔχωσι φανερὰν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας.

Ὁ ὅρκος κόπτει τὴν κρίσιν καὶ πλέον δὲν θεωρεῖται αὕτη, διότι ὁμοιάζει τὴν διαλλαγὴν, καὶ εἶναι μεγαλήτερος ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν· ἂν δέ τις ὁμόσῃ χωρὶς νὰ τὸν βιάσωσιν, δὲν ὠφελεῖται.

Ἂν δέ τις ὁμόσῃ, ὅτι οὔτε ἔδωκεν, οὔτε ἔταξε νὰ δώσῃ τι διὰ καμμίαν ὑπόθεσιν, ἂν ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀποδειχθῇ ὅτι ἔταξε νὰ δώσῃ μόνον, ἀναγκάζεται νὰ πληρώσῃ τριπλά· ἂν παρέλθωσιν οἱ τέσσαρες μῆνες πλέον δὲν ζητεῖται.

Ἂν τις μετανοήσῃ πρὸ τοῦ νὰ κάμῃ ὅρκον, καὶ λέγει, ὅτι εὗρον τὰς ἀποδείξεις μου, δὲν βιάζεται νὰ κάμῃ ὅρκον.

Ἐκεῖνος ὅστις βιάζει ἄλλον νὰ κάμῃ ὅρκον, πρῶτον αὐτὸς κάμνει ὅρκον ὅτι δὲν τὸν συκοφαντεῖ, καὶ τότε βάλλει καὶ ἐκεῖνον εἰς

ὅρκον διὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν ὁποίαν ζητεῖ· εἰ δὲ καὶ φεύγει τὸν ὅρκον ὁ πρῶτος, ἐκπίπτει ἀπὸ τὴν κρίσιν του.

Ὁ ἀνήλικος δὲν δύναται νὰ δώσῃ ὅρκον, ἀλλ' οὔτε ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν τοιοῦτος[1].

Οἱ ἄσωτοι καὶ φαυλόβιοι δὲν δύνανται ἄλλους νὰ βάλωσιν εἰς εἰς ὅρκον.

Ἐκεῖνοι οἵτινες μαρτυροῦσι διὰ ἔγγραφα χρέη, ἂν δὲν εἴπωσιν ὅτι ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐδόθησαν τὰ ἄσπρα, ἢ ἄλλα πράγματα, δὲν εἶναι δεκτοί· εἰ δὲ καὶ εἶναι πέντε οἱ μαρτυροῦντες. καὶ εἴπωσιν ὅτι δὲν εἶδον μὲν τὰ ἄσπρα, ἀλλ' ἔμπροσθεν αὐτῶν εἶπε τις χρεωστῶ τῷ δεῖνι τόσα ἄσπρα καὶ εἶναι ἀξιόπιστοι, δέχονται εἰς μαρτυρίαν[2].

Καὶ μακρόθεν ὁ κριτὴς ἀκριβῶς ἐξετάσας διὰ μαρτύρων πιστῶν, γράφει τὴν ὑπόθεσιν ὅτι οὕτως ἔχει[3].

Εἰς τὰ ἐγκλήματα, δηλ. ὅταν τις κλέψῃ, ἢ ὑβρίσῃ, ἢ δείρῃ, καὶ τὰ ὅμοια, πρέπει νὰ εἴπωσιν οἱ μάρτυρες, ὅτι εἶδον ὀφθαλμοφανῶς, ὅτι τοῦτο ἔκαμεν, ἢ εἶπεν, ὄχι νὰ μαρτυρῶσιν ὅτι ἤκουσαν.

Τοὺς ὑπηρέτας μου, μισθωτοὺς, σκλάβους, συγγενεῖς μου δὲν φέρω μάρτυρας[4].

---

1. Ἴδε καὶ Ἀρμενοπούλου βιβλ. Α', τίτλ. 7, ἐδάφ. 11. 12.

2. Ἀρμενοπούλου Βιβλ. Α'. Τίτλ. 6 ἐδάφ. 2.

3. Αὐτόθι ἐδάφ. 4.

4. Παράβαλε καὶ Ἀρμενοπούλου Βιβλ. Α'. Τίτλ. 6 ἐδάφ. 11. Ἐνταῦθα δὲ ῥητέον ὅτι καθόσον μὲν ἀφορᾷ τοὺς μισθωτοὺς δέον ἵνα κατατάξωμεν εἰς τούτους τοὺς πάσης τάξεως καὶ εἴδους ὑπηρέτας ἢ θεράποντας τοῦ ἀποδεικνύοντος καὶ τοὺς ἕνεκα τῆς πενίας αὐτῶν ἢ δι' ἄλλον λόγον ἐξαρτωμένους παρ' αὐτοῦ, ἢ διατρεφομένους παρ' αὐτοῦ· λαμβάνεται ὅμως ὑπ' ὄψιν ἡ παροῦσα καὶ οὐχὶ ἡ παρελθοῦσα σχέσις ὑπηρεσίας ἢ ἐξαρτήσεως. Τοῦτ' αὐτὸ παραδέχεται καὶ ὁ Ὀθωμανικὸς Νόμος. (Ἀστυκὸς Κώδηξ Ἄρθρ. 1700). Καθόσον δ' ἀποβλέπει τοὺς συγγενεῖς ἐξαιρετέα εἰσὶν ά. ἀνιόντες καὶ κατιόντες συγγενεῖς ἢ ἀγχιστεῖς τοῦ ἀποδεικνύοντος· β'. οἱ ἐκ πλαγίου μέχρι τοῦ 4 βαθμοῦ. γ'. σύζυγοι εἰ καὶ διεζευγμένοι ἀπ' ἀλλήλων, ἔτι δὲ καὶ οἱ μεμνηστευμένοι. Ἴδε καὶ Βασιλικῶν Βιβλ. 21. 1. § 35. 40. 44. κατὰ δὲ τὸν Ὀθωμανικὸν Νόμον (Ἀστυκὸς Κώδηξ ἄρθρ. 1700) ἀπαράδεκτος ἐστὶν ἡ μαρτυρία ἀνιόντων ὑπὲρ κατιόντων καὶ τ' ἀνάπαλιν, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων κατὰ τοῦ ἑτέρου· ἡ μαρτυρία ὅμως τῶν λοιπῶν συγγενῶν ὑπὲρ ἀλλήλων τυγχάνει ἐνώπιον τῶν ὀθωμανικῶν δικαστηρίων δεκτή.

Ἰδιώτου μοναχοῦ μαρτυρίαν δὲν δεχόμεθα· ἱερεῖς ὅμως κοσμικοὶ μαρτυροῦσιν.

Οὔτε ἀνηβος, οὔτε εἰκοσαέτης, οὔτε κωφὸς, οὔτε δαιμονιζόμενος, οὔτε φαυλόβιοι μαρτυροῦσιν· διότι οἱ μάρτυρες πρέπει νὰ ᾖναι ἀξιόπιστοι καὶ εἰς ἡλικίαν[1].

---

1. Οἱ μάρτυρες ἀπαιτεῖται κατὰ τὸν Νόμον ἵνα ὦσιν ἀξιόπιστοι, ἠθικοὶ καὶ οὐχὶ χαμερπεῖς καὶ ἄσημοι, τίμιοι καὶ οὐχὶ ἄτιμοι, πρὸς δὲ καὶ εὔποροι ὥστε νὰ μὴ ὑπολείπηται ἀμφιβολία τις ὅτι ἐξηγοράσθησαν παρὰ τοῦ ἀποδεικνύοντος διαδίκου. Ὅθεν οἱ φαυλόβιοι, ἀνυπόληπτοι, στενοὶ φίλοι τοῦ ἀποδεικνύοντος, ἢ ἐχθροὶ πασιφανεῖς τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀπόδειξις, οἱ μίμοι, οἱ θηριομάχοι, οἱ ὀρχησταὶ, οἱ καταδικασθέντες ὡς συκοφάνται, ἢ μοιχοὶ, ἢ κλέπται, ἢ δι' ἄλλο τι σπουδαῖον ἔγκλημα, οἱ πάνυ πένητες, αἱ γυναῖκες, ἐξαιρέσει ὅτε προσκαλοῦνται εἰς μαρτυρίαν διὰ πράγματα ἔνθα ἀπείργεται ἡ θέα τῶν ἀνδρῶν, ἀποκλείονται τῆς μαρτυρίας. Ἴδε Ἀρμενοπούλου Βιβλίον Α'. Τίτλ. 6 ἐδάφια 1. 6. 7. 9. 11. ὁμοίως δὲ καὶ Νεαρὰν Ἰουστινιανοῦ κεφ. 1 καὶ 3. Βασιλ Βιβλ. 23. Τὴν ἔρευναν τῶν προσόντων ἢ τοιούτων σπουδαίων ἐλαττωμάτων τῶν μαρτύρων καταλείπει ὁ Νόμος εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ὅστις ὀφείλει καὶ αὐταπαγγέλτως μετὰ ἔρευναν προσηκόντως γιγνομένην ἵνα ἀπορρίψῃ τὰς μαρτυρίας τὰς προερχομένας παρὰ μὴ ἀξιοπίστων καὶ τιμίων ἀνδρῶν. Ἴδε Νεαρὰν Ἰουστ. 90 κεφ. γ'. « . . . . . *τοὺς δικαστὰς δεῖ ἐκβάλλειν τὰς τοιαύτας μαρτυρίας τοῖς παρὰ τῶν ἀξιοπιστοτέρων καὶ πλειόνων μαρτυρίας προσέχοντας*»· ὁμοίως δὲ καὶ Ἀρμενοπούλου Βιβλ. Α'. Τίτλ. 6 ἐδάφ. 7. 20. 21. 26. Κατὰ φυσικὸν δὲ λόγον δέον ἵνα ἀποκλείωνται τῆς μαρτυρίας καὶ οἱ συμφέρον τι ἔχοντες ἐν τῇ δίκῃ, διότι ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν καθαρεύει ὑποψίας, πρὸς δὲ καὶ ὁ ἐξελεγχθεὶς ἢ καταδικασθεὶς ὅτι ἔλαβε χρήματα ἵνα μαρτυρήσῃ ἢ μὴ μαρτυρήσῃ. (Βασιλικῶν Βιβλ. 24. 1. «ὁ ἐλεγχθεὶς ἢ καταδικασθεὶς λαβεῖν χρήματα ἐπὶ τῷ μαρτυρῆσαι ἢ μὴ μαρτυρῆσαι». Ὁ Ἑλληνικὸς Νόμος ἀποκλείει τῆς μαρτυρίας τοὺς ἐσπιλωμένης ὑπολήψεως μάρτυρας. (Ἴδε Πολιτ. Δικονομ. Β. Οἰκονομίδου Βιβλ. Ε'. περὶ ἐξαιρετέων μαρτύρων)· ὁ Γαλλικὸς θεωρεῖ ἐξαιρετέον τὸν μάρτυρα ὅστις μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ ἀποδείξεως ἀποφάσεως συνέφαγεν ἢ συνέπιεν μετὰ τοῦ διαδίκου καὶ δαπάναις αὐτοῦ, ὁ δὲ Ὀθωμανικὸς ἀπαιτεῖ ὅπως ὁ μάρτυς ᾖ ἀξιόπιστος (ἀδίλ)· ὅθεν δὲν παραδέχεται τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀσχολουμένων εἰς πράξεις προσβαλλούσας τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν, οἷον τῶν ὀρχηστῶν, γελωτοποιῶν, ἀποδεδειγμένων ψευστῶν, συνεπῶς δὲ καὶ τῶν ἔτι χείρονα ἐχόντων ἐλαττώματα. (Ἴδε Ἀστυκοῦ Κώδηκος ἄρθρ. 1705). Ἐπίσης ὁ αὐτὸς δὲν παραδέχεται τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἑνὸς τῶν συνεταίρων ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν, τὴν μαρτυρίαν τοῦ φίλου ὅταν φθάνῃ αὕτη εἰς τὸν βαθμὸν ὥστε ὁ εἷς νὰ διαχειρίζηται τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου, καὶ τοῦ ἐχθροπαθοῦντος πρὸς τὸν ἕτερον τῶν διαδίκων, καταλείπων τὴν ἔρευναν καὶ ἐκτίμησιν τῆς ἐχθρότητος εἰς τὸν δικαστήν· πρὸς ἐξακρίβωσιν ἐπίσης τῆς ἀξιοπιστίας τῶν μαρτύρων ποιεῖται δικαστικὴν

Δεκατεσσάρων χρόνων παιδίον μαρτυρεῖ διὰ χρέος ἄσπρων, ὄχι ὅμως καὶ διὰ πταῖσμα ἀρχιερέως τινός.

Ἐκεῖνος ὅστις φέρει μακρόθεν τοὺς μάρτυρας, δίδει καὶ ἔξοδα αὐτῶν.

Ἐκεῖνοι οἵτινες εἰς γράμματα εἰσὶν ὑπογεγραμμένοι, καὶ μὴ θέλοντες μαρτυροῦσιν.

Οἱ μάρτυρες τόσον διὰ χρέος, ὅσον καὶ διὰ πταίσματα ἄλλων, μεθ' ὅρκου μαρτυροῦσι.

Ἐκεῖνος ὅστις μαρτυρήσῃ ἐναντίον μου, δὲν δύναται καὶ δευτέραν φορὰν εἰς ἄλλην ὑπόθεσίν μου νὰ μαρτυρήσῃ.

ἔλεγχον Τεζκιγὲ καλούμενον ἢ μυστικῶς, ἢ φανερῶς καὶ ἐξακριβοῦται τὸ ἀξιόπιστον τῶν μαρτύρων παρὰ τῶν ἁρμοδίων, οἷον ἐὰν ὁ μάρτυς ἦναι μαθητὴς, παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς· ἐὰν ἦναι στρατιωτικὸς, παρὰ τῶν ἀξιωματικῶν ἢ γραμματέων τοῦ τάγματος αὐτοῦ· ἐὰν ἔμπορος τυγχάνῃ, παρὰ τοῦ ἐμπορικοῦ σώματος, ἐὰν ἀνήκῃ εἰς συντεχνίαν, παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς συντεχνίας (κεχαγιᾶ) καὶ ἐὰν ἀνήκῃ εἰς ἄλλην τάξιν παρὰ τῶν εὐϋπολήπτων κατοίκων τῆς συνοικίας ἢ τοῦ χωρίου αὐτοῦ. (Ἴδε Ἀστυκοῦ Κώδηκος ἄρθρα 1700. 1701. 1702. 1716 καὶ 1722. Ἐξ ἑτέρου δὲν δύνανται ἵνα μαρτυρήσωσιν οἱ δικηγόροι ἢ ἄλλοι νομικοὶ βοηθοὶ κατὰ καθῆκον ὀφειλόμενον ἐχεμυθίας πρός τινα τῶν διαδίκων δι' ὅσα ἔμαθον ἕνεκα τῆς ὑποθέσεως ὑπὲρ ἧς συνηγόρουν, οὐχὶ ὅμως καὶ δι' ὅσα ἄλλως πως ἔμαθον. (Ἴδε Βασιλικῶν Βιβλ. 21. 1. «Ὁ συνηγορήσας ἢ ἐκβιβάσας ἐν ὑποθέσει, οὐ μαρτυρεῖ ἐν αὐτῇ» ὁμοίως δὲ καὶ Ἀρμενοπούλου Βιβλ. Α'. Τίτλ. 6 ἐδάφ. 46. συνεπῶς δὲ δὲν δύνανται ἵνα μαρτυρήσωσιν καὶ ἰατρὸς, χειρουργὸς καὶ μαῖαι περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα ἐξ ἀνάγκης ἀπεκαλύφθησαν αὐτοῖς, ἕνεκα τῆς βοηθείας ἣν προσεκλήθησαν ἵνα χορηγήτωσι. Ἐπίσης οἱ αἱρετικοὶ καὶ Ἰουδαῖοι ἀποκλείονται τῆς μαρτυρίας κατὰ ὀρθοδόξων, δυνάμενοι ἵνα μαρτυρήσωσι κατ' ἀλλήλων. (Ἴδε Ἀρμενοπούλου Βιβλ. Α'. Τίτλ. 6 ἐδάφ. 10. Οἱ ἀνίκανοι δὲ καθ' ὁλοκληρίαν μάρτυρες ἀποβάλλονται αὐταπαγγέλτως παρὰ τοῦ δικαστηρίου. Τοιοῦτοι δὲ θεωροῦνται.

Α'. Οἱ ἐστερημένοι τοῦ ἁρμοδίου αἰσθητηρίου ὅτε συνέβη τὸ ἀποδεικτέον γεγονὸς π. χ. οἱ κωφοὶ ἢ τυφλοὶ βεβαιοῦντες ὅτι ἤκουσαν ἢ εἶδον.

Β'. Οἱ φρενοβλαβεῖς δηλονότι μανιακοὶ, παράφρονες καὶ βλάκες συγχρόνως δὲ καὶ οἱ ὑπερβολικῶς καὶ διαρκῶς μέθυσοι· ἐχεφροσύνης ὅμως διαλείμματα ἔχοντες ἢ ἀνανήφοντες ἐκ τῆς μέθης, ἐξετάζονται μὲν, ἀλλ' ἡ μαρτυρία αὐτῶν τυγχάνει πάντοτε ὕποπτος.

Γ'. Οἱ κληρικοὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξομολόγησιν τῶν ἁμαρτιῶν, ὅτε βεβαιώσωσιν ὅτι προσβάλλουσι τὰ ἀπόρρητα τῆς ἐξομολογήσεως μαρτυροῦντες. (Ἴδε Πολ. Δικον. Οἰκονομίδου σελ. 168 καὶ 169. ἔκδ. 1855

Διὰ τὰ σύνορα τῶν χωρίων, πόλεων, καὶ διὰ καινοτομίας οἰκιῶν καὶ κτημάτων, δεχόμεθα μάρτυρας καὶ ἐκείνους οἵτινες ἐξ ἀκοῆς μαρτυροῦσι, δηλ. ἤκουσαν ἀπὸ τὸν πατέρα μου, ἢ πάππον μου ὅτι αὐτοῦ εἶναι τὰ σύνορα κτλ.

Πατὴρ καὶ υἱὸς ὑπεξούσιος, καὶ δύω ἀδελφοὶ, καὶ αὐθέντης καὶ δοῦλος εἰς ξένον πρᾶγμα δύνανται νὰ συμμαρτυρήσωσι.

Εἰς τριάκοντα λίτρας χρυσίου δηλ. καὶ εἰς ὀλίγην ποσότητα ἀρκοῦσι καὶ δύω ἀξιόπιστοι μάρτυρες· ἂν δὲ ἦναι μεγάλη ποσότης, εἶναι χρεία πέντε μαρτύρων.

Οὔτε υἱὸς διὰ τὸν πατέρα, οὔτε πατὴρ διὰ τὸν υἱὸν, οὔτε ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα του, οὔτε γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα της, οὔτε δοῦλος διὰ τὸν αὐθέντην αὐτοῦ μαρτυροῦσι.

Ὁ μάρτυς ἂν ἔχῃ νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς μέρος χρέους, δέχεται εἰς μαρτυρίαν.

Οἱ σύντροφοι δὲν μαρτυροῦσιν ὁ εἷς διὰ τὸν ἄλλον.

Ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ μαρτυρία, ἂν ἦναι καὶ συγκλητικὸς, δὲν εἶναι δεκτὴ, ὡς καὶ ἑνὸς μάρτυρος ἡ ὑπογραφή.

Ἂν τις ὑπογραφῇ μάρτυς εἰς διαθήκην τινὸς, ἂν δὲν θέλῃ νὰ μαρτυρήσῃ δὲν βιάζεται, ἐν ἄλλῃ ὅμως διαθήκῃ ἡ μαρτυρία του δὲν δέχεται, οὔτε ἀπὸ διαθήκην ἄλλου λαμβάνει κέρδος, οὔτε δύναται νὰ κάμῃ διαθήκην εἰς τὰ πράγματά του.

Ἂν τις μὲ γράψῃ κληρονόμον εἰς διαθήκην, δὲν δύναται νὰ μαρτυρήσῃ ὁ υἱός μου ὁ ὑπεξούσιος, οὔτε ὁ ἀδελφός μου ὁ ὑπεξούσιος, καθὼς ἐγὼ μαρτυρῶ διὰ τὸν ἀδελφόν μου, ὢν αὐτεξούσιος· οὔτε εἰς τὰ ἰδιόκτητα πράγματά μου ἐν τῇ διαθήκῃ γίνονται μάρτυρες οἱ ὑπεξούσιοι ἀδελφοί μου.

Αἱ γυναῖκες μαρτυροῦσιν ὅπου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναι παρόντες ἄνδρες· ὁ δὲ παλαιὸς νόμος λέγει, ὅτι εἰς διαθήκας κωδικέλλους καὶ ληγάτα δὲν μαρτυροῦσιν αἱ γυναῖκες, ἀλλ' εἰς ἄλλας ὑποθέσεις, οὖσαι σεμναὶ, τίμιαι καὶ εὐσεβεῖς, καλῶς μαρτυροῦσι.

Δὲν μαρτυρεῖ ἐκεῖνος ὅστις κατεδικάσθη ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν καὶ δὲν ἠθωώθη, οὔτε ἂν ἐφυλακίσθη διὰ πταίσματα, οὔτε ἐκεῖνος

ὅστις ἔλαβεν ἄσπρα διὰ νὰ μαρτυρήσῃ, οὔτε ὁ καταδικασθεὶς εἰς μοιχείαν, οὔτε ἐκεῖνος ὅστις μὲ βίαν μαρτυρεῖ, δέχεται.

Ἐκεῖνος ὅστις μαρτυρήσῃ δι' ὑπόθεσίν τινα ἐναντίον τινὸς, δὲν μαρτυρεῖ πάλιν πρὸς βοήθειάν του.

Ἐκεῖνος ὅστις φέρει μάρτυρας εἰς καμμίαν ὑπόθεσιν, ἐὰν πάλιν ἔχῃ τις διαφοράν μὲ αὐτὸν, καὶ φέρῃ ἄλλος τοὺς ἰδίους αὐτοὺς μάρτυρας, δὲν δύναται αὐτὸς νὰ μὴ τοὺς δεχθῇ, ἐκτὸς ἂν ἀποδείξῃ ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁποῦ τοὺς ἔφερε μάρτυρας αὐτὸς καὶ ὕστερον ἔπεσε μὲ αὐτὸν εἰς ἔχθραν, ἢ ὅτι ψευδῶς μαρτυροῦσιν.

Ἂν μετὰ τὰς μαρτυρίας ἀποφασισθῇ ἡ ὑπόθεσις, καὶ λάβῃ τὰ ἀποφασιστικὰ γράμματα ὁ ἀντίδικος, δὲν ἠμπορεῖ πλέον ὁ ἄλλος νὰ φέρῃ ἄλλους μάρτυρας.

Οἱ μάρτυρες δεκαπέντε ἡμέρας μόνον ἀναγκάζονται νὰ καρτερῶσιν εἰς τὰ κριτήρια, ὅταν εἶναι ἡ κρίσις διὰ χρέος.

Πατὴρ καὶ υἱὸς ὑπεξούσιος, καὶ δύω ἀδελφοὶ ὑπεξούσιοι δύνανται νὰ μαρτυρήσωσι διὰ ξένον πρᾶγμα, καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου.

Ἂν ἀπωλεσθῇ ἡ ὁμολογία καὶ ἀποθάνῃ καὶ ὁ δανειστὴς, καὶ ἀξιόπιστοι μάρτυρες δὲν ἦναι, ἐλευθεροῦται ὁ χρεώστης, ἂν δεχθῇ ὅρκον· εἰ δὲ καὶ ὁ δανειστὴς πρὶν ἀποθάνῃ εἴπῃ, ὅτι ὁ δεῖνα τόσα μοὶ χρεωστεῖ, καὶ ἀπώλεσα τὴν ὁμολογίαν του, καὶ ὕστερον ἀποθάνῃ καὶ οἱ ἀκούσαντες μαρτυρήσωσιν, ἐξετάζεται πολυτρόπως ἡ ὑπόθεσις καὶ ἀναλόγως ἀποφασίζεται.

Ἐκεῖνος ὅστις γίνῃ ἐπίορκος, γίνεται ἀρνητὴς τῆς πίστεως καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ δέκα χρόνους κανονίζεται νὰ μὴ μεταλάβῃ τῶν θείων μυστηρίων· ὁ δὲ Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις λέγει· ἀνίσως σύρηταί τις εἰς κρίσιν διὰ νὰ δώσῃ ἀδίκως ποσότητα ἱκανὴν καὶ εἰς τὴν ἀλήθειάν του ὁμόσῃ, ὅτι δὲν χρεωστεῖ, δὲν κανονίζεται ὁ τοιοῦτος.

Οἱ ἐγγυηταὶ εἶναι τριῶν εἰδῶν· **ἐγγυητὴς, ἀντιφωνητὴς** καὶ **μανδάτωρ.**

Ἐγγυητὴς λέγεται ἐκεῖνος ὅστις ὁμολογεῖ καὶ δέχεται μὲ τὴν θέλησίν του καὶ γίνεται ἐγγυητὴς διὰ τὸ χρέος τοῦ ἄλλου, ἂν

δὲν πληρωθῇ αὐτὸς νὰ τὸ δίδῃ, καὶ ὑπογράφεται εἰς τὴν ὁμολογίαν, καὶ μάρτυρες μαρτυροῦσιν ὅτι εἶναι ἐγγυητής.

Ἀντιφωνητὴς λέγεται ἐκεῖνος ὅστις λέγει εἰς τὸν δανειστὴν ὅστις βιάζει τὸν χρεώστην του νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος· ἄφες αὐτὸν, καὶ ἐγὼ σοὶ ὑπόσχομαι νὰ σοὶ χρεωστῶ, καὶ νὰ σοὶ τὰ δώσω· ἐνοχος εἶναι καὶ αὐτὸς ὡς τὸν ἐγγυητήν.

Μανδάτωρ λέγεται ἐκεῖνος ὅστις ὅταν τις θέλῃ νὰ δανείσῃ τινὰ, καὶ δὲν τὸν γνωρίζῃ, ἢ φοβῆται νὰ μὴ χάσῃ τὰ χρήματα, λέγει εἰς αὐτὸν ἵνα τῷ δώσῃ τοιαῦτα, διότι εἶναι καλὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν τὰ χάνει.

Ἂν ὁ δανειστὴς δὲν λάβῃ τὰ ἄσπρα του ἀπὸ τὸν χρεώστην, δὲν ζητεῖ ὁ δανειστὴς κατ' ἀρχὰς τὸν ἐγγυητὴν, ἢ ἀντιφωνητὴν, ἢ τὸν μανδάτορα, ἀλλὰ ζητεῖ τὸν χρεώστην, καὶ αὐτὸν στενοχωρεῖ, καὶ ἂν δὲν δύναται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ χρεώστου οὔτε ὅλον τὸ χρέος, οὔτε μέρος, τότε ζητεῖ τὸν ἐγγυητὴν, ἢ τὸν ἀντιφωνητὴν, ἢ τὸν μανδάτορα.

Οἱ κληρικοὶ δὲν γίνονται ἐγγυηταὶ[1], οὔτε γυνή· ἂν δὲ γυνὴ μετ' ἄλλου τινὸς γίνωσιν ἐγγυηταὶ, ἡ γυνὴ βοηθεῖται· ἂν δὲ διὰ χρέος ἰδικόν της ἐγγυηθῇ ἡ γυνὴ, πληρώνει· καταβάλλουσα δέ χρήματα διὰ χρέος ἄλλου δὲν λαμβάνει ταῦτα ὀπίσω[2].

---

1. Κατὰ τὸν 20 Ἀποστολικὸν Κανόνα κληρικὸς ἐγγύησιν δίδων καθαιρέσει ὑποβάλλεται. «Κληρικὸς ἐγγύας δίδου καθαιρείσθω». Ἴδε Σύνταγμα τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν, Ρ. καὶ Π. Τόμ. Β'. σελ. 27, ἡ ἀπαγόρευσις δ' αὕτη ἐτέθη ὅπως μὴ ἐπιδιώκηται κέρδος τι διὰ τῆς διδομένης παρ' αὐτοῦ ἐγγυήσεως· ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ᾖ ἀπόλυτος, καθόσον ὅταν πρόκειται περὶ ἐκτελέσεως καθήκοντος ἐπιβαλλομένου ὑπὸ φιλανθρωπίας, ἢ περὶ ἐκπληρώσεως εὐσεβοῦς αἰτίας, οἷον ὅτε ἀπάγεταί τις εἰς εἱρκτὴν ἐλλείψει τῆς δεούσης ἐγγυήσεως, δύναται ὁ κληρικὸς ἵνα ἐγγυηθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὸν ἀπαλλάξῃ ἄνευ φόβου καθαιρέσεως, Τοῦτο σαφῶς διαγορεύει ἡ 123 Ἰουστινιάνειος Νεαρὰ κεφ. στ'., οὐ μόνον ἐπαλλάττουσα τοὺς ὑπὸ τοιαύτας περιπτώσεις ἐγγυηθέντας κληρικοὺς παντὸς φόβου καθαιρέσεως, ἀλλὰ καὶ ἀνακηρύττουσα τούτους ἀξίους πάσης ἀμοιβῆς καὶ παντὸς βραβείου, ὡς ἐκπληρώσαντας ὄντως, ὡς λέγει, εὐαγγελικὴν ἐντολήν. Παράβαλε καὶ Ἀρμενοπούλου Βιβλίον Γ'. Τίτλ. 6 ἐδάφ. 7.

2. Ἴδε καὶ Ἀρμενοπούλου Βιβλίον Γ'. Τίτλ. 6. ἐδάφ. 5. 6.

Ὁ υἱὸς διὰ τὸν πατέρα, ἢ αὐτεξούσιος, ἢ ὑπεξούσιος γίνεται ἐγγυητής[1].

Ἐὰν ἐγὼ καὶ ἡ γυνή μου καὶ τὸ ἀνήλικον παιδίον ἡμῶν ἐγγυηθῶμεν, καὶ εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ τὸ παιδίον, ἐγὼ μόνος ἐνέχομαι νὰ πληρώνω· ἐκτὸς ἂν ἔκαμε καμμίαν δολιότητα ὁ δανειστὴς διὰ νὰ γίνῃ τοιουτοτρόπως ἡ ἐγγύησις βοηθοῦμαι.

Ὁ ἐγγυητὴς δὲν κρίνεται διὰ τὸ διάφορον, ἀλλὰ διὰ τὸ κεφάλαιον. ἐκτὸς ἂν οὕτω συνεφώνησαν, νὰ ἦναι ἐγγυητὴς καὶ διὰ τὸ διάφορον.

Ἐκεῖνοι οἵτινες ἐγγυηθῶσιν ὑπὲρ ἀνηλίκου, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ ἀνήλικος εἰς ἡλικίαν νόμου, ἐναντιοῦται καὶ δὲν ἀποκρίνεται εἰς ἐκεῖνα ἅτινα αὐτοὶ ἠγγυήθησαν, ἐκ τοῦ νόμου βοηθοῦνται[2].

Ἡ 99 Νεαρὰ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ λέγει περὶ ἀλληλεγγύων δηλ. ὅταν γίνεται εἷς διὰ τὸν ἄλλον ἐγγυητὴς, ἂν ἦναι οἱ ἐγγυηταὶ οὗτοι εὐκατάστατοι, πρέπει νὰ πληρώσῃ εἷς ἕκαστος τὴν ἀνάλογον μοῖραν τοῦ χρέους, ὅταν δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ἀπὸ τὸν χρεώστην· εἰ δὲ καὶ φανῶσιν οἱ ἀλληλέγγυοι, ἢ πολλοὶ ἢ τινὲς, ἢ εἰς ὅλον τὸ μέρος ὁποῦ ἔχουσι νὰ δώσωσιν, ἢ εἰς μέρος ἄποροι καὶ πτωχοὶ, ἢ τινὲς δὲν εἶναι παρόντες, ἐνέχονται οἱ ἄλλοι εἰς τὸ χρέος.

1. Ἴδε Ἀρμενοπούλου Βιβλ. Γ'. Τίτλ. 6 ἐδάφ. 20.
2. Αὐτόθ; ἐδάφ. 20.

ΚΖ'.

ΠΕΡΙ ΚΡΙΤΩΝ

Ἐν τοῖς ἀρχαίοις καιροῖς, οὐ μόνον ἔπαρχοι καὶ ὕπαρχοι, καὶ ἡγεμόνες χριστιανοὶ ἐπέμποντο εἰς τὰς μικρὰς καὶ μεγάλας ἐπαρχίας, ἀλλὰ καὶ κριταὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς μόνον τὸ ἱερατεῖον καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἐδιώκουν καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ δὲν ἀνεμιγνύοντο, ἀλλὰ μόνον κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως εἶχον προσοχὴν ὅπως νουθετῶσι τοὺς ὑπάρχους καὶ κριτὰς, καὶ ἀναγκάζωσιν εἰς τελείωσιν δικαίου τινὸς, ἢ ὑποθέσεως ἀργοπορούσης πολλάκις, ὅπως μὴ γίνῃ ἀδικία τις, καθὼς συμπεραίνομεν τοῦτο ἀπὸ τὰς Νεαρὰς τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ. Ἤδη δὲ δέχονται οἱ κατὰ ἐπαρχίας ἀρχιερεῖς τὰς κοσμικὰς ἀγωγὰς, διὰ κληρονομίας, διὰ χρέη, καὶ τὰ πάντα τοῦ πολιτικοῦ νόμου τοῦ χριστιανικοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ τώρα χαρίζεται ἀπὸ τοὺς βασιλικοὺς ὁρισμοὺς, ὁποῦ ὅταν κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν κρίνωσι καὶ ἀποφασίζωσι, καὶ τοὺς ἀπειθοῦντας μὲ ἐπιτίμιον παιδεύωσι, νὰ μὴ ἐναντιοῦται οὐδεὶς τῶν ἐξωτερικῶν προεχόντων[1].

1. Ἡ δικαιοδοσία τανῦν τῶν Πατριαρχείων ὡς καὶ τῶν κατὰ τόπους ἐπισκοπικῶν καὶ Μητροπολιτικῶν Δικαστηρίων ἐκανονίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνέκαθεν κεχορηγημένων ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου πορθητοῦ τῷ τότε Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Γενναδίῳ Σχολαρίῳ προνομίων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἐν ἰσχύϊ ὄντων Ἐθνικῶν Κανονισμῶν τῶν κεκυρωμένων ἐπισήμως ὑπὸ τῆς Σεβαστῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ ταῦτα τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Ἐπισκοπικά τε καὶ Μητροπολιτικὰ δικάζουσι πρωτοδίκως ἐπὶ πασῶν τῶν διαφορῶν τῶν ἀναφυομένων ἐξ ἀρραβώνων,

ὅθεν ἐξ ἀνάγκης οἱ ἀρχιερεῖς πρέπει νὰ ἦναι ἔμπειροι καὶ ἐντριβεῖς ὄχι μόνον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νόμου (διότι τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον

γάμων, προικὸς, διατροφῆς συζύγων, διαθηκῶν, διαμφισβητήσεως συγγενείας; ἐξ ἀπαιτήσεων παρὰ Μονῶν Ἐνοριακῶν. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ Μητροπολιτικὰ Δικαστήρια χρησιμεύουσι καὶ ὡς Ἐφετεῖα τῶν Ἐπισκοπικῶν ὅπου ὑπάρχουσιν ἐπισκοπαὶ ἐκ τῶν Μητροπόλεων ἐξαρτώμεναι.

Ἐν δὲ τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κ]πόλεως ὑπάρχουσι τρία Δικαστήρια διακεκριμένα, ἐδρεύοντα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, καὶ ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀνεγνωρισμένα, ἅτινα ἐπιλαμβάνονται τῆς ἐκδικάσεως πασῶν τῶν προειρημένων διαφορῶν, συγχρόνως δὲ καὶ ἀπαιτήσεων κληρονομικῶν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν κατ' αἴτησιν τῶν ἀναγόντων παραπεμφθῇ ἡ περὶ τούτων δίκη ὑπὸ τῆς Ὑψ. Πύλης εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ὡς καὶ δικῶν μεταξὺ Ἱερῶν Μονῶν Σταυροπηγιακῶν καὶ διαφόρων ἰδιωτῶν λαϊκῶν ἢ κληρικῶν. Ἀλλ' ἕκαστον τῶν τριῶν τούτων Δικαστηρίων κέκτηται ὡρισμένον κύκλον δικαιοδοσίας, μὴ ἐπιλαμβανόμενον τῆς ἐκδικάσεως παντὸς εἴδους διαφορᾶς ἐκ τῶν προειρημένων. Οὕτω τὸ μὲν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, συγκείμενον τανῦν ἐξ 6 δικαστῶν ἐν οἷς καὶ τοῦ Προέδρου Μητροπολίτου ὄντος, χρησιμεύει ὡς Πρωτοδικεῖον τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κ]πόλεως δικάζον τὰς διαφορὰς τὰς προκυπτούσας ἐξ ἀρραβώνων, γάμων, καὶ διατροφῆς συζύγων, μὴ ἀναμιγνυόμενον εἰς ἑτέρας διαφοράς· ἡ δὲ ἁγ. καὶ Ἱ. Σύνοδος διατελεῖ μὲν ὡς Ἐφετεῖον κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου καὶ τῶν Μητροπόλεων, ὡς Ἄρειος Πάγος δὲ διὰ τὰς Ἐπισκοπικὰς ἀποφάσεις τὰς εἰς τὰς διαφόρους οἰκείας Μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐφεσιβαλλομένας· ἡ αὐτὴ ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος δικάζει καὶ πᾶσαν διαφορὰν ἀναφυομένην μεταξὺ δύο Σταυροπηγιακῶν Μονῶν, αἱδὲ ἀποφάσεις αὐτῆς συγκειμένης ἐκ δώδεκα ἐγκρίτων καὶ Σεβαστῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου εἰσὶν ἀνέκκλητοι καὶ ἀμετάτρεπτοι, ἐπιδεκτικαὶ δὲ μόνον τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναψηλαφήσεως.

Τὸ δὲ τρίτον Δικαστήριον τυγχάνει τὸ Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον συγκείμενον ἐκ δώδεκα δικαστῶν ὧν 4 ἐκλέγονται ἐκ τῶν ἀνωτάτων Συνοδικῶν κληρικῶν ἐν οἷς τυγχάνει καὶ ὁ Πρόεδρος, οἱ δὲ ἕτεροι ὀκτὼ εἰσὶν λαϊκοὶ οἱ μᾶλλον διακεκριμένοι ἐκ τοῦ Γένους, ὡς ὑπ' αὐτοῦ ἐμμέσως ἐκλεγόμενοι καὶ ὑποδεικνυόμενοι, δικάζει πρωτοδίκως ἐπὶ πασῶν τῶν διαφορῶν τῶν ὑποβαλλομένων αὐτῷ ἐκ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀναφυομένων ἐκ διαλύσεως ἀρραβώνων, ἢ γάμων διὰ διαζυγίου, ἢ φυσικοῦ θανάτου, περὶ ἀποζημιώσεων ἕνεκα αὐθαιρέτου λύσεως μνηστείας, ἀποδόσεως ἢ ἀναλήψεως προικὸς, διαθηκῶν, διαμφισβητήσεως συγγενείας, ἀπαιτήσεων ἰδιώτου λαϊκοῦ κατὰ Μονῶν Σταυροπηγιακῶν, κληρονομίας μεταξὺ δύω χριστιανῶν ὀρθοδόξων ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ περὶ ταύτης δίκη κατ' αἴτησιν τῶν ἐναγόντων παραπεμφθῇ ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ εἰσὶν ἀνέκκλητοι, μὴ προσβαλλόμεναι εἰμὴ μόνον διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναψηλαφήσεως. Τὸ αὐτὸ Δικαστήριον χρησιμεύει καὶ ὡς ἐφετεῖον διὰ τὰς ἀποφάσεις τὰς

χρέος αὐτῶν καὶ ἀναγκαιότατον), ἀλλὰ καὶ τοῦ πολιτικοῦ, ὅπως μὴ δικάζωσι παρανόμως, καὶ ἀποφασίζωσι παραλόγως, καὶ σιμὰ εἰς τὴν ἁμαρτίαν τὴν ὁποίαν λαμβάνουσι διὰ τὰς γινομένας ἀδικίας, δι ἃς αὐτοὶ λόγον δώσουσι τῷ ἀδεκάστῳ κριτῇ, γίνονται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους καταγέλαστοι, καὶ αἴτιοι κατηγορίας, καὶ πρόξενοι ἀνευλαβείας, διότι δὲν ἐτέθησαν νὰ κρίνωσι κατὰ τὸ δοκοῦν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἄτοπον εἶναι νὰ δίδωσιν ὑποψίας τῆς κατηραμένης δωροληψίας.

Ὁ Μαρσύας εἶχε κρίσιν μετά τινος ἄλλου, καὶ παρεκάλει τὸν ἀδελφόν του Ἀντίγονον τὸν βασιλέα νὰ θεωρηθῇ ἡ κρίσις του ἐν οἴκῳ κατ' ἰδίαν· ὁ δὲ βασιλεὺς προστάζει νὰ γίνῃ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ, διὰ νὰ ἀκούσωσιν ὅλοι, πῶς δὲν ἀδικεῖταί τις.

Εἰς τὴν ἔξοδον λέγεται ὅτι ὁ μέγας Μωϋσῆς ἐξέλεξεν ἄνδρας σοφοὺς εἰς ὅλον τὸν ἰσραηλιτικὸν λαὸν, οἵτινες καὶ ἔκρινον τὸν λαὸν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, καὶ πᾶσαν ὑπόθεσιν μεγάλην καὶ σκοτεινὴν τὴν ἀνέφερον εἰς αὐτόν.

Ἐν Ἀθήναις οἱ κριταὶ ἐν τόπῳ σκοτεινῷ ἔκριναν τὰς κρίσεις, διὰ νὰ μὴ βλέπωσιν εἰς τὰ πρόσωπα τῶν κρινομένων, ἀλλὰ τοὺς λόγους μόνον νὰ ἀκούωσιν. Ἐν Θήβαις ἐζωγράφιζον τὸν κριτὴν τυφλὸν, διὰ νὰ μὴ βλέπῃ πρόσωπον, καὶ οἱ ἄλλοι σύμβουλοι δικα-

ἐφεσιβαλλομένας ἐκ τῶν διαφόρων Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὡς Ἄρειος δὲ Πάγος διὰ τὰς ὑποθέσεις τὰς δικασθείσας πρωτοδίκως ἐν Ἐπισκοπικοῖς Δικαστηρίοις τινων Μητροπόλεων. Ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὡς καὶ τῷ Σεβαστῷ Διαρκεῖ Ἐθν. Μικτῷ Συμβουλίῳ δικηγόροι εἰσὶ δεκτοὶ, ἀλλ' ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Δικαστηρίῳ οὐχὶ πάντοτε, οὐδὲ κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἐπὶ δικαστηρίου ἐμφάνισιν τῶν διαδίκων, καθόσον ἐν αὐτῷ πρόκειται τὸ πλεῖστον περὶ ὑποθέσεων συζυγικῶν καὶ μνηστειῶν, ἐν αἷς δέον ἵνα παρέλθῃ τὸ στάδιον τῆς νομίμου προδικασίας, καθ' ὃ καὶ καταβάλλονται ἐκ μέρους τοῦ εἰρημένου Δικαστηρίου ἀπόπειραι πρὸς συμβιβασμὸν καὶ συνδιαλλαγὴν τῶν διαμαχομένων συζύγων, ἢ μνηστῶν, πνευματικὸν ὅλως ἔχουσαι χαρακτῆρα.

Καὶ τὰ τρία ταῦτα καλῶς συγκεκροτημένα δικαστήρια δικάζουσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου ἔχοντα ἐν χρήσει καὶ τὴν ἐμπορικὴν τοῦ Κράτους Δικονομίαν καὶ κατὰ ταύτην συμμορφούμενα.

σταὶ ἐζωγραφίζοντο ἄνευ χειρῶν, ὅπερ ἐσήμαινε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ δωροδοκῶνται· ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἔλεγεν εἰς τοὺς κριτάς: «στοχασθῆτε τὶ κάμετε, διότι δὲν κάμετε κρίσιν εἰς ἄνθρωπον, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν, καὶ πρέπει νὰ ἦναι ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἰς ὑμᾶς, καὶ μὲ ἐξέτασιν καὶ ἀκρίβειαν πάντα νὰ κρίνητε;» ὅτι ἡ δικαιοσύνη εἶναι τὸ τέλος καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου· διὰ τοῦτο ὁ κριτὴς πρέπει πάντοτε νὰ φυλάττῃ τὸν νόμον, διότι αὐτὸς εἶναι εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, ὅστις τὰ πάντα βλέπει καὶ οἰκονομεῖ.

Ὁ μέγας Βασίλειος λέγει· ὅταν ἐλλείπουσι κριταὶ σοφοὶ καὶ ἐπιστήμονες, εἶναι σημεῖον ἐγκαταλείψεως τοῦ Θεοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.

Παρακαλεῖ θερμῶς τὸν Θεὸν ὁ Σολομὼν διὰ νὰ γίνῃ κριτὴς δίκαιος, καὶ λέγει· *δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν τοῦ ἀκούειν καὶ διακρίνειν τῷ τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ συνιέναι ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ*· διότι ὅταν δύω κρίνωνται, τὸ ἀληθὲς δίκαιον εἶναι κεκρυμμένον ὑπὸ νέφους, καὶ δυσκόλως ὁ κριτὴς εὑρίσκει τῆς ἀληθείας τὸ φῶς· διὰ τοῦτο ἐν προοιμίοις παραγγέλλει τοὺς κριτάς· *μηδὲ δίκην δικάσῃς πρὶν καὶ ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς*, δηλονότι μὴ κάμῃς ἀπόφασιν πρὶν ἢ ἀκούσῃς, ἐρευνήσῃς καὶ βεβαιωθῇς ἐκ τῶν λόγων ἀμφοτέρων τῶν κρινομένων καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἀποφασίσῃς· ἀλλὰ τώρα ἐν τοῖς παροῦσι δυστυχέσι καιροῖς τοῦ γένους ἡμῶν, ἢ ἀπὸ γένους, ἢ ἀπὸ πλούτου, ἢ ἀπὸ ὀφρικίου, ἢ ἀπὺ χειροτονίας κριταὶ διορισθῶσιν παραβαίνουσι ταῦτα χωρὶς νὰ μάθωσιν ἀληθῶς τὸ δίστιχον:

Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
ὃς ἤδει τάτ' ἐόντα, τάτ' ἐσσόμενα πρότ' ἐόντα

Ὁ δὲ κριτὴς τότε λέγεται δίκαιος, ὅταν εἶναι τοῦ δικαίου συνήγορος.

Παράδοσις εἶναι, ὅτι ἀπὸ τὴν φυλὴν μόνην τοῦ Συμεὼν οἱ Ἰουδαῖοι ἐδέχοντο κριτὰς, διότι ἦσαν ἄνδρες νομομαθεῖς καὶ φρονιμώτατοι. Λοιπὸν κρίνατε πάντες οἱ κριταὶ δικαίως ὅτι *ἡ κρίσις τοῦ*

Θεοῦ ἐστι· λέγει ὁ Σειράχ· *μὴ ζήτει γενέσθαι κριτὴς*· διότι λέγει ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος· *ἐργωδέστατον ἡ εὕρεσις τοῦ δικαίου, καὶ οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ*· εἰς δὲ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν προστάζει ὁ Θεός: *μάθετε καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ, καὶ δικαιώσατε χήραν.*

Ἂς εἴπωμεν δὲ καί τινα περὶ κρίσεως καὶ κριτῶν ἐκ τῶν πολιτικῶν νόμων.

Ἡ δικαιοσύνη εἶναι μία βεβαιοτάτη καὶ παντοτεινὴ θέλησις, ἥτις δίδει εἰς ἕνα ἕκαστον τὸ δίκαιον· καὶ ὁ κριτὴς εἶναι πατὴρ πάντων ἀνθρώπων.

Ἡ νομικὴ δικαιοσύνη εἶναι μία γνῶσις τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἡ ἐπιστήμη τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων.

Καὶ τοῦ δικαίου τὰ παραγγέλματα εἰσι ταῦτα τὰ τρία· *καλῶς βιοῦν, ἕτερον μὴ βλάπτειν, καὶ τὸ οἰκεῖον δίκαιον ἑκάστῳ νέμειν.*

Ἡ βασιλικὴ διάταξις ἢ διατύπωσις διαιρεῖται εἰς τρία· εἰς ἐπιστολὴν, εἰς ἔδικτον, καὶ εἰς δεκρέτον. Ἐπιστολὴ βασιλικὴ εἶναι, ὅταν ὁ βασιλεὺς περί τινος ὑποθέσεως ἐρωτώμενος μακρόθεν ἔγραφε, καὶ ἀπεφάσιζε τὴν ἀμφίβολον κρίσιν ἐκείνην.

Δεκρέτον εἶναι, δηλ. ἐπιθεώρημα, ὅταν ὁ βασιλεὺς ἀκούων κρίσιν τινὰ, ἀπεφάσιζε διὰ γράμματος· λέγεται δεκρέτον καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ ἄρχοντος, ἀλλ' ἔχουσι διαφορὰν, διότι τοῦ βασιλέως τὸ δεκρέτον καὶ ἐκείνην τὴν κρίσιν ἔκοπτε, καὶ ἄλλην ὁμοιότροπον, καὶ ἦτον ὡς νόμος· τὸ δὲ δεκρέτον τοῦ ἄρχοντος οὔτε τὴν ἰδίαν κρίσιν ἔκοπτεν, ὅτε ὁ ἐνάγων ἐζήτει ἔκκλητον.

Ἔδικτον εἶναι ὅταν ὁ βασιλεὺς, ἐξ οἰκείας φύσεως κινηθεὶς, ὁρίζει τινα πρὸς τὴν τῶν ὑπηκόων εὐταξίαν καὶ ὠφέλειαν· ἑρμηνεύεται ἔδικτον ὡς πρόλογος καὶ προδιαστολὴ τῶν μελλόντων συμβῆναι λυπηρῶν.

Ἔγκλητος, ἢ ἔκκλητος λέγεται, ὅταν τις δὲν στέργῃ τὴν ἀπόφασιν ὡς ἄδικον ἑνὸς κριτοῦ, καὶ ζητεῖ καὶ ἐπικαλεῖται μεγαλήτερον κριτήριον.

Ὁ κριτὴς πρέπει νὰ ἦναι διωρισμένος ἢ ἀπὸ τῆς αὐθεντείας, ἢ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἢ παρὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἂν τινὲς συμφωνήσωσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτῶν νὰ διορίσωσί τινα ὡς ἔμπειρον καὶ φρόνιμον κριτὴν, οὗτος λέγεται *αἱρετὸς κριτὴς*, δηλ. διαλεγμένος; καὶ ὄχι μόνον κατὰ τὰς θείας Γραφὰς, ὡς λέγει καὶ εἰς τὸν Ἰώβ· *πῦρ καταφάγεται οἴκους δωροδεκτῶν*, ἀλλ' οἱ κριταὶ οἵτινες λάβωσι δῶρον δι' ἄδικον κρίσιν, καὶ τῶν ὑπαρχόντων, καὶ τῆς ζωῆς ὑστεροῦντο.

Ἠρώτησαν τὸν Ἀλκαμένην, τὸν μέγαν ἐκεῖνον καὶ δίκαιον ἄνθρωπον, διατὶ δὲν λαμβάνει δῶρα; ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· ὅτι ἂν λάβω δῶρα, δὲν θέλω ἔχει εἰρήνην μὲ τοὺς νόμους.

Δὲν δύναται νὰ ἦναι τις κριτὴς καὶ ἐνάγων, ἢ κριτὴς καὶ ἐναγόμενος, ἀλλ' ἂν τοῦ ἰδίου δικαστοῦ τύχῃ διαφορά τις μέ τινα, ἄλλοι πρέπει ἵνα δικάσωσι τούτους.

Ὅστις εἶναι ὀλιγώτερον τῶν εἰκοσιπέντε χρόνων, δὲν γίνεται κριτὴς εἰς καμμίαν ὑπόθεσιν.

Ὁ δικαστὴς γνωρίζων τοὺς νόμους, πρέπει νὰ βοηθῇ ἐκείνους οἵτινες κρίνονται καὶ ἀγνοοῦσι τοὺς νόμους.

Ἐκεῖνος ὅστις ὁμολογήσῃ εἰς κριτήριον σφάλμα μέγα ἰδικόν του, δὲν πιστεύεται ἐν εὐκολίᾳ, διότι πολλὰς φορὰς ἀπὸ φόβον, ἢ ἀπὸ ἄλλην ἀφορμὴν ψεύδεται· χρεία δὲ μεγίστης ἐξετάσεως, καὶ μαρτύρων ἀξιοπίστων.

Ἡ βασιλικὴ διάταξις προστάζει τὸν κριτὴν νὰ ἀποφασίζῃ, ὅπως ὁ νικηθεὶς εἰς τὴν κρίσιν, δίδῃ τὰ ἔξοδα ὅσα ἠκολούθησαν εἰς τὸ κριτήριον.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν μιᾶς κρίσεως, δὲν ἔχει ἄδειαν ὁ κριτὴς πάλιν τὴν ἰδίαν κρίσιν νὰ κρίνῃ, λέγων ὅτι δὲν ἐξετίμησεν καλῶς ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι ἀξίζει περισσότερον.

Ἂν σιωπήσῃς καὶ δὲν εἴπῃς ὅτι ἔχεις νὰ λάβῃς καὶ ἐσὺ ἄσπρα ἀπὸ τὸν Πέτρον, ὅστις σοὶ ζητεῖ χρέος σου τι καὶ ἀποφασισθῇ νὰ τὰ δώσῃς, κατόπιν δὲν δύνασαι νὰ τὰ ἀναφέρῃς, διότι ἔγινεν ἀπόφασις διὰ νὰ τὰ δώσῃς, καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ εἴπῃς ἐγκαίρως, ὅπως ληφθῶ-

σιν ὑπ' ὄψιν, ἀλλὰ τὰ δίδεις, καὶ μετὰ καιρὸν ζητεῖς τὰ ἰδικά σου ἀποδεικνύων τοῦτο νομίμως.

Ὁ κριτὴς δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθῇ ἄλλων κριτῶν ἀποφάσεις, ἅστινας εἰς μίαν ὑπόθεσιν ἔκαμαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ στοχάζηται ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσιν καὶ κατὰ τοὺς νόμους νὰ ἀποφασίζῃ.

Πκρ' ἐκείνου ὅστις ἔχει ὀρφίκιον αὐθεντικὸν, εἰς τὴν κρίσιν δὲν τῷ ζητοῦσιν ἐγγυητὰς, ἀλλὰ μόνον μὲ τὸν ὅρκον πιστεύεται.

Ἡ 34 Νεαρὰ τοῦ Λέοντος ὁρίζει· ἐκεῖνος ὅστις προσκληθῇ τρὶς ἀπὸ τὸ κριτήριον, καὶ ἄνευ ἀνάγκης δὲν ὑπάγῃ, κατακρίνεται καὶ παιδεύεται.

Δίδεται διορία εἰς ἐκείνους οἵτινες θέλουσι νὰ κριθῶσι τρεῖς μῆνες, διὰ νὰ στοχασθῶσι καὶ εὕρωσι τὰς ἀποδείξεις των, καὶ γίνωσιν ἕτοιμοι.

Ἂν εἷς διὰ πταῖσμα κατηγορῇ τινὰ, καὶ ἐκεῖνος ὅστις κατηγορεῖται λέγει ἄλλο πταῖσμα τοῦ κατηγοροῦντος μεγαλήτερον, ἐξετάζεται πρῶτον παρὰ τοῦ κριτοῦ τὸ μεγαλήτερον πταῖσμα.

Δὲν δίδει τὰς ἀποδείξεις του καὶ τὰς δικαιολογήσεις του οὔτε ὁ ἐνάγων εἰς τὸν ἐναγόμενον, οὔτε ὁ ἐναγόμενος πρὸς τὸν ἐνάγοντα.

Ἀπὸ συμφωνίας ἰδιωτῶν ἀνθρώπων δὲν χαλνῶνται οἱ νόμοι· δηλ. εἶπον νὰ σὲ ἀφήσω κληρονόμον, εἰ δὲ μὴ νὰ λαμβάνῃς τόσα· καὶ κάμνων διαθήκην, ὅπως ἠθέλησα ἐμοίρασα τὴν περιουσίαν μου, δὲν δύνασαι δὲ νὰ λάβῃς τίποτε, ἐπειδὴ ὁ νόμος προστάζει ὅπως θέλει εἷς ἕκαστος νὰ διαθέτῃ τὰ πράγματά του· εἰς τὰς πωλήσεις καὶ ἀγορασίας στέργονται αἱ τοιαῦται συμφωνίαι.

Ἂν πολλοὶ κριταὶ τύχωσιν εἰς μίαν ὑπόθεσιν, ἔχει τὸ κῦρος ἡ ἀπόφασις τῶν περισσοτέρων.

Ὅστις δώσῃ ἄσπρα τὸν κριτὴν διὰ νὰ τὸν κάμῃ ἄδικον κρίσιν, ὁ κριτὴς ποιῶν δικαίαν κρίσιν, δὲν δίδει τὰ ἄσπρα ὀπίσω· ἂν δὲ ἀδίκως κρίνῃ, τὰ ἄσπρα δὲν λαμβάνει ἐκεῖνος ὀπίσω, ἀλλ' ὁ κριτὴς παιδεύεται καὶ ζημιοῦται.

Ἂν τις κρινόμενος ὑβρίσῃ τὸν κριτὴν, ἀτιμάζεται οὗτος, καὶ μεγάλως παιδεύεται.

Ἂν τις μὴ δυνάμενος μόνος νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ κριτήριον, διορίσῃ ἄλλον ὅπως κριθῇ μὲ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, ἐκεῖνος λέγεται ἐντολεύς.

Ἂν ἄλλος κρατῇ τὸ ἰδικόν σου πρᾶγμα, δέκα χρόνων παρελθόντων, ἂν κρίσιν δὲν κινήσῃς, ζημιοῦσαι τὸ πρᾶγμα σου· ἂν δὲ εἰς ἄλλον τόπον εὑρίσκεται ἐκεῖνος ὅστις σοὶ κρατεῖ τὸ πρᾶγμα, ἕως εἴκοσι χρόνους σύρεται εἰς κρίσιν.

Ἡ βασιλικὴ διάταξις ὁρίζει· οὐδεὶς ἄλλος νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ φυλακίζῃ χρεώστας, ἢ πταίστας, ἀλλὰ μόνον ὁ ἄρχων τοῦ τόπου· ἂν δέ τις φυλακίσῃ εἰς τὸν οἶκον του τινά, ὅσον καιρὸν εἶχεν ἐκεῖνον φυλακισμένον, τόσον καιρὸν νὰ βάλληται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν κοινὴν φυλακὴν τοῦ ἄρχοντος, ἂς ἦναι καὶ συγκλητικὸς, δηλ. βασιλικὸς ἄνθρωπος· καὶ ἂν εἶχε καὶ δίκαιον νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐφυλάκισε, νὰ τὸ χάνῃ, ἢ χρέος ἢ παρακαταθήκην· ἂν δὲ ὁ ἄρχων τοῦ τόπου δὲν φυλάξῃ ταῦτα παιδεύεται.

Ἡ 82 Νεαρὰ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ προστάζει τοὺς κριτὰς, ἂν δύω ἢ πολλοὶ πρόκειται νὰ κριθῶσι, καὶ ἡ ποσότης τῆς ὑποθέσεως ὑπερβαίνῃ τὰ ἑκατὸν φλωρία, ὅπως πρὶν ἀρχίσωσι τὴν κρίσιν, λαμβάνωσι δύω φλωρία ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, καὶ δύω ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ πλέον οὔ, εἰ δὲ καὶ ὀλιγώτερα τῶν ἑκατὸν φλωρίων εἶναι ἡ κρίσις, νὰ μὴ λαμβάνωσι τίποτε οἱ κριταὶ· καὶ αὐτὰ τὰ ἐλάμβανον διὰ τοὺς ταβουλαρίους, ὑπηρέτας, καλεστὰς καὶ ἄλλους, διότι οἱ κριταὶ εἶχον διωρισμένον τὸν μισθὸν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τὸν φίσκον, δηλ. τὸν βασιλικὸν χαζνὲν, ἢ ἀπὸ τὴν τράπεζαν· δηλ. τὴν κάσσαν ὁποῦ εἶχεν ὁ ἄρχων τοῦ τόπου· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν 86 Νεαρὰν αὐτοῦ τοῦ δικαίου βασιλέως, ἂν ἦτον καμμία ὑποψία εἰς την κρίσιν τῶν ἀρχόντων καὶ κριτῶν, προστάζει νὰ συνεδριάζωσιν οἱ ἐπίσκοποι καὶ νὰ προσέχωσιν ὅπως μὴ γίνῃ ἄδικός τις ἀπόφασις· πῶς δὲν εἶναι τοῦτο φροντὶς μεγάλης δικαιοσύνης; ἐκ τούτου συμπεραίνομεν, ὅτι καὶ τότε οἱ ἀρχιερεῖς ἦσαν ἔμπειροι τοῦ πολιτικοῦ νόμου.

Εἰς τὴν 95 Νεαράν του προστάζει τοὺς ἄρχοντας οἵτινες εἶχον ἐξουσίαν εἰς μίαν ἐπαρχίαν, καὶ ἐτελείωσεν ἡ ἐξουσία αὐτῶν, ἢ πολιτικὴ, ἢ στρατιωτικὴ, νὰ κάθηνται ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν των ἀκόμη πεντήκοντα ἡμέρας, καὶ νὰ φαίνωνται εἰς ὅλους, διὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ ἠδίκησάν τινα, ἢ τὸν ἐζημίωσαν, ἢ δῶρα ἔλαβον, καὶ ἐκρίνοντο εἰς τὸν ἄλλον ἐξουσιαστὴν τὸν νέον.

Εἰς τὴν 96 Νεαράν του προστάζει, ἂν ὁ ἐνάγων πηγαίνῃ εἰς κριτὴν, καὶ φέρῃ τὸν ἐναγόμενον, νὰ μὴ γίνεται ὁ ἐναγόμενος ἐνάγων δι' ἄλλην αἰτίαν, οὔτε εἰς ἄλλον κριτὴν νὰ πηγαίνῃ, ἀλλὰ νὰ κρίνωνται καὶ οἱ δύω εἰς τὸν ἴδιον κριτήν· ὅταν δὲ παρέλθωσιν εἴκοσι ἡμέραι, ἔχει ἄδειαν νὰ πηγαίνῃ καὶ εἰς ἄλλον κριτήν.

Ὁ θεοσεβέστατος βασιλεὺς Οὐαλεντινιανὸς πολλοὺς συγκλητικοὺς καὶ ἄρχοντας ὡς ἀδίκους ἐφόνευσε, καὶ τὸν μέγαν Πραιπόσιτον Ροδανὸν, διότι ἥρπασε περιουσίαν γυναικός τινος χήρας, τὸν ἔκαυσεν· ὁμοίως καί τὴν βασίλισσαν Μαρίναν, διότι παρὰ τιμὴν ἠγόρασε γυναικός τινος οἰκίαν, τὴν ἐξώρισε τῆς πόλεως. Καὶ δικαίως ταῦτα ἔπαθον πολλοὶ ἄδικοι κριταί· διότι ὁ νόμος εἶναι χρησιμώτερος καὶ ἀναγκαιότερος, παρὰ μία ἀπόφασις ἑνὸς κριτοῦ· ἐπειδὴ καὶ ὁ νόμος ἔχει σκοπὸν τὸ κοινὸν ὄρελος, καὶ ἡ ἀπόφασις ἀποβλέπει τὸ μερικὸν, καὶ ἐξ ἀνάγκης ὁ νόμος πρέπει νὰ μένῃ ἀμετάθετος· κατ' ἄλλον τρόπον εἰς φθορὰν οἱ ἄνθρωποι τρέχουσιν, ἀλλήλους ἀδικοῦντες, καὶ κατεσθίοντες κατὰ τὸν μέγαν ἀπόστολον. Καλῶς ὁρίζει τὴν δικαιοσύνην καὶ ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης *δικαιοσύνη ἐστὶν ἀρετὴ, δι' ἣν τὰ αὐτῶν ἕκαστος ἔχουσι, καὶ ὡς ὁ νόμος· ἀδικία δὲ δι' ἣν τὰ ἀλλότρια, οὐχ ὡς ὁ νόμος· ἦγουν* διὰ τῆς δικαιοσύνης ἔχει πᾶς τις τὸ πρᾶγμα του, καθὼς προστάζει ὁ νόμος, καὶ μὲ τὴν ἀδικίαν κρατοῦμεν τὸ ξένον πρᾶγμα, παραβαίνοντες τὸν νόμον.

Οἱ βασιλεῖς τῶν Αἰγυπτίων ὥρκιζον τοὺς κριτὰς τοὺς ὁποίους ἐδιώριζον, ὅτι καὶ ὁ ἴδιος βασιλεὺς ἂν διατάξῃ τι παράνομον καὶ ἄδικον, νὰ μὴ τὸ στέρξωσι καὶ ἀποφασίσωσι.

Καθὼς εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν νόμον διορίζει, ὅτι ἀρχιερεὺς ἂν μαρτυρήσῃ τινὸς ἐξομολογηθέντος εἰς αὐτὸν ἁμαρτίαν καὶ πταῖσμα, μὴ ὄντων ἄλλων μαρτύρων, δὲν ἔχει τὸ κῦρος, οὕτω καὶ ἂν μόνος ὁ κριτὴς λέγῃ ὅτι εἶδε μόνος του τὸν δεῖνα νὰ ἔκαμε τὸ παράπτωμα,

καὶ μάρτυρες ἄλλοι ἀξιόπιστοι δὲν εἶναι, δὲν ἔχει τὸ κῦρος ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, διότι δὲν δύναται καὶ μάρτυς νὰ ἦναι καὶ κριτής.

Λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος, ὅτι ὁ ἄρχων καὶ κριτὴς εἶναι διπλοῦς, διότι ἔχει ὑπεροχὴν τιμῆς, καὶ ὅλοι τὸν θεραπεύουσι καὶ τὸν τιμῶσι, καὶ χρειάζεται καὶ αὐτὸς νὰ ἔχῃ ἔργον τὴν φροντίδα τῶν ἄλλων, νὰ βοηθῇ τοὺς ἀδικουμένους, καὶ νὰ μὴ κοιμᾶται ἐν ἀφροντισίᾳ.

Ὁ δὲ Θεὸς εἶπε τῷ Μωϋσῇ· «*οὐ λήψει πρόσωπον πλουσίου, καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει, ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ κρίσις·* δίωξον τὸ δίκαιον δικαίως, καὶ μὴ ἀποβλέπῃς εἰς πρόσωπον, ἂν δηλονότι πλούσιος ἦναι ὁ κρινόμενος, ἢ πτωχός.

ΚΗ΄.

ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

Αἱρετοὶ κριταὶ λέγονται οἱ ἐκλεγόμενοι ἀπὸ τὰ δύω μέρη κριταί· καὶ τοῦτο συνειθίζεται τώρα μάλιστα συχνὰ εἰς τὰς διαφορὰς τῶν ἐμπόρων, οἱ ὁποῖοι διὰ τὰς διαφόρους πραγματείας των καὶ συντροφίας, καὶ διὰ τὰς πολυκαιρίας, καὶ τὰ βιβλία καὶ τὰ μακρυνὰ ταξείδιά των καὶ ἄλλα, δὲν δύνανται πολλάκις ἀναμεταξύ των νὰ καθαρίσωσι καὶ εὕρωσι τὸ ἀληθὲς καὶ δίκαιον· ὅθεν μὲ γνώμην καὶ ἄδειαν τοῦ κριτοῦ ἐκλέγονται ἄνδρες ἔμπειροι, εἷς ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους καὶ ἄλλος ἐκ τοῦ ἄλλου, ἢ ἀνὰ δύω, καὶ τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ διαφερόμενοι θελήσωσι· καὶ διὰ γράμματος ἐκκλησιαστικοῦ συνοδι-

κῶς ψηφίζονται αἱρετοὶ κριταί, καὶ ὑπόσχονται αὐτοὶ οἵτινες τοὺς ἐξέλεξαν, εἰς ὅ,τι ἀποφασίσωσι νὰ στέρξωσι καὶ τοὺς παραδίδουσι τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν, καὶ τοὺς καταστρώνουσιν ἐν τούτοις τὰ δικαιολογήματά των, καὶ λείπουσιν ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου αὐτοὶ οἱ αἱρετοὶ κριταὶ συνάζονται καὶ στοχάζονται ἐν βάρει ψυχῆς αὐτῶν τὰς διαφοράς των.

Εἴτε δικαία, εἴτε ἄδικος εἶναι κατ' ἄγνοιαν ἡ κρίσις καὶ ἀπόφασις τῶν αἱρετῶν κριτῶν, πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτήν· καὶ ὅστις δὲν στέρξῃ εἰς τὴν ἀπόφασίν των, πληρώνει καὶ τὴν ποινὴν ἐκείνην ἥτις ἐδιωρίσθη εἰς τὸ ὑποσχετικόν του γράμμα.

Ἂν δὲ κατὰ χάριν τις αἱρετὴς κριτής, ἢ κριταί, ἢ λαμβάνοντες δῶρα ἱκανὰ, ἐφθάρησαν, καὶ φανερὰ φαίνονται ὅτι ἔκαμον ἄδικον κρίσιν καὶ ἀπόφασιν, ἐκεῖνος ὅστις χάσῃ τὴν κρίσιν του δὲν στέκει εἰς τὴν ἀπόφασίν του, οὔτε τὴν ποινὴν δίδει, ἀφ' οὗ τὸ ἀποδείξῃ.

Οἱ αἱρετοὶ κριταὶ καὶ μὲ μηνυτὴν, καὶ μὲ γράμμα δύνανται νὰ προστάξωσιν ἐκείνους οἵτινες κρίνονται ἐνώπιον αὐτῶν τὴν διωρισμένην ἡμέραν νὰ ἔλθωσιν ἔμπροσθεν αὐτῶν.

Τῶν αἱρετῶν κριτῶν τὸ κριτήριον δὲν ὑπόκειται εἰς ἔκκλητον, δηλ. εἰς ἄλλο ἀνώτερον κριτήριον· δὲν ἀναθεωρεῖται οὔτε ἐξετάζεται ἡ ἀπόφασίς των, οὔτε ἀπὸ ἄλλους ἐξετάζεται· οὔτε ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους αἱρετὰς κριτὰς ἀνακρίνεται διότι, ἀποφασίζοντες οἱ αἱρετοὶ κριταὶ τὴν κρίσιν, ἔπαυσαν πλέον νὰ ὦσιν αἱρετοὶ κριταὶ, καὶ δὲν δύνανται νὰ διορθώσωσι τὴν ἀπόφασίν των, ἂν καὶ ἐπλανήθησαν.

Ἂν οἱ αἱρετοὶ κριταὶ ἦναι δύω καὶ δὲν συμφωνῶσι, βιάζονται νὰ ἐκλέξωσι καὶ ἄλλον ἔμπειρον τρίτον, καὶ νὰ ἀναμένωσι καὶ ἐκείνου τὴν δοκιμασίαν, καὶ διάκρισιν· ὁμοίως καὶ ἂν ἦναι περισσότεροι οἱ αἱρετοὶ κριταὶ καὶ ἀμφιβάλλωσιν εἰς καμμίαν ὑπόθεσιν, ἐκλέγουσι καὶ ἄλλον ἐμπειρότερον.

Ὅταν ἦναι οἱ αἱρετοὶ κριταὶ τρεῖς, ἂν λείψῃ ὁ εἷς, ἀρκοῦσιν οἱ δύω, ὅταν συμφωνήσωσιν· εἰ δὲ καὶ δὲν λείπῃ μακρὰν ὁ τρίτος, καὶ δὲν προσκληθῇ ὅπως ἐρωτηθῇ, δὲν ἔχει τὸ κῦρος ἡ ἀπόφασις καὶ τῶν ἄλλων δύω.

Ἂν ἦναι πολλοὶ οἱ αἱρετοὶ κριταὶ, τῶν περισσοτέρων ἡ ἀπόφασις ἔχει τὸ κῦρος· τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τοὺς ἁπλοῦς κριτάς.

Ὅταν δὲν προσδιορισθῇ ποινὴ ἀτὸ τούς ἐκλέγοντας τοὺς αἱρετὰς κριτὰς δι' ἐκεῖνον ὅστις διαστρέψῃ νὰ δίδῃ τόσα, ἀλλὰ μόνον ὁμολογοῦσι καί οἱ δύω ὅτι δὲν θέλουσι μεταβάλει τὴν ἀπόφασίν των, καὶ μείνει ἄτρεπτοι καὶ εὐχάριστοι, ἂν κανεὶς ἐξ αὐτῶν διαστρέψῃ, κρίνεται ἀδιορίστως καὶ μάλιστα ἐνάγεται εἰς τὸ περὶ δόλου κεφάλαιον.

Εἰς ἄτιμον κρίσιν, δηλ. δι' ἄτιμον ἁμάρτημα, δὲν ἐκλέγουσιν αἱρετὴν κριτήν· οὔτε εἰς κατάστασιν ἐλευθερίας καὶ εὐγενείας, οὔτε διὰ πράγματα ὀρφανῶν.

Ὅσοι δήποτε ἐκρίθησαν, εἰς αὐθεντικὸν κριτήριον καὶ ἔλαβον ἀπόφασιν δὲν δύνανται εἰς ἄλλο κριτήριον, ἢ εἰς αἱρετοὺς κριτὰς πάλιν περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως νὰ κρίνωνται, ἐκτὸς ἂν ἦναι μὲ τὴν θέλησιν τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου.

Φκίνεται δὲ καὶ εἰς τὴν ἐν Καθαργένῃ ἱερὰν σύνοδον ἐκ τοῦ 15 αὐτῆς κανόνος, τοῦ 96 καὶ τοῦ 129 ὅτι ἀπεφασίσθη οἱ κληρικοὶ ἐπίσκοποι πρεσβύτεροι καὶ ἄλλοι, ἂν ἔχωσι καμμίαν διαφορὰν ἀναμεταξύ των, καὶ διορίσωσι καὶ τα δύω μέρη αἱρετοὺς κριτὰς, νὰ μὴ ἔχωσιν ἄδεικν ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν νὰ ἐκλέγωσιν ἄλλους κριτὰς, ἢ εἰς ἀνώτερον νὰ τρέχωσι κριτήριον· καὶ ἂν τοῦτο ἔχῃ τὸ κῦρος εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς, πόσῳ μᾶλλον πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ κῦρος καὶ εἰς τοὺς λαϊκούς;

ΚΘ'.

ΠΕΡΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

Ἡ συγγένεια εἶναι ἓν ὄνομα γενικὸν, δηλ. καθόλου καὶ διαμερίζεται εἰς πολλά. Συγγένεια λέγεται τῶν κατιόντων, ὡς ἑνὸς πατρὸς καὶ μητρὸς τὰ τέκνα, καὶ τῶν τέκνων τὰ τέκνα καὶ καθεξῆς. Συγγένεια τῶν ἐκ πλαγίου, δηλ. κατὰ πλάτος, τῶν ἀδελφῶν, τῶν ἀνεψιῶν, τῶν πρωτεξαδέλφων καὶ καθεξῆς. Συγγένεια τῶν ἀνιόντων, τοῦ πατρὸς καὶ μητρὸς, τοῦ πάππου τῆς μάμμης, καὶ τῶν παράνω. Συγγένεια λέγεται καὶ ἐξ ἀγχιστείας, δηλ. συμπεθερίας, ὅταν ἓν ξένον πρόσωπον μὲ τὸ μέσον τοῦ γάμου ἐμβαίνει εἰς ἄλλο γένος. Συγγένεια λέγεται καὶ ἐκ τριγενείας, ὅταν ἦναι δύω γένη ἀπὸ προτήτερον γάμον, καὶ ἐμβαίνῃ ἓν ἄλλο γένος ξένον διὰ μέσου τοῦ γάμου. Συγγένεια λέγεται καὶ ἐξ υἱοθεσίας, ὅταν διὰ τῆς ἱερολογίας λάβῃ τις υἱὸν θετὸν, ἢ θυγατέρα. Συγγένεια λέγεται καὶ ἐκ τοῦ θείου βαπτίσματος, ὅταν τις βαπτίσῃ παιδίον, καὶ εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς συγγενείας, ὅταν μέλλῃ νά γίνῃ συνοικέσιόν τι θεωροῦνται οἱ βαθμοὶ πότε ἐμποδίζονται καὶ κατὰ πόσους τρόπους.

Ἡ συγγένεια κατ' ἄλλον τρόπον μερίζεται εἰς δύω· εἰς συγγένειαν φυσικὴν, καὶ εἰς συγγένειαν κατὰ θέσιν.

Φυσικὴ συγγένεια εἶναι ἡ ἐξ αἵματος, ὡς πατὴρ, υἱὸς, πάππος, ἔγγονος, ἀδελφὸς, ἐξάδελφος, θεῖος ἀνεψιὸς, καὶ τὰ ἄλλα πρόσωπα ὅσα κατάγονται ἀπὸ ἓν καὶ τὸ ἴδιον γένος.

Κατὰ θέσιν συγγένεια εἶναι, ὡς γαμβρὸς, νύμφη, πενθερὸς,

πενθερά, γυναικάδελφος, γυναικαδέλφη, ἀνδράδελφος, ἀνδραδέλφη, γυναικοθεῖος, γυναικοθεία, σύγγαμβρος, ἀναδεκτὸς, ἀναδεκτὴ, ἀνάδοχος, υἱὸς θετὸς, ἢ θυγάτηρ καὶ τὰ ἄλλα, διότι δὲν εἶναι φυσικὴ, καὶ καθόσον κατὰ θέλησιν αὕτη ἐγένετο.

Πάλιν τὴν φυσικὴν συγγένειαν τὴν μερίζουσιν εἰς ἄλλα δύω εἰς τὴν **νόμιμον** συγγένειαν, καὶ εἰς τὴν **ἐκ πορνείας**.

Ἐκ νομίμου φυσικῆς συγγενείας εἰσὶν ὅσοι κατάγονται, καὶ γεννῶνται ἀπὸ νομίμους καὶ εὐλογημένους παρὰ τῆς Ἐκκλησίας γάμους, ὅταν δηλονότι ἀνὴρ καὶ γυνὴ στερθῶσιν χωρὶς τινὸς κωλύματος καὶ τεκνοποιήσωσι.

Ἐκ πορνείας φυσικοὶ συγγενεῖς εἶναι, ὅσοι κατάγονται καὶ γεννῶνται ἀπὸ πορνείας φανερᾶς, καὶ αὐτοὶ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν, ἀλλὰ τὰ τέκνα αὐτῶν ὀνομάζονται φυσικὰ, νόθα καὶ σκότια, περὶ ὧν προείπομεν.

Α΄.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΟΙΚΕΣΙΩΝ

Πρῶτον ὁ Θεὸς εἰς τὸ Δευτερονόμιον (18.6.) προστάζει καὶ ἐμποδίζει νὰ μὴ γίνωνται συνοικέσια δηλ. γάμοι συγγενῶν, καὶ λέγει: *μὴ γάμει τὴν ἀδελφὴν τὴν σὴν, μηδὲ τὴν ἀδελφὴν τοῦ πατρός σου, μηδὲ ἄλλην κόρην τὴν τοιαύτην συγγένειαν πρὸς σὲ κεκτημένην·* εἰς ταῦτα τὰ θεῖα προστάγματα ὁ Χρυσόστομος ἑρμηνεύει, καὶ λέγει· δὲν συγχωρεῖ ὁ Θεὸς τοὺς συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους εἰς γάμου κοινωνίαν· ἀρκεῖ ἡ συγγένεια ὁποῦ ἔχουσιν, ἡ ὁποία προξενεῖ τὴν ἀγάπην.

Ὁ μέγας Βασίλειος εἰς μίαν του ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν πέμπει εἰς Διόδωρον ἐπίσκοπον Ταρσοῦ ἀποδεικνύει καὶ λέγει, ὅτι ἂν συγχίζωνται τὰ ὀνόματα, δὲν γίνεται τὸ συνοικέσιον, καθὼς καὶ ἡμεῖς παρατηροῦμεν πολλὰ, καὶ ἂν ἔχωσι σύγχυσιν τὰ ὀνόματα, ἐμποδίζεται τὸ συνοικέσιον.

Καὶ ὁ 54 κανὼν τῆς πενθέκτης οἰκουμενικῆς συνόδου κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μεγάλου Βασιλείου πολλὰ συνοικέσια ρητῶς προστάζει νὰ μὴ γίνωνται διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν ὀνομάτων, καὶ τὴν συγγένειαν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ μέγας Βασίλειος λέγει: *ἐν οἷς τὰ τοῦ γένους ὀνόματα συγχέονται, ἐν τούτοις ὁ γάμος ἀθέμιτος·* ἐκ τούτων τῶν λόγων ὁ Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις λαβὼν ἀφορμὴν, λέγει εἰς τὸ β΄. στοιχεῖον· *οὐ γὰρ δυατὸν δύω αὐταδέλφους δυσὶ συναρθῆναι πρωτεξαδέλφαις, ἢ τὸ ἀνάπαλιν· γίνονται γὰρ ἀντὶ αὐ-*

ταδέλφων σύγγαμβροι, καὶ συγχέονται ἐνταῦθα τὰ τῆς συγγενείας ὀνόματα· ἀλλ' ὑπερισχύει ἡ συνοδικὴ ἀπόφασις τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν γνώμην τοῦ ἱερομονάχου Βλάσταρη, ἡ ὁποία ἀπεφάσισε τοῦτο τὸ συνοικέσιον ἀκωλύτως νὰ γίνηται· καὶ ἂν ἀκριβῶς στοχασθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἀληθῶς λέγονται σύγγαμβροι δύω ξένοι, ὅταν λάβωσι δύο ἀδελφάς· ἀλλ' ἂν ἀδελφοὶ λάβωσι δύω πρωτεξαδέλφας, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου νὰ λέγωνται σύγγαμβροι, οὔτε πρωτεξάδελφοι, ἀλλὰ πάλιν ἀδελφοί, τὸ πλησιέστερον καὶ κυριώτερον ὄνομα τῆς ἀδελφότητος.

Λέγει καὶ ὁ ἅγιος Μεθόδιος ὁ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ **Συμπόσιον τῶν παρθένων**, ὅτι τὸ νὰ μὴ συνέρχωνται εἰς συνουσίαν μὲ τὰς ἀδελφὰς καὶ συγγενεῖς, ἀπὸ τοῦ Ἀβραὰμ ἔλαβε τὴν ἀρχήν· καὶ τοῦτο σημαίνει ἡ περιτομὴ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς τὸν ἐπρόσταξε, δηλ. νὰ μὴ παιδοσπορήσωσιν εἰς τὴν σάρκα ὁποῦ εἶναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος καὶ γένους, ἀλλὰ νὰ ἀποκόψωσιν αὐτὸ τὸ συγγενικὸν μέλος· τὸ δὲ νὰ μὴ λαμβάνωσι πολλὰς γυναῖκας, ἤρχισεν ἀπο τὸν καιρὸν τῶν προφητῶν.

Πολλοὶ τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν ἀρχιερεῖς, ὡς ὁ Θεσσαλονίκης ἀρχιερεὺς Μιχαὴλ ὁ Χοῦμνος, καὶ ὁ Χαρτοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐν ἱεροδιακόνοις Μιχαὴλ ὁ Ξανθινὸς καὶ ἄλλοι, καὶ ἱερεῖς ὡς ὁ Βλάσταρις, καὶ Ζαχαρίας ὁ χαρτοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ νομομαθεῖς καὶ κριταὶ, ὡς ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Ἀρμενόπουλος, ἔτι δὲ καὶ πολλαὶ τοπικαὶ σύνοδοι ἔγραψαν περὶ συνοικεσίων, εἰς τὰ ἐξ αἵματος, διγενείας, τριγενείας, καὶ τοῦ θείου βαπτίσματος, εἰς πόσους βαθμοὺς νὰ ἐμποδίζωνται, καὶ διαγράμματα διὰ ταῦτα κατέστρωσαν πρὸς καλλιτέραν κατάληψιν τοῦ ἀναγνώστου, ἐξ ὧν ὁ μεταφραστὴς τοῦ Ἀρμενοπούλου μακαρίτης Ἀλέξιος ὁ Σπανὸς παρέλαβε τὰ πάντα, καὶ ἐσημείωσε· καὶ εἰς μὲν τὰ τρία συνοικέσια καλῶς πράττει, καὶ τοὺς βαθμοὺς οἵτινες γίνονται, καὶ δὲν γίνονται δηλ. εἰς τὰ ἐξ αἵματος, διγενείας, καὶ τριγενείας σημειοῖ· εἰς δὲ τοὺς βαθμοὺς τοὺς ἐκ τοῦ θείου βαπτίσματος, ἐπειδὴ περὶ τούτων ὑπῆρξαν διάφοροι γνῶμαι, καθόσον ἄλλοι μὲν ἔλεγον ὅτι νὰ ἔχῃ τὴν ἰσχὺν ἡ συγγένεια ἡ ἐκ τοῦ θείου βαπτίσματος ὡς ἡ ἐξ αἵματος, ἄλλοι δὲ, ὅτι ὅσα ρητῶς ἠμπόδισεν ὁ νόμος, ταῦτα δέον ἵνα φυλάττωνται, καὶ ὄχι ἕως τὸν ἕβδομον βαθμὸν ὡς τὰ ἐξ αἵματος, διὰ τοῦτο τὰ ἀφίνει εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, ἢ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ, ἢ νὰ τὰ συγχωρήσῃ· καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα ἀμφίβολα συνοικέσια ἔθεσεν εἰς τὰ διαγράμματά του τὸ *ναὶ καὶ οὔ*, τὸ ὁποῖον ἄλλος τις δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ θέσῃ· καὶ βέβαια, χριστιανικός τις φρόνιμος νοῦς ἂν τὸ στοχασθῇ, δὲν ἠξεύρει τί να εἴπῃ, ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα γίνεται καὶ δὲν γίνεται, δηλ. ἡ Ἐκκλησία τὸ ἴδιον συγχωρεῖ νὰ γίνῃ, καὶ πάλιν δὲν τὸ συγχωρεῖ νὰ γίνῃ· ὁ δὲ ἁγιώτατος Ταράσιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως λέγει καλῶς· *τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ παραδοθέντα οὐκ εἰσι ναὶ καὶ οὔ, ἀλλὰ ναί εἰσιν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ μένουσιν ἀρραγῆ καὶ ἀκράδαντα εἰς τὸν αἰῶνος χρόνον·* ἀλλ' οὔτε θεολογικὸς νοῦς δὲν δύναται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ ἀντίφασις ἀληθεύει· σχεδὸν καὶ εἰς τὰ ἴδια μυστήρια τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν τοῦτο εἶναι ἀπαράδεκτον· διότι λέγομεν μίαν οὐσίαν Θεοῦ, ἀλλ' ὄχι καὶ πολλὰς οὐσίας, ὅτι ἀντιφάσκει· λέγομεν τρία πρόσωπα, ἀλλ' ὄχι καὶ ἕν.

ΛΑ΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΑΙΜΑΤΟΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

Ἡ ἐξ αἵματος συγγένεια ἄνω καὶ κάτω ἐμποδίζεται σχεδὸν εἰς ἄπειρον· καὶ καθὼς εἷς πατὴρ δὲν δύναται νὰ λάβῃ εἰς τοὺς κατιόντας τὴν θυγατέρα του, τὴν ἐγγόνην του, τὴν δισεγγόνην του, καὶ καθεξῆς τοὺς γεννηθέντας ἀπὸ τὰ τέκνα του, ἀλλ' οὔτε ζῇ ἕως νὰ ἴδῃ ἑβδόμην γενεὰν, τὸ ἴδιον εἶναι καὶ εἰς τοὺς ἀνιόντας, πάππους, προπάππους, καὶ τοὺς ἀνωτέρους[1]· ὅθεν τοιαῦτα διαγράμματα τῶν βαθμῶν δὲν καταστρώνονται, ἀλλὰ καταστρώνονται τὰ διαγράμματα ἀπὸ τὰ ἐξ αἵματος, ἐκ πλαγίου βαθμοῦ· καὶ πρῶτοι εἰς ταῦτα εἶναι οἱ ἀδελφοὶ, ἐξ ὧν ποιοῦμεν καὶ τὴν ἀρχήν.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
	Οὐ γίνεται.	βαθμοῦ Β΄.

Ὁ ἁπλοῦς θεῖος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν ἁπλῆν του ἀνεψιάν, δηλ. τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
		Εἰρήνη
	Οὐ γίνεται.	βαθμοῦ Γ΄.

1. Ἐκ τῶν περὶ τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας ὁρισμῶν τῶν Βασιλικῶν (Βιβλ. ΚΗ. Τίτλ. 5) ἐξάγεται ὅτι ὁ γάμος ἀπηγορεύετο κατ' εὐθεῖαν μὲν ἐπ' ἄπειρον, ἐκ πλαγίου δὲ μέχρι τοῦ Ε΄ βαθμοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου.

Ὁ πρωτεξάδελφος τὴν πρωτεξαδέλφην του δὲν λαμβάνει[1].

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
Θεώδωρος	πρωτεξάδελφ.	Εἰρήνη
	Οὐ γίνεται.	βαθμοῦ Δ΄.

Ὁ μέγας θεῖος δὲν λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν ἐξανεψιάν του, δηλ. τὴν θυγατέρα τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
		Εἰρήνη
		Θεοδώρα
	Οὐ γίνεται.	βαθμοῦ Δ΄.

Ὁ μικρὸς θεῖος δηλ. ὁ πρωτεξάδελφος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τῆς πρωτεξαδέλφης του τὴν θυγατέρα, λεγομένην μικράν του ἀνεψιάν.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
Θεόδωρος	πρωτεξάδελφ.	Εἰρήνη
		Θεοδώρα
	Οὐ γίνεται.	βαθμοῦ Ε΄.

1. Τὸν μεταξὺ ἐξαδέλφων γάμον ἀπηγόρευσεν ἡ Ἕκτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν ἔτει 680 διὰ τοῦ 54 αὐτῆς Κανόνος, (Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ. 2 σελ. 432), ἡ δὲ πολιτικὴ νομοθεσία οὐ μόνον παρεδέξατο τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην ἀλλ' ἐπεξέτεινεν αὐτὴν καὶ μέχρι τῶν δισεξαδέλφων περὶ τὰ τέλη τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς ἐν ἔτει 739 Μ. Χ. ἐκλογῆς τῶν αὐτοκρατόρων Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου ἐν Τίτλῳ Β΄. Κεφαλαίῳ 2, ἡ δὲ διάταξις αὕτη κατεστρώθη καὶ ἐν τῷ Πρχείρῳ Νόμῳ τοῦ Βασιλείου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Κωνσταντίνου καὶ Λέοντος μετοχετευθεῖσα καὶ ἐν τοῖς Βασιλικοῖς. Ἴδε Προχείρου Νόμου Βασ. Τίτλ. 7. Κεφ. 4. καὶ Βασιλικῶν Βιβλίον 28 Τίτλ. 5. 1 §4.

Ὁ μέγας θεῖος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τῆς ἐξανεψιᾶς αὐτοῦ.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
		Εἰρήνη
		Θεοδώρα
		Σωσάννη

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Ὁ δευτεροεξάδελφος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν δευτεροεξαδέλφην αὐτοῦ.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
Θεόδωρος	πρωτεξάδελφ.	Εἰρήνη
Δημήτριος	δευτεροεξάδελφ	Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Ὁ πρωτεξάδελφος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τῆς μικρᾶς του ἀνεψιᾶς, δηλ. τὴν ἐγγόνην τῆς πρωτεξαδέλφης αὐτοῦ.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
Θεόδωρος	πρωτεξάδελφ.	Εἰρήνη
		Θεοδώρα
		Ἑλένη

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Ὁ μέγας θεῖος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν ἐγγονὴν τῆς ἐξανεψιᾶς αὐτοῦ.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
		Εἰρήνη
		Θεοδώρα
		Βασιλικὴ
		Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Ἕως τὸν ἕκτον βαθμὸν ὁποῦ παραδείγματα ἐσημειώσαμεν, φαίνονται οἱ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι τελείως νὰ ἐμποδίζωσι καὶ μὲ σφοδρὰ ἐπιτίμια ἐπιτιμῶσι ἐκεῖνα τὰ ἀνδρόγυνα ὁποῦ γίνουν, ἢ ἐρώτησαν καὶ ἔγιναν, ἢ δὲν ἠρώτησαν, μὲ ὅλους τοὺς τρόπους νὰ χωρίζωνται· ἀλλὰ καὶ οἱ πολιτικοὶ νόμοι παιδεύουσι τὸ τοιοῦτον παράνομον ἔργον· Ἀλλ' εἰς τὸν ἕβδομον βαθμὸν τὸν ἐξ αἵματος εἶναι συνοικέσια τινα τὰ ὁποῖα ἂν ἐρωτήσωσι τὴν ἐκκλησίαν ἐμποδίζονται, καὶ δὲν γίνονται· εἰ δὲ καὶ δὲν ἐρωτήσωσι καὶ γίνωσι, καθὼς πολλοὶ ἀγνοοῦντες πολλάκις τοιαῦτα πράττουσι καὶ στεφανώνονται καὶ συνέρχονται, εἰς ταῦτα τὰ συνοικέσια ἡ ἁγία μας ἐκκλησία στοχαζομένη, ὅτι ἂν χωρισθῶσιν, ἀκολουθοῦσι τὰ ἀτοπώτερα, ἢ καὶ ἐτεκνοποίησαν, κάμνει συγκατάβασιν καὶ δὲν τὰ χωρίζει· μόνον τὰ κανονίζει μὲ ἐλεημοσύνας καὶ νηστείας, τοῦ ἀρχιερέως ἀναγινώσκοντος εὐχὰς συγχωρητικάς, ἵνα ἵλεως αὐτοῖς ὁ Θεὸς γένηται, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ταῦτα[1].

1. Καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἑβδομον βαθμὸν. παρατηροῦμεν ἔν τε ἀρχαίοις χρόνοις, ὡς καὶ μεταγενεστέροις πως, ὅτι ἐπῆλθον αἱ ἀκόλουθοι ἐκκλησιαστικαὶ καὶ Αὐτοκρατορικαὶ διατάξεις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 11 αἰῶνος, ἐν ᾧ ὅ,τε Ἐκκλησιαστικὸς καὶ Πολιτικὸς Νόμος σιωπᾷ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐν πρώτοις ἡ Συνοδικὴ ἀπόφασις, ἡ ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀλεξίου τοῦ Στουδίτου, ζῶντος ἐν ταῖς ἀρχαῖς τοῦ δεκάτου πρώτου αἰῶνος γενομένη, ἀποφαίνεται ὅτι ὁ μεταξὺ πλαγίων συγγενῶν γάμος κατὰ τὸν ἕβδομον βαθμὸν, ἀπαγορεύεται μὲν πρὸ τῆς τελέσεως αὐτοῦ, γενόμενος ὅμως δὲν θεωρεῖται ἄκυρος, ὑποβαλλομένων μόνον τῶν οὕτωσὶ συναφθέντων συζύγων εἰς ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον· ὅθεν καὶ προκειμένου γάμου μεταξὺ Βασιλείου τινὸς καὶ Θεοδότης ἐξ Εὐρίπου τὸ εἰρημένον συνοδικὸν ψήφισμα ἐπιφέρει τὰ ἀκόλουθα· *«ἐπεὶ οὖν ὁ μὲν Βασίλειος ἑβδόμου βαθμοῦ τῇ Θεοδότῃ καθέστηκεν, ὁ δὲ δὴ νόμος ἐπιτρέπει τοῖς ὀγδόου βαθμοῦ πρὸς ἀλλήλους οὖσι τὸν γάμον, ἀπαγορεύει δὲ τοῖς τοῦ ἕκτου, τοῖς γε μὲν ἑβδόμου βαθμοῦ οὔτε ἐπιτρέπει, οὔτε ἀπαγορεῖται, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ὁμοίων ἀμφισβητήσεων κινηθεισῶν, ὠκονόμηται τὸν τοιοῦτον γάμον, πρὸ μὲν τοῦ προβῆναι, μὴ ἐπιτρέπεσθαι, μετὰ δὲ τὸ γενέσθαι, μὴ διασπᾶσθαι μέν, ἐπιτιμίοις δὲ τοὺς οὕτω συναφθέντας καθυποβάλλεσθαι, ὡρίσθη τὸ αὐτὸ πάλιν πραχθῆναι γράμματος δεσποτικοῦ περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως γενομένου πρὸς Λέοντα, τὸν θεοφιλέστατον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ Σύγκελλον»*. Ἴδε Σύνταγμα τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Τόμ. 5 σελ. **36. 37.** Ἀλλ' ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μιχαὴλ τοῦ Κηρουλαρίου περὶ μεσοῦσαν τὴν ἑνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα ἐξεδόθη ἕτερον συνοδικὸν ψήφισμα καθ' ὃ ἐπὶ τῶν πλαγίων συγγενῶν

Ὁ ἁπλοῦς θεῖος λαμβάνει εἰς γυναῖκα τῆς ἁπλῆς του ἀνεψιᾶς τὴν τρισεγγόνην.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
		Εἰρήνη
		Θεοδώρα
		Βασιλικὴ
		Κασσάνδρα

Βαθμοῦ Ζ'.

ἀπείργεται ὁ ἑβδομος γάμος. «*Τῶν δὲ ἐκ πλαγίου συγγενῶν ὁ τῷ ἑβδόμῳ καταλαμβανόμενος διόλου ἀπείρηται γάμος, καὶ ἀποτρόπαιος εἶναι νομίζεται*» ὀλίγῳ βραδύτερον ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Δευκᾶ τοῦ Χρυσοβέργη ἐν ἔτει 1167 ἀπηγορεύθη ἀπολύτως ὁ ἐξ ἑβδόμου βαθμοῦ γάμος καὶ διὰ συνοδικοῦ σημειώματος, ἐπικυρωθέντος καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἐκηρύχθη ἄκυρος παντελῶς ὁ τοιοῦτος γάμος ἐπὶ ποινῇ καθαιρέσεως καὶ τοῦ συνάψαντος τοῦτον ἱερέως· ὅθεν τὸ εἰρημένον συνοδικὸν σημείωμα ἐν ἀποσπάσματι ἐπιφέρει· «*τὸ γοῦν ἀπὸ τοῦδε οἱ τοιοῦτον γάμον συστῆσαι τολμήσαντες, οὐ μόνον τοῦ οἰκείου σκοποῦ οὐδαμῶς ἀπολαύσουσιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς τοῦ τοιούτου συναλλάγματος διασπάσεως, καὶ ἀφορισμῷ καταβληθήσονται ὡς συγγενικὰ συγχέοντες αἵματα, καὶ ὡς τοῦ παρόντος συνοδικοῦ ὁρισμοῦ καταφρονηταί· οἵτε τοῖς οὕτω συναλλάττουσι συναινέσαντες, αὐστηρίας κανονικῆς πείσεσθε, καὶ οἱ ἱερολογῆσαι τολμήσαντες καθαιρέσει ὑποβληθήσονται.* Ἴδε Συλλογὴν ὑπὸ Λευγκλαβίου Ἑλληνορωμαϊκῶν Νόμων Τόμ· Α'. σελ. 204 καὶ Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ. 5 σελ. 97. 98. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη συνοδικὴ διάταξις δὲν ἐτηρήθη αὐστηρῶς, διότι κατὰ τὸ ἔτος 1186 Μ. Χ. πατριαρχεύοντος Βασιλείου τοῦ Καματηροῦ ἐξεδόθη διάταξις Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου δι' ἧς ἐπετράπη ὁ γάμος Ἰωάννου τοῦ Κατακουζηνοῦ μετὰ τῆς ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος, συγγενῶν Ζ' βαθμοῦ, μολονότι τοῦτο κατ' ἐξαίρεσιν ἐγένετο καὶ μολονότι ἐπεκυρώθη αὖθις ἡ περὶ μὴ συνάψεως γάμου ἑβδόμου βαθμοῦ ἐκκλησιαστικὴ ἀπαγόρευσις. Ὡς ἐν ἐπιμέτρῳ δὲ ἡ συνοδικὴ διάταξις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νεοφύτου ἐν ἔτει 1611 συνεδριάζοντος μετὰ τῶν λοιπῶν πατριαρχῶν καὶ Θεοφάνους τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων θεσπίζει σαφῶς ὅτι «*ὁ πρὸ ἐρωτήσεως φθάσας γενέσθαι ἑβδόμου βαθμοῦ γάμος ἐξ αἵματος μὴ διασπᾶται, ἀλλ ἐκκλησιάζηται ἀνεμποδίστως καὶ ἀκωλύτως διὰ τὴν στεργωρίαν τοῦ γένους*». Ἴδε Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ. 5 σελ. 159. Ἡ εἰρηνένη συνοδικὴ διάταξις ἐξηκολούθησεν ἐφαρμοζομένη ἔκτοτε καὶ τῆς διηνεκοῦς ταύτης ἐφαρμογῆς ἀπόδειξις τυγχάνει ἡ τοῦ πράγματος τούτου μνεία ἐν τῷ Νομίμῳ τοῦ Μαλαξοῦ καὶ τῷ περὶ Συνοικεσίων Ἐγχειριδίῳ Ἀλεξίου τοῦ Σπανοῦ, μο-

Ὁ μικρὸς θεῖος λαμβάνει εἰς γυναῖκα τῆς μικρᾶς του ἀνεψιᾶς τὴν ἐγγόνην.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
Θεόδωρος	πρωτεξάδελφ.	Εἰρήνη
		Θεοδώρα
		Εὐφημία
		Κασσάνδρα

Βαθμοῦ Ζ'.

Ὁ δευτεροεξάδελφος λαμβάνει εἰς γυναῖκα τῆς δευτεροεξαδέλφης του τὴν θυγατέρα.

Κώνστας	ἀδελφοὶ	Μαρία
Θεόδωρος	πρωτεξάδελφ.	Εἰρήνη
Δημήτριος	δευτεροεξάδεφ.	Θεοδώρα
		Κασσάνδρα

Βαθμοῦ Ζ'.

λονότι οἱ συντάκται τῆς ἐν τέλει τοῦ Πηδαλίου περὶ συνοικεσίων πραγματείας ἀποφαίνονται ὅτι οὐδόλως δύναται ἵνα ἔχῃ νόμιμον ἰσχὺν αὕτη ὡς ἀντιβαίνουσα ταῖς αὐτοκρατορικαῖς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου διατάξεσι Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ καὶ Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου, ἐπικαλοῦνται δ' εἰς ὑποστήριξιν τῆς θεωρίας αὐτῶν ταύτης, λίαν ἄλλως τε παρακεκινδυνευμένης, τὸν ἐν ἔτει 1839 ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου τοῦ ΣΤ'. ἐκδοθέντα Συνοδικὸν Τόμον περὶ Συνοικεσίων, λέγοντα· «*μόνον γὰρ τίμιον γάμον γνωρίζομεν, καὶ ἀποδεχόμεθα, τὸν ἔννομον, καὶ κατὰ τοὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς Κανόνας τῶν θείων πατέρων ἡμῶν συναπτόμενον, καὶ ὡς ῥίζαν ἀγαθὴν, καὶ ὑποβάθραν γένους τιμίου καὶ εὐσεβοῦς λογιζόμεθα, ὅπου δηλονότι ἡ συγγενικὴ βαθμολογία ἀκριβῶς καὶ ἀπαρατοήτως φυλάττεται· ἤτοι, εἰς μὲν τὴν ἐξ αἵματος συγγένειαν μέχρις ὀγδόου βαθμοῦ, εἰς δὲ τὴν ἐξ ἀγχιστείας μέχρι τοῦ ἕκτου, καὶ εἰς τὴν ἐκ τριγενείας μέχρι τοῦ τετάρτου*». Ἴδε Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ. 5 σελ. 175· ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη τῶν τοῦ Πηδαλίου συντακτῶν δὲν δύναται ἵνα θεωρηθῇ ὡς ἔχουσα νόμιμον κῦρος, καθόσον ὁ εἰρημένος Συνοδικὸς τόμος τοῦ ἔτ. 1839 δὲν ἀναιρεῖ τὴν τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου Β' συνοδικὴν ἀπόφασιν καὶ καθόσον προσέτι ἐκ τῆς ἀποσιωπήσεως αὐτῆς ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος Τόμῳ Γρηγορίου τοῦ Ε'. δὲν ἕπεται καὶ ἡ κατάργησις αὐτῆς. Ἴδε καὶ Π. Παπαρρηγοπούλου Οἰκογενειακὸν Δίκαιον Βιβλίον Δ'. Κεφ. Α'. σελ. 52.

Εἰς τὸν ὄγδοον βαθμὸν τὰ ἐξ αἵματος συνοικέσια δὲν ἐμποδίζονται, καὶ δὲν εἶναι χρεία νὰ γράφωμεν, ὅτι ὁ τρίτος ἐξάδελφος λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν τρίτην αὐτοῦ ἐξαδέλφην, οἵτινες εἶναι βαθμοῦ ὀγδόου· καὶ ὅτι ὁ δεύτερος ἐξάδελφος λαμβάνει εἰς γυναῖκα τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἐξαδέλφης τὴν ἐγγόνην, ὄντων καὶ αὐτῶν ὀγδόου βαθμοῦ· σχεδὸν οὔτε ἐρώτησιν πρέπει νὰ κάμωσιν, ἂν εἰς τὸν ὄγδοον βαθμὸν γίνεται, ἐπειδὴ καὶ γίνονται ἀνεμπόδιστα.

Οἱ θεῖοι καὶ θεῖαι λέγονται τριχῶς, ὁμοίως καὶ οἱ ἀνεψιοί· **μέγας θεῖος**, καὶ **θεία μεγάλη** λέγονται οἱ ἀδελφοὶ τοῦ πάππου καὶ τῆς μάμμης· **ἁπλοῖ θεῖοι** λέγονται οἱ ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός· ὁμοίως **ἐξανεψιὸς** λέγεται ὁ τοῦ ἁπλοῦ ἀνεψιοῦ υἱός, ἢ θυγάτηρ· **ἁπλοῖ ἀνεψιοί** λέγονται οἱ υἱοὶ ἢ θυγατέρες τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ **μικροὶ ἀνεψιὸς** ὁ τοῦ πρωτεξαδέλφου υἱός, ἢ θυγάτηρ.

ΛΓ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΑΓΧΙΣΤΕΙΑΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

Ὅταν ἓν γένος λάβῃ εἰς γάμον ξένον πρόσωπον ἄλλου γένους, τὸ τοιοῦτον λέγεται συμπεθερία, ὡς καὶ διγένεια, διότι δύω γένη συνέρχονται εἰς γάμον, καὶ ἂν ἀποθάνῃ τὸ ἓν πρόσωπον, καὶ θέλῃ νὰ λάβῃ ἄλλο πρόσωπον ἀπὸ τὸ ἴδιον γένος, τότε στοχάζονται ἂν δὲν συγχέωνται τὰ ὀνόματα καὶ δὲν ἐμποδίζηται, ἀλλ' ᾖναι τὸ συνοικέσιον ἀνεμπόδιστον, καὶ ἔχῃ καὶ τὸ εὐπρεπές· διὰ τοῦτο καὶ τὰ συνοικέσια τῆς συμπεθερίας ταύτης εἶναι πολυποίκιλα, καὶ διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν ὀνομάτων πολλάκις εἰς τὸν ἕβδομον βαθμὸν δὲν γίνεται συνοικέσιον, ἐν ᾧ εἰς τὸν ἕκτον γίνεται[1], ὅπως καὶ ἐκ τῶν διαγραμμάτων δύναταί τις ἵνα ἐννοήσῃ καθαρῶς.

1. Κατὰ τὸ Ἰουστιάνειον δίκαιον τὸ ἕνεκεν ἀγχιστείας κώλυμα τοῦ γάμου μεταξὺ μὲν τῶν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀγχιστέων ὑπάρχει ἄνευ διακρίσεως βαθμοῦ· (Βιβλ. Βασιλικῶν 28. 5. 1 καὶ Ἀρμενοπούλου Βιβλ. 4 Τίτλ. 6 ἐδάφ. 15. 19.) τοῦτο δὲ παρεδέξατο καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον· μεταξὺ δὲ τῶν ἐκ πλαγίου ἀγχιστέων ἀπηγορεύθη μόνος ὁ γάμος μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ καὶ μετὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἀποθανούσης γυναικός. Ἴδε Σύνταγμ. τῶν Θ. καὶ ἱερ. Καν. Τόμ. Δ'. σελ. 244. Ἡ ἐν Τρούλλῳ ὅμως ΣΤ'. Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐπεξέτεινε τὴν ἐξ ἀγχιστείας συγγένειαν καὶ τὸ Κανονικὸν δίκαιον ἐπεκτεῖναν τὰ ἐκ ταύτης κωλύματα παρεδέξατο καὶ βαθμοὺς ἀγνώστους τέως τῷ Ρωμαϊκῷ καὶ Βυζαντινῷ Ἀστυκῷ Νόμῳ· ὅθεν λόγῳ ἀγχιστείας ἀπαγορεύεται ὁ γάμος μέχρι τοῦ ἕκτου βαθμοῦ, ἂν καὶ περὶ τούτου μεγάλη συζήτησις ἀνεφύη ἄλλοτε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Πολιτείᾳ προκαλέσασα τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Σισιννίου Τόμου ἐν ἔτει 997, καθ' ὃν ῥητῶς οὕτος ἀπηγορεύθη, μὴ ἐπιτρεπομένου τοῦ γάμου δύο πρώ-

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ δύναται λαβεῖν εἰς γυναῖκα τὴν μητέρα, καὶ ἂν ἀποθάνῃ νὰ λάβῃ πάλιν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα της, δηλ. τὴν προγονήν του, ἢ τὸ ἀνάπαλιν ἂν ἔλαβε τὴν προγονὴν, ὕστερον νὰ λάβῃ καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς.

Πέτρος — ἔλαβε γυναῖκα — Μαρίαν Βασιλικὴν

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Α΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκας μάμμην καὶ ἐγγόνην, καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἂν ἔλαβε τὴν ἐγγόνην, δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὕστερον τὴν μάμμην αὐτῆς.

Πέτρος

Μαρία
Εἰρήνη
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Β΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὔτε προμάμμην καὶ δισεγγόνην εἰς γυναῖκας λαμβάνει, καὶ τ' ἀνάπαλιν.

Πέτρος

Μαρία
Ἑλένη
Εἰρήνη
Ἄννα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ΄.

των ἐξαδέλφων μετὰ δύο ἀδελφῶν Ἴδε Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Τόμ. 15 σελ. 41 19 καὶ 43. 46· ἀλλ' ἡ ἐπικρατήσασα ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Μ υ λ γία ἑρμηνεία τοῦ Τόμου τούτου εἶναι ὅτι κατ' αὐτὸν κωλύεται ὁ ἕκτος βαθμὸς, μόνον ὅταν ἐκ τοῦ γάμου προκύπτῃ σύγχυσις τῶν τοῦ γένους ὀνομάτων, ὅτε φέρ' εἰπεῖν θεῖος καὶ ἀνεψιὸς λάβωσιν ὁ μὲν ἀνεψιὰν, ὁ δὲ θείαν, ἐν ᾧ τὸ ἀνάπαλιν ἐπιτρέπεται μὴ ἐπερχομένης συγχύσεως. Ἴδε καὶ Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ. 5 σελ. 424.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ λαμβάνει προμάμμην καὶ τρισεγγόνην, ἢ τ' ἀνάπαλιν.

Πέτρος

Μαρία
Βασιλικὴ
Εἰρήνη
Θεοδώρα
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Δ΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ λαμβάνει προμάμμην καὶ ἐγγόνην τῆς τῆς δισεγγόνης αὐτῆς.

Πέτρος

Μαρία
Θεοδώρα
Σμαράγδα
Κασσάνδρα
Βασιλικὴ
Εὐφημία

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὔτε προμάμμην καὶ δισεγγόνην τῆς δισεγγόνης αὐτῆς λαμβάνει.

Πέτρος

Μαρία
Κασσάνδρα
Εἰρήνη
Αἰκατερίνη
Θεοδώρα
Σμαράγδα
Βασιλικὴ

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ΄.

Γίνωσκε δὲ ὅτι ἡ συνάφεια τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικὸς δὲν

ἐμβαίνουσιν εἰς βαθμόν, ἀλλὰ καὶ οἱ δύω ἓν λογίζονται νὰ ἦναι ἕως ὅτου ζῶσι· διὰ τοῦτο ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ μου μὲ ἐμὲ διὰ τὴν ἄκραν συνάφειαν εἶναι βαθμοῦ δευτέρου, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός μου.

Λοιπὸν, ἐὰν ὁ Ἰωάννης ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Μαρίαν, ἀποθανούσης τῆς Μαρίας, δὲν δύναται νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα τὴν Εἰρήνην τὴν ἀδελφὴν τῆς Μαρίας.

Ἰωάννης Μαρία ἀδελφαὶ Εἰρήνη

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Β΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ δύναται λαβεῖν εἰς γυναῖκας θείαν ἁπλῆν καὶ ἀνεψιάν.

Ἰωάννης Μαρία ἀδελφαὶ Εἰρήνη
Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκας μεγάλην θείαν καὶ ἐξανεψιάν.

Ἰωάννης Μαρία ἀδελφαὶ Εἰρήνη
Θεοδώρα
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. βαθμοῦ Δ΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκας δύω πρώτας ἐξαδέλφας.

Ἰωάννης Ἑλένη πρωτεξαδέλφαι Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. βαθμοῦ Δ΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ λαμβάνει μικρὰν θείαν καὶ ἀνεψιάν.

Ἰωάννης Ἑλένη πρωτεξαδέλφαι Θεοδώρα
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. βαθμοῦ Ε΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς οὐ λαμβάνει μεγάλην θείαν καὶ θυγατέρα τῆς ἐξανεψιᾶς αὐτῆς.

Ἰωάννης Μαρία ἀδελφοὶ Εἰρήνη
Θεοδώρα
Κασσάνδρα
Ἑλένη

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε΄.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ζητεῖ νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκας δύω δευτέρας ἐξαδέλφας ἀποθανούσης τῆς μιᾶς.

Τὸ συνοικέσιον τοῦτο πολλοὶ ἐστοχάσθησαν ὅτι εἶναι ἑβδόμου βαθμοῦ, διότι τὰ δευτεροεξαδέλφια εἶναι ἕκτου βαθμοῦ, καὶ τοῦ ἀνδρὸς τὸ πρόσωπον ἄλλος ἕνας βαθμός, γίνονται ἑπτὰ βαθμοὶ, καὶ διὰ τοῦτο λέγουσιν ὅτι δὲν ἐμποδίζεται· ἄλλοι τὸ ἐστοχάσθησαν διὰ ἕκτον βαθμὸν, λέγοντες ὅτι τὸ ἀνδρόγυνον εἰς βαθμὸν ξεχωριστὸν δὲν ἔρχεται, ἀλλ' εἷς βαθμὸς μετρεῖται· καὶ ἂν ὁ ἀνὴρ ἔχῃ γυναῖκα, καὶ ἡ γυνὴ ἔχῃ δευτέραν ἐξαδέλφην, καὶ αὐτὸς λογίζεται δευτεροεξάδελφος ἐκείνης, καὶ βαθμὸς ἕλτος· καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια· *καὶ ἔσονται οἱ δύω εἰς σάρκα μίαν*, διὰ τὴν ἄκραν συνάφειαν καθ' ἣν διὰ τῆς ἱερολογίας καὶ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος τὰ δύω πρόσωπα συνέρχονται καὶ γίνονται ἓν πρόσωπον· καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἕως ὅτου ζῶσι τὸ ἀνδρόγυνον, λογίζεται ἓν πρόσωπον, καὶ εἰς βαθμὸν δὲν μετρεῖται· καὶ ὅταν τὸ ἓν πρόσωπον ἀποθάνῃ, τὸ ἄλλο πρόσωπον τότε λογίζεται εἰς βαθμὸν πρὸς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος προσώπου· ἄτοπον τοῦτο, νὰ ἐνοῦμεν, καὶ νὰ λέγωμεν ἓν γίνονται διὰ τῆς χάριτος τοῦ πνεύματος, καὶ ὕστερον νὰ λέγωμεν ὅτι γίνονται δύω.

Ἂν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς λάβῃ δύω δευτέρας ἐξαδέλφας, ἔχει μεγάλην τὴν σύγχυσιν· διότι, ἀπὸ αὐτὴν τὴν αἰμομιξίαν τὰ τέκνα τῆς πρώτης γυναικὸς, καὶ τὰ τέκνα τῆς δευτέρας, ἂν ἀπὸ τὸν πατέρα ἦναι ἀδέλφια, ἀλλ' ἀπὸ τὰς μητέρας των ἀκολουθεῖ νὰ λέγωνται

τρίτα ἐξαδέλφια, καὶ εἰς τὰς κληρονομίας γίνεται μία σύγχυσις μεγίστη, ἂν μετὰ καιρὸν τὰ τέκνα αὐτὰ ἄνευ τέκνου ἀποθάνωσιν· ὅθεν τὸ τοιοῦτον συνοικέσιον καθ' ὅλους τοὺς φρονίμους στοχασμοὺς ἐμποδίζεται νὰ γίνῃ[1].

Ἰωάννης Ἄννα δευτεροεξαδέλ. Μαρία

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ζητεῖ νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκας μικρὰν θείαν καὶ θυγατέρα τῆς μικρᾶς της ἀνεψιᾶς· καὶ τοῦτο τὸ συνοικέσιον τὸ ἴδιον εἶναι ὡς τὸ ἀνωτέρω· τινὲς τὸ στοχάζονται βαθμοῦ ἑβδόμου κ ὶ τὸ συγχωροῦσι, διότι θεωροῦσιν ὡς ἄλλο πρόσωπον τὸν ἄνδρα, ἀποθανούσης τῆς γυναικός του, καὶ τὸ εὑρίσκουσιν ἑβδόμου βαθμοῦ· ἄλλοι καλῶς πιστεύοντες δὲν χωρίζουσι τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀποθανούσης τῆς γυναικὸς, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ζωῇ ἓν ἦτον τὸ ἀνδρόγυνον, οὕτω καὶ ἑνὸς ἀποθανόντος, δὲν θεωροῦσιν ὅτι ἐγένοντο δύω.

Ἰωάννης Ἑλένη πρωτεξαδέλφ. Θεοδώρα
Κασσάνδρα
Σμαράγδα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

1. Καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πολλὴ συζήτησις ἐγένετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ταύτης μὲν ἀπαγορευούσης τὸν μετὰ δύο δισεξαδέλφων γάμον ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, τῶν δὲ ἀρχαίων πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπιτρεπόντων τοῦτον καὶ θεωρούντων ὡς ἑβδομον βαθμὸν, καθὸ ὑπολογιζόντων ἐσφαλμένως τοὺς δύο συζύγους ὡς ἀποτελοῦντας οὐχὶ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν βαθμὸν, ἀλλὰ δύω· ἀλλ' ὀρθότερον εἶναι τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ γάμος οὗτος κωλύεται ὡς ἕκτου βαθμοῦ τυγχάνων, ἅτε τῶν συζύγων ἕνα βαθμὸν παριστώντων, ὡς πολλάκις ἀπεφάνθη καὶ ἡ Ἐκκλησία, (Ἴδε Συνοδικὸν ψήφισμα Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Καματηροῦ ἐν Συντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Τόμ. 4 σελ. 403. καὶ Διάγνωσιν συνοδικὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Βαλσαμῶνος Τόμ. Ε'. σελ. 556)· εἰ καὶ ὑπάρχουσι καὶ ἀποφάνσεις τινὲς, καθ' ἃς ὁ τοιοῦτος γάμος συναφθεὶς δὲν διασπᾶται. Ἴδε Σημείωμα Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας Δημητρίου τοῦ Χωματηνοῦ ἐν Συντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Τόμ. Δ'. σελ. 437—440· καὶ ψήφισμα Πολιτικῶν δικαστῶν περὶ συγγενείας αὐτόθι σελ. 395. 396.

Ἀλλ' εἷς καὶ ὁ αὐτὸς νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα δευτέραν ἐξαδέλφην, καὶ τὴν θυγατέρα τῆς δευτέρας ἐξαδέλφης τῆς ἀποθανούσης γυναικός αὐτοῦ, τοῦτο γίνεται.

Ἰωάννης Ἑλένη δευτεροεξαδέλφαι Μαρία
Κασσάνδρα

Γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκας μητέρα καὶ θυγατέρα.

Ἰωάννης Μαρία
Κώνστας Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Β'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας μάμμην καὶ ἐγγόνην.

Ἰωάννης Μαρία
Κώνστας Θεοδώρα
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας προμάμμην καὶ δισεγγόνην.

Ἰωάννης Μαρία
Κώνστας Θεοδώρα
Ἑλένη
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας προμάμμην καὶ τρισεγγόνην.

Ἰωάννης
Κώνστας

Μαρία
Εἰρήνη
Θεοδώρα
Βασιλικὴ
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς λαμβάνουσι προμάμμην καὶ τεταρτεγγόνην, ὅταν ὁ πατὴρ λάβῃ τὴν προμάμμην, καὶ ὁ υἱὸς τὴν τεταρτεγγόνην, καθότι δὲν συγχέονται τὰ ὀνόματα, καὶ οὐ κωλύεται.

Ἰωάννης
Κώνστας

Μαρία
Θεοδώρα
Κατσάνδρα
Ἑλένη
Σωσάννα
Ἄννα

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας δύω ἀδελφάς.

Ἰωάννης Ἀναστασία ἀδελφαὶ Μαρία
Κώνστας

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας ἁπλῆν θείαν καὶ ἀνεψιάν.

Ἰωάννης Μαρία ἀδελφαὶ Ἀναστασία
Κώνστας
Ἑλένη

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας μεγάλην θείαν καὶ ἐξανεψιάν.

Ἰωάννης Ἀναστασία ἀδελφὴ Μαρία
Κώνστας
Ἑλένη
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας δύω πρωτεξαδέλφας.

Ἰωάννης Θεοδώρα πρωτεξαδέλφ. Μαρία
Κώνστας

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς λαμβάνουσι μικρὰν θείαν καὶ ἀνεψιάν, ἂν καὶ τοῦτο τινὲς τὸ ἠμπόδισαν. Μιχαὴλ δὲ ὁ Χοῦμνος μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καλῶς στοχασθεὶς, ἔγνω, ὅτι σύγχυσιν τὰ ὀνόματα δὲν ἔχουσι, διότι τὰ τέκνα αὐτῶν, θεῖοι, καὶ ἀνεψιοὶ, πάλιν μένουσι, καὶ εἶναι ἀσύγχυτοι[1].

Ἰωάννης Θεοδώρα πρωτεξαδέλ. Ἑλένη
Κώνστας
Κασσάνδρα

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Πατὴρ καὶ υἱὸς λαμβάνουσι γυναῖκας μεγάλην θείαν, καὶ θυγατέρα τῆς ἐξανεψιᾶς αὐτῆς.

Ἰωάννης Μαρία ἀδελφὴ Ἀναστασία
Κώνστας
Ἑλένη
Κασσάνδρα
Σωσάννα

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

1. Ἴδε καὶ Ματθαίου Βλάσταρη σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον Β'. ἐν Συντ. τῶν Θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ. ΣΤ'. σελ. 130.

Πατὴρ καὶ υἱὸς οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας δύω δευτέρας ἐξαδέλφας, διότι συγχέονται τὰ ὀνόματα· καὶ τοῦτο ὁ νόμος πολλὰ προσέχει, καὶ ἐρευνᾶ· διότι ἄτοπον εἶναι διὰ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν νὰ κρατῶσι δύω δευτέρας ἐξαδέλφας, καὶ σύγγαμβροι ἐκ τούτου νὰ λέγωνται, καὶ μολονότι τὸ συνοικέσιον αὐτὸ εἶναι βαθμοῦ ἑβδόμου[1].

Ἰωάννης Εἰρήνη δευτεροεξαδέλ. Κασσάνδρα
Κώνστας

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

Πάππος καὶ ἔγγονος μάμμην καὶ ἐγγόνην οὐ λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκα.

Ἰωάννης — Ἀναστασία
Κώνστας — Ἑλένη
Νικόλαος — Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Πάππος καὶ ἔγγονος προμάμμην καὶ δισεγγόνην εἰς γυναῖκα οὐ λαμβάνουσι.

Ἰωάννης — Ἀναστασία
Κώνστας — Ἑλένη
Νικόλαος — Μαρία
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

1. Μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος δὲν ἐκωλύετο παρὰ τῆς ἐκκλησίας ὁ γάμος τῶν ἑβδόμου βαθμοῦ ἀγχιστέων, μετὰ ταῦτα ὅμως ἀπηγορεύθη παρ' αὐτῆς καὶ ὁ τοῦ ἑβδόμου βαθμοῦ γάμος ἐξ ἀγχιστείας, ὅτε ἐπέρχεται σύγχυσις τῶν ὀνομάτων.

Πάππος καὶ ἔγγονος προμάμμην καὶ τρισεγγόνην λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκα.

Ἰωάννης — Ἀναστασία
Κώνστας — Ἑλένη
Νικόλαος — Κασσάνδρα
Μαρία
Θεοδώρα

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Πάππος καὶ ἔγγονος δύω ἀδελφὰς οὐ λαμβάνουσιν.

Ἰωάννης — Μαρία ἀδελφὴ — Εἰρήνη
Κώνστας
Νικόλαος

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Δ.

Πάππος καὶ ἔγγονος οὐ λαμβάνουσιν ἁπλῆν θείαν καὶ ἀνεψιὰν εἰς γυναῖκας.

Ἰωάννης — Μαρία ἀδελφὴ — Εἰρήνη
Κώνστας — Ἑλένη
Νικόλαος

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Πάππος καὶ ἔγγονος οὐ λαμβάνουσι δύω πρώτας ἐξαδέλφας, διότι σύγγαμβροι γίνονται, καὶ συγχέονται τὰ ὀνόματα.

Ἰωάννης — Θεοδώρα πρωτεξαδέλφ. — Ἑλένη
Κώνστας
Νικόλαος

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

SISMANOGLIO MEGARO

Πάππος καὶ ἔγγονος λαμβάνουσιν μεγάλην θείαν καὶ ἐξανεψιάν.

Δημήτριος	Μαρία ἀδελφὴ	Εἰρήνη
Κώνστας		Σωσάννα
Νικόλαος		Θεοδώρα

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Πάππος καὶ ἔγγονος μικρὰν θείαν καὶ ἀνεψιὰν λαμβάνουσιν.

Ἰωάννης	Μαρία ἀδελφὴ	Εἰρήνη
Κώνστας		
Νικόλαος	Θεοδώρα πρωτεξαδέλφ.	Ἑλένη
		Κασσάνδρα

Γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

Πάππος καὶ δισέγγονος οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας δύω ἀδελφάς.

Ἰωάννης	Μαρία ἀδελφὴ	Εἰρήνη
Κώνστας		
Νικόλαος		
Δημήτριος		

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Πάππος καὶ δισέγγονος οὐ λαμβάνουσι θείαν ἁπλῆν καὶ ἀνεψιάν· διότι συγχέονται τὰ ὀνόματα, καθόσον ὁ πάππος γίνεται θεῖος ἐκ θείας καὶ οἱ τρισέγγονοί του γίνονται ἀνεψιοὶ μικροί.

Ἰωάννης	Μαρία ἀδελφὴ	Εἰρήνη
Κώνστας		Ἑλένη
Νικόλαος		
Μάρκος		

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Πάππος καὶ δισέγγονος οὐ λαμβάνουσι δύω πρωτεξαδέλφας.

Ἰωάννης	Μαρία πρωτεξαδέλφη	Εἰρήνη
Κώνστας		Ἑλένη
Νικόλαος		
Ἀναστάσιος		

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

Τὰ δύω ταῦτα συνοικέσια δὲν εἶναι κατεστρωμένα εἰς τὸν τόμον τὸν εἰς τὸ ἁπλοῦν τοῦ Ἀρμενοπούλου, καὶ οὐκ οἶδα πῶς ἀφέθησαν παρὰ τοῦ σημειώσαντος τὰ διαγράμματα.

Πρόπαππος καὶ δισέγγονος θείαν ἁπλῆν, καὶ ἀνεψιὰν λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκας, διότι ὅταν ὁ πρόπαππος λάβῃ τὴν θείαν, καὶ ὁ δισέγγονος τὴν ἀνεψιάν, εἶναι ἀσύγχυτον.

Ἰωάννης	Μαρία ἀδελφὴ	Εἰρήνη
Κώνστας		Θεοδώρα
Νικόλαος		
Δημήτριος		

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

Πρόπαππος καὶ τρισέγγονος δύω ἀδελφὰς οὐ λαμβάνουσιν.

Ἰωάννης	Μαρία ἀδελφὴ	Εἰρήνη
Κώνστας		
Νικόλαος		
Δημήτριος		
Θεόδωρος		

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Πρόπαππος καὶ τρισέγγονος λαμβάνουσι θείαν ἁπλῆν καὶ ἀνεψιάν, διότι ὅταν ὁ πρόπαππος λάβῃ τὴν θείαν, καὶ ὁ τρισέγγονος τὴν ἀνεψιάν, δὲν συγχέονται τὰ ὀνόματα.

Ἰωάννης Μαρία ἀδελφὴ Εἰρήνη
Κώνστας Θεοδώρα
Νικόλαος
Ἀναστάσιος
Θεόδωρος

Γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

Δύω ἀδελφοὶ οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας δύω ἀδελφάς.

Δημήτριος ἀδελφ. Ἰωάννης—Μαρία ἀδελφ. Εἰρήνη

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Δύω ἀδελφοὶ οὐ λαμβάνουσι γυναῖκας ἁπλῆν θείαν καὶ ἀνεψιάν.

Δημήτριος ἀδελφ. Ἰωάννης—Μαρία ἀδελφ. Εἰρήνη
Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Δύω ἀδελφοὶ προείπομεν ὅτι λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκας δύω πρωτας ἐξαδέλφας· διότι τοῦτο τὸ συνοικέσιον τινὲς μὲν τὸ ἠμπόδισαν, τινὲς δὲ τὸ ἐσυγχώρησαν· τέλος πάντων συνοδικῶς ἀπεφασίσθη νὰ γίνηται, καὶ εἰς ἀφορισμοὺς καθυποβάλλουσιν ἐκείνους οἵτινες τὸ ἐμποδίσωσι· ὥστε δὲν χρειάζεται τὸ «εἶναι εἰς χεῖρας τοῦ προεστῶτος» διότι πάλιν ἔπονται διαφωνία, σκάνδαλα καὶ κατηγορίαι.

Δημήτριος ἀδελφ. Ἰωάννης—Ἑλένη πρωτεξ. Ἀναστασία

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ.

Δύω ἀδελφοὶ μεγάλην θείαν καὶ ἐξανεψιὰν οὐ λαμβάνουσιν, ὅτι σύγχυσις τῶν ὀνομάτων· καὶ ὅπου σύγχυσις εἰς τὸν ἕκτον βαθμὸν, ἐμποδίζεται.

Δημήτριος ἀδελφ. Ἰωάννης—Μαρία ἐξαδέλφ. Εἰρήνη
Ἀναστασία
Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Δύω ἀδελφοὶ λαμβάνουσι μικρὰν θείαν καὶ ἀνεψιὰν εἰς γυναῖκας· καὶ φαίνεται τὸ συνοικέσιον τοῦτο νὰ ἔχῃ κάποιαν σύγχυσιν τῶν ὀνομάτων· ὅμως μὲ τὸ νὰ ἦναι ἑβδόμου βαθμοῦ, δὲν θεωρεῖται σύγχυσις, ὡς εἰς τὸν ἕκτον βαθμὸν τὸν πλησιέστερον[1].

Δημήτριος ἀδελφ. Ἰωάννης—Ἑλένη πρωτεξ. Μαρία
Θεοδώρα

Γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

Θεῖος ἁπλοῦς καὶ ἀνεψιὸς λαμβάνουσιν θείαν ἁπλῆν καὶ ἀνεψιὰν, ὅταν ὁ θεῖος λάβῃ τὴν θείαν καὶ ὁ ἀνεψιὸς τὴν ἀνεψιάν· ὄχι ὅμως τ' ἀνάπαλιν[2].

Δημήτριος ἀδελφ. Ἰωάννης— Μαρία ἀδελφὴ Εἰρήνη
Κώνστας Ἀναστασία

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

1. Ἴδε καὶ Ἀπόκρισιν Βασιλείου Ἀχριδηνοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ζῶντος περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΒ'. αἰῶνος εἰς ὑποβληθὲν αὐτῷ κανονικὸν ἐρώτημα περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐν Συντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Τόμ. 5 σελ. 389. 390.

2. Σύμφωνος ἐστὶν ἡ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου Συνοδικὴ διάταξις τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικολάου τοῦ Γραμματικοῦ ἀκμάσαντος περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΑ'. αἰῶνος, καὶ ταυτόχρονον διάταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐπὶ τῇ ὑπομνήσει Βάρδα τοῦ Ξηροῦ. Ἐπίσης ἡ αὐτὴ τυγχάνει γνώμη καὶ τῶν τριῶν ἀρχιερέων τῶν μὴ συνελθόντων ἐν τῇ ὑπὸ τὸν Πατριάρχην Νικόλαον τὸν Γραμματικὸν συνοδικῇ συνεδριάσει ἥτις ἐπεφάνθη περὶ τοῦ ἀκωλύτου τοῦ γάμου τούτου, ἤτοι τοῦ Κλαυδιουπόλεως Ἰωάννου, Καρίας Ἰωσὴφ καὶ Εὐχαναίας Ἰωάννου. Ἴδε Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ· Ε'. σελ. 58. 59.

Πρέπει νὰ γινώσκῃ τις ὡς κανόνα, ὅτι ὅταν ὁ μεγαλήτερος λάβῃ εἰς γυναῖκα τὴν μικροτέραν, ὡσὰν ὁ πατὴρ νὰ λάβῃ τὴν μικρὰν ἀνεψιάν, καὶ ὁ μικρότερος τὴν μεγαλητέραν, ὡς ὁ υἱὸς νὰ λάβῃ τὴν μικρὰν Θείαν, ἢ ὁ θεῖος τὴν ἀνεψιάν, καὶ ὁ ἀνεψιὸς τὴν θείαν, καὶ εἰς τὰ ἄλλα ὁμοίως, τότε γίνεται σύγχυσις τῶν ὀνομάτων, καὶ οἱ μικρότεροι γίνονται μεγαλήτεροι· καὶ διὰ τὸ ἀπρεπὲς καὶ τὴν σύγχυσιν ὁ νόμος τὰ ἠμπόδισε.

Δύω ἁπλοὶ θεῖοι, ὁ εἷς τοῦ ἄλλου ζητοῦσι νὰ λάβωσι τὰς ἁπλὰς ἀνεψιάς· τὸ συνοικέσιον τοῦτο φαίνεται εἰς τὰ διαγράμματα ὡς ἀνεμπόδιστον, καὶ λέγεται ὅτι μολονότι εἶναι ἕκτου βαθμοῦ, διὰ τὸ ἀσύγχυτον τῶν ὀνομάτων γίνεται· ὁμοίως καὶ τ' ἀνάπαλιν, ὅταν δύω ἀνεψιοὶ ὁ εἷς τοῦ ἄλλου λάβωσι τὰς θείας· ἀλλὰ παρὰ τοῖς ἐγκριτωτέροις καὶ ἀκριβεστέροις σπουδασταῖς τῶν συνοικεσίων εἶναι ἐμποδισμένον· διότι εὑρίσκεται ὁ θεῖος νὰ ἔχῃ τὴν ἰδίαν ἀνεψιάν του γυναικοθείαν, οὖσαν γυναῖκα τοῦ γυναικοθείου του· καὶ πάλιν αὐτοὶ γίνονται οἱ δύω πρότερον θεῖοι, καὶ ἀνεψιοὶ πρὸς ἀλλήλους· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς κληρονομίας συμβαίνουσι πολλὰ ἄτοπα, καὶ δὲν πρέπει νὰ λέγωσιν ὅτι τὸ συνοικέσιον τοῦτο, εἶναι ὡς τὸ ἄλλο τὸ ὁποῖον προείπομεν, ὁ θεῖος νὰ λάβῃ τὴν θείαν καὶ ὁ ἀνεψιὸς τὴν ἀνεψιάν, διότι ἔχει πολλὴν τὴν διαφοράν.

'Αλέξιος ἀδελφ. Θεοδόσιος — Μαρία

'Ιωάννης ἀδελφ. Δημήτριος — Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Θεῖος καὶ ἀδελφὸς λαμβάνουσι δύω πρωτεξαδέλφας[1].

Δημήτριος ἀδελφ. Γεώργιος—Μαρία πρωτεξαδ. 'Ελένη — 'Ιωάννης

Γίνεται. Βαθμοῦ Ζ'.

1. 'Επίσης θεῖος καὶ ἀνεψιὸς λαμβάνουσιν ἀκωλύτως δύο πρώτας ἐξαδέλφας, ὄντας

Οὐ λαμβάνει τις εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τὴν ὁποίαν γεννήσῃ μία γυνὴ μετ' ἄλλου ἀνδρὸς, ἀφ' οὗ αὐτὸς τὴν χωρίσῃ, διότι ἐπέχει τόπον προγονῆς του, καὶ τότε εἷς καὶ ὁ αὐτὸς φαίνεται νὰ λαμβάνῃ εἰς γυναῖκα μητέρα καὶ θυγατέρα.

'Ιωάννης — Μαρία — Κώνστας

Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Α'.

Τὰ προγονοαδέλφια ἅτινα κοινῶς λέγονται μιλαδέλφια, εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὅταν ἀποθάνῃ ἀνδρός τινος ἡ σύζυγος, καὶ ἔχῃ τέκνα, καὶ λάβῃ ἄλλην γυναῖκα ἥτις μὲ ἄλλον ἄνδρα ἔχει τέκνα, προέρχονται ἐκ τῶν οὕτω πως συζευχθέντων ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς· ἐπειδὴ οἱ γονεῖς των ἔγιναν ἀνδρόγυνον, διὰ τὴν ἄκραν συνάφειαν τοῦ γάμου, καὶ διὰ τὸ ἄτοπον, δὲν δύνανται νὰ λάβωσι τὸ ἓν τὸ ἄλλο εἰς γάμον, διότι πατὴρ καὶ υἱὸς ἔπεται τότε νὰ λάβωσι εἰς γυναῖκας μητέρα καὶ θυγατέρα· ὁ πατὴρ τὴν μητέρα καὶ ὁ υἱὸς τὴν θυγατέρα.

Κώνστας — 'Ελένη

Νικόλαος — Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Β'.

Τὸ συνοικέσιον τοῦτο μονοπροσώπως λέγει, ἐμποδίζεται εἰς τὰ μιλαδέλφια, καὶ οὔτε ὁ βαθμὸς σημειώνεται πόσος εἶναι· καὶ θαυμάζω, πῶς τὸ στοχάζονται, καὶ ὁποίαν διαφορὰν ἔχει τὸ διάγραμμα τὸ ὁποῖον ἀνωτέρω ἐσημειώθη, τὸ λέγον· ὅτι πατὴρ καὶ υἱὸς δὲν λαμβάνουσι μητέρα καὶ θυγατέρα, ὅτι εἶναι βαθμοῦ δευτέρου.

Τὸ δὲ μονοπροσώπως μόνον νὰ φυλάττηται ὅπως μὴ γίνῃ τὸ συνοικέσιον τοῦτο εἰς τὰ μιλαδέλφια, καὶ ὄχι διπροσώπως, ἄξιον καὶ τοῦτο ἀπορίας, διότι ἂν δὲν δύνανται νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμον τὰ προγονοαδέλφια ἀναμεταξύ των, καὶ δύνανται τὰ παιδία αὐτῶν νὰ ἔλ-

ἑβδόμου βαθμοῦ τοῦ τοιούτου γάμου. Ἴδε καὶ Ματθαίου Βλάσταρη Σύντ. κατὰ στοιχεῖον Β'. Τόμ. ς'. σελ. 132.

θωσιν εἰς γάμον, τότε φαίνεται ὅτι πάππος καὶ ἔγγονος λαμβάνουσι μάμμην καὶ ἐγγόνην, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ ἄλλο διάγραμμα ὑπάρχει ἐμποδισμένον καθόσον εἶναι βαθμοῦ τετάρτου, καὶ ὅρα τὸ ἴδιον διάγραμμα

Ἰωάννης		Ἀναστασία
Θεόδωρος	προγονοαδέλφ.	Εἰρήνη
Δημήτριος	προγονοαδέλφ. τέκνα	Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Δ΄.

Λοιπὸν ἂν ὁ Ἰωάννης ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Ἀναστασίαν, καὶ ὁ Ἰωάννης εἶχεν ἔγγονον τὸν Νικόλαον, ἢ προτήτερον τὸν ἐγέννησεν ὁ υἱός του ὁ Κώνστας, ἢ ὑστερότερον, ἀφ' οὗ ὁ πατήρ του ἔλαβε τὴν Ἀναστασίαν· ὁμοίως καὶ ἂν ἡ Ἀναστασία ἔχουσα τέκνον παρ' ἄλλου ἀνδρὸς τὴν Ἑλένην, καὶ αὕτη ὑπανδρευθεῖσα ἐγέννησε τὴν Κασσάνδραν, πῶς δύναται νὰ τὴν λάβῃ ὁ Νικόλαος, καὶ πῶς δὲν εἶναι τὸ ἴδιον πάππος καὶ ἔγγονος νὰ λάβωσι μάμμην καὶ ἐγγόνην; ὅθεν δὲν ἐμποδίζονται τὰ προγονοαδέλφια μόνον μονοπροσώπως, ὡς τὸ στοχάζονται, ἀλλὰ καὶ διπροσώπως, καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ἂς μὴ ἀπατῶνται τινὲς ἀπὸ παλαιὰ ἀνεξέταστα διαγράμματα.

ΛΔ΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚ ΤΡΙΓΕΝΕΙΑΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

Τριγένεια λέγεται, ὅτε τρία γένη ἔλθωσιν εἰς συμπεθερίαν· τὰ δύω ἀδέλφια εἶναι ἓν γένος· λαμβάνει ὁ εἷς ἀδελφὸς γυναῖκα ἐξ ἄλλου γένους, γίνονται δύω γένη· λαμβάνει καὶ ὁ ἄλλος ἀδελφὸς γυναῖκα ἀπὸ ἄλλο γένος, ἰδοὺ γίνονται συμπεθερία τρία γένη· ὄντων πολλῶν ἀδελφῶν, καὶ λαμβανόντων γυναῖκας ἀπὸ διάφορα γένη, ἀκολουθεῖ νὰ γίνωνται αἱ συμπεθερίαι ὄχι τριγένεια, ἀλλὰ πολυγένεια· ὅταν λοιπὸν ἀκολουθεῖ τοιουτοτρόπως, πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν τὸ τρίτον γένος τὸ ὁποῖον ἐμβῆκεν εἰς τὰ ἄλλα δύω γένη, καὶ οὕτω νὰ εὑρίσκωμεν ἂν ἐμποδίζηται ἢ ὄχι, διὰ νὰ λάβωσιν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ γένος τὸ ὁποῖον ἐσυμπεθερίασαν κανὲν πρόσωπον.

Προείπομεν, ὅτι μεταξὺ ἀνδρογύνου βαθμὸς δὲν θεωρεῖται, διὰ τὴν ἐκ τοῦ γάμου ἄκραν συνάφειαν, ἀλλ' ὡς ἓν πρόσωπον στοχαζόμεθα τὸ ἀνδρόγυνον· εἰς τὰ ἐξ αἵματος συνοικέσια, ὅσα εἶναι ὀγδόου βαθμοῦ γίνονται ἀνεμποδίστως· εἰς δὲ τὰ ἐκ διγενείας, δηλ. συμπεθερίας, ἄλλα μὲν συγχωροῦνται νὰ γίνωνται εἰς τὸν ἕκτον βαθμὸν, ἄλλα δὲ εἰς τὸν ἕβδομον· εἰς τὰ ἐκ τριγενείας συνοικέσια στοχαζόμεθα τὸν τέταρτον βαθμὸν, καὶ ἂν εὕρωμεν τὸ συνοικέσιον τετάρτου βαθμοῦ, γίνεται ἀνεμποδίστως[1]· μολονότι εἶναι καί τινα συνοικέσια ἐκ

1. Καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐνταῦθα περιορίζεται λέγων ὅτι τὸ ἐκ τριγενείας κώλυμα ἐπεκτείνεται ἕστιν ὅτε καὶ μέχρι τοῦ τρίτου βαθμοῦ· ἀλλ' ἐὰν ἀναδράμωμεν εἰς ἀρχαιοτέρας ἐποχὰς θέλομεν ἴδει ὅτι μέχρι τῆς ΙΒ΄. ἑκατονταετηρίδος τὰ ἐκ τριγενείας

τριγενείας ἅτινα συγχωροῦνται καὶ εἰς τὸν τρίτον βαθμὸν, ἢ διότι ἀπὸ μακρὰν συνήθειαν οὕτως ἐπεκράτησεν, ἢ διότι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη σύγχυσις τῶν ὀνομάτων.

Διὰ νὰ εὑρίσκῃς τὸν βαθμὸν εἰς τὴν τριγένειαν πρέπει νὰ στοχάζησαι τὸ μέσον γένος ὅπερ καὶ ἐμεσολάβησεν εἰς τὰ ἄλλα δύω γένη, δηλ. ἔλαβα ἐγὼ γυναῖκα, ἰδοὺ δύω γένη· ἔλαβε καὶ ὁ ἀδελφός μου ἀπὸ ἄλλο γένος γυναῖκα, ἰδοὺ τρία γένη· τὴν γυναῖκα λοιπὸν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ ἀδελφός μου, αὐτὴν εὑρίσκομεν τὸ τρίτον γένος ὁποῦ ἐμβῆκεν εἰς τὰ ἄλλα δύω· καὶ ἀπὸ αὐτῆς τὸ γένος ζητεῖ κανὲν πρόσωπον διὰ νὰ συνάψωσι συνοικέσιον μὲ τὰ ἄλλα δύω γένη τὰ προτήτερον, ἢ τὰ προτήτερα μὲ τὸ ὑστερότερον.

Ἐπειδὴ καὶ τὸ ἀνδρόγυνον βαθμὸν δὲν ἔχει, ὁ ἀδελφός μου καὶ

κωλύματα πρὸς γάμον ἐξετείνοντο μέχρι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ περιοριζόμενα ἐν τοῖς θέμασιν ἅτινα λόγῳ εὐπρεπείας ἀνεφέροντο ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ καὶ Βυζαντινῷ Νόμῳ, ἤτοι εἰς τὸν γάμον τοῦ πατρυιοῦ μετὰ τῆς γυναικὸς τοῦ προγόνου καὶ τῆς μητρυιᾶς μετὰ τοῦ ἀνδρὸς τῆς προγονῆς αὐτῆς. Ἴδε Βασιλικῶν Βιβλίον 28 Τίτλ. 5 § 3. Ἀλλ' ἡ μεταγενεστέρα πρᾶξις τῆς ἐκκλησίας παρεδέξατο τὸ κώλυμα ἰσχύον μέχρι τρίτου βαθμοῦ,(Ἀρμενοπ. Βιβλ. 4 Τιτλ. 8 § 5) ἐνδοῦσα φαίνεται εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Βλάσταρη σημειούμενα «*ὅτι ἡ κρατοῦσα συνήθεια καὶ τὰ ὑπὲρ τὸν πρῶτον βαθμὸν ἐκ τριγενείας ἀκώλυτα οὐκ ἔχει*». (Ἴδε Ματθαίου Βλάσταρη Σύνταγμ. κατὰ στοιχεῖον Β'. Τόμ. ΣΤ'. σελ. 134 ἐν ᾧ ὁ μὲν Δημήτριος ὁ Σύγκελλος Μητροπολίτης Κυζίκου λέγει ὅτι«*ἐν τῇ ἐκ τριγενείας ὅσα ὁ νόμος ῥητῶς διωρίσατο ταῦτα ὀφείλουσι διαφυλάττεσθαι*», (Ἴδε Σύντ. τῶν θ. καὶ ἱερ. Καν. Ρ. καὶ Π. Τόμ. 5. σελ. 367), ὁ δὲ Βαλσαμὼν ὡς καὶ οἱοσδήποτε ἕτερος ἑρμηνευτὴς οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἐν τῷ Πηδαλίῳ ὁμοίως ἀναφέρεται τὸ κώλυμα τοῦ τρίτου βαθμοῦ, ἀλλ' ἡ περὶ τούτου γνώμη στηρίζεται ἐπὶ τῆς τοῦ Βλαστάρεως, ἥτις ὑφ' οὐδενὸς κανόνος οὐδὲ διατάξεως συνοδικῆς ἢ πατρὸς τῆς ἐκκλησίας ἀναφέρεται οὐδὲ κυροῦται· ἐν ὑπερμέτρῳ δὲ ὁ περὶ συνοικεσίου Τόμος ἐν ἔτει 1839 πατριαρχεύοντος Γρηγορίου τοῦ ΣΤ'. παραδέχεται ἰσχύον τὸ κώλυμα μέχρι τρίτου βαθμοῦ, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς αὐτῆς γνώμης τοῦ Βλασταρεως. Ἀλλ' οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπολείπεται ὅτι μὴ ὑπάρχοντος Νόμου ἢ Κανόνος τῆς ἐκκλησίας ὑπαγορεύοντος καὶ ἐπιτάσσοντος τὸ τοιοῦτον, ἡ μὲν ἀπόφασις τοῦ Βλαστάρεως καὶ ἡ σημείωσις τοῦ Πηδαλίου μετὰ τῆς τοῦ Τόμου τοῦ 1839 οὐδεμίαν δύνανται ἵνα ἔχωσι νομικὴν ἰσχὺν (Ἴδε καὶ ἀπόφ. 204 τοῦ ἔ. 1847 τοῦ ἐν Ἑλλάδι Ἀρείου Πάγου), ῥητῶς δὲ δέον ἵνα παραδεχθῶμεν ἰσχύοντα τὰ ὑπὸ τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου ἀναφερόμενα δύο μόνον κωλύματα. (Ἴδε καὶ Π. Παπαρρηγ. Οἰκογεν. Δίκ. Τόμ. Γ'. σελ. 60).

ἡ γυναῖκα του μὲ ἐμὲ εἶναι δευτέρου βαθμοῦ· καὶ πάλιν ὁ υἱὸς, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ υἱοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς εἶναι πρώτου βαθμοῦ· ἀλλ' εἰς τοὺς συγγενεῖς τῆς νύμφης μου δὲν μετροῦνται οἱ βαθμοὶ οὕτως, διότι, ἂν ἡ νύμφη μου, ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἔχῃ ἀδελφήν, καὶ θέλω ἐγὼ νὰ μετρηθῶ εἰς βαθμὸν μὲ αὐτὴν, πλέον ἡ νύμφη μου δὲν εἶναι δευτέρου βαθμοῦ μὲ ἐμὲ, ἀλλὰ τρίτου, καὶ ἡ ἀδελφή της μὲ ἐμὲ μετρεῖται τετάρτου βαθμοῦ.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ταῦτα ἐν προθεωρίᾳ ἴδωμεν ἤδη τὰ διαγράμματα.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς νὰ λάβῃ πενθερὰν καὶ νύμφην ἐμποδίζεται.

Ἰωάννης — Μαρία
Κώνστας — Θεοδώρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Α'.

Ὡς προείπομεν μέ τινας λεπτὰς ἐξετάσεις ἡ συνήθεια ταῦτα τὰ κατωτέρω δύω συνοικέσια συνεχώρησε νὰ γίνωνται, ἅτινα εἶναι τρίτου βαθμοῦ.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς λαμβάνει ἀδελφὴν καὶ προγονὴν τοῦ γυναικαδέλφου αὐτοῦ.

Ἰωάννης—Ἑλένη ἀδελφὸς Κώνστας Μαρία Κασσάνδρα

Γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς λαμβάνει ἁπλὴν ἀνεψιὰν, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ ἁπλοῦ θείου αὐτῆς.

Μαρία ἀδελφ. Κώνστας—Εἰρήνη
Νικόλαος—Θεοδώρα

Γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Ταῦτα τὰ δύω συνοικέσια ὡς μὴ ὄντα, πολλὰ σιμὰ εἰς τὸ μέ-

σον γένος, συνεχωρήθησαν νὰ γίνωνται, καὶ μολονότι τρίτου βαθμοῦ. ἄλλα τρίτου βαθμοῦ δὲν γίνονται.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δὲν λαμβάνει ἀνδραδέλφην καὶ νύμφην.

Δημήτριος — Μαρία ἀδελφὸς Ἰωάννης — Εἰρήνη

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Ἀδελφοὶ δύω λαμβάνουσιν νύμφην καὶ ἀνδραδέλφην.

Πέτρος ἀδελφ. Ἰωάν.—Μαρία ἀδελφ. Κώνστας—Εἰρήνη

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Ὁ μητρυϊὸς οὐ δύναται λαβεῖν εἰς γυναῖκα τὴν προγονὴν τῆς προγονῆς αὐτοῦ, ἀποθανούσης τῆς γυναικός αὐτοῦ.

Ἰωάννης — Μαρία
Ἑλένη — Κώνστας
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Μυτρυϊὸς καὶ προγονὸς λαμβάνουσιν ἁπλῆν θείαν καὶ ἀνεψιάν.

Ἀναστασία—Ἰωάννης—Μαρία ἀδελφ. Θεοδότη
Γεώργιος
Θεοδώρα

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν γυναικαδέλφην τοῦ γυναικαδέλφου του, ἀποθανούσης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

Δημήτριος—Ἄννα ἀδελφ. Γεώργιος—Ἑλένη ἀδελφ. Μαρία

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Μητρυϊὸς καὶ προγονὸς δύω ἀδελφὰς οὐ λαμβάνουσιν.

Μαρία — Ἰωάννης — Ἄννα ἀδελφὴ Θεοδότη
Κώνστας

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Ἀδελφοὶ δύω λαμβάνουσι μητρυϊομάμμην καὶ προγονοεγγόνην.

Κώνστας ἀδελφ. Ἰωάννης—Μαρία—Παῦλος
Θεοδώρα
Σωσάννα

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Ἀδελφοὶ δύω λαμβάνουσι μητέρα καὶ προγονὴν τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.

Νικόλαος ἀδελφὸς Ἰωάν. —Μαρία
Ἑλένη — Δημήτριος
Θεοδώρα

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Ἀδελφοὶ δύω λαμβάνουσι νύμφην καὶ ἀνδραδέλφην.

Πέτρος ἀδελφὴ Εἰρήνη—Γεώργιος ἀδελφὸς Κώνστας—Μαρία

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Ἀδελφοὶ δύω πενθερὰν καὶ νύμφην οὐ λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκας· ὅτι ἡ νύμφη μετὰ τῆς πενθερᾶς θεωροῦνται εἰς πρῶτον βαθμὸν, ὡς εἴπομεν.

Πέτρος ἀδελφὸς Παῦλος—Μαρία
Γεώργιος—Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Ἀδελφαὶ δύω λαμβάνουσι γαμβρὸν καὶ γυναικάδελφον·

Μαρία ἀδελφὴ Εἰρήνη—Γεώργιος ἀδελφὴ Ἑλένη—Πέτρος

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Ἀδελφοὶ δύω λαμβάνουσι προγονὴν καὶ ἀνεψιὰν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς.

Ἰωάννης—Θεοδώρα ἀδελφ. Ἄννα

Μαρία Ἑλένη—Κώνστας ἀδελφ. Γεώργιος

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Ἀδελφῶν δύω γυναικάδελφος καὶ γυναικαδέλφη ἔρχονται εἰς γάμου κοινωνίαν.

Θέκλα ἀδελφ. Μαρία Ἰωάν. ἀδελφ. Κώνστας Ἑλένη ἀδελφ. Γεώργιος

Γίνεται. Βαθμοῦ ΣΤ'.

Ὁ γυναικάδελφος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τοῦ γαμβροῦ του ἐπ' ἀδελφῇ τὴν γυναῖκα· διότι ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ ἔχει βαθμὸν δεύτερον εἰς τὸν ἀδελφόν.

Ἄννα—Πέτρος—Κασσάνδρα ἀδελφ. Γεώργιος

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Γαμβρὸς καὶ γυναικάδελφος λαμβάνουσι δύω ἀδελφάς.

Ἑλένη ἀδελφ. Ἄννα — Πέτρος — Μαρία ἀδελφ. Γεώργιος

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Δύω εἶχον δύω ἀδελφάς, καὶ ἦτον σύγγαμβροι, ἂν ἀποθάνωσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν, δύνανται πάλιν νὰ λάβωσι δύω ἀδελφάς, διότι εἶναι τὸ συνοικέσιον βαθμοῦ τετάρτου καὶ δὲν ἐμποδίζεται· καὶ μὴ νομίσῃς ὅτι ἔχοντες πρὶν δύω ἀδελφὰς καὶ αὐτοὶ λογίζονται ἀδελφοί, οὐχί· σύγγαμβροι ἐλέγοντο, καὶ ἡ τοιαύτη ἀδελφότης δὲν εἶναι φυσικὴ, ἀλλὰ κατὰ θέσιν.

Ἰωάννης — Ἑλένη ἀδελφ. Μαρία — Κώνστας

Θέκλα ἀδελφ. Σοφία

Πατὴρ καὶ θυγάτηρ νύμφην καὶ ἀνδράδελφον οὐ λαμβάνουσι.

Ἰωάννης

Ἑλένη—Μάρκος ἀδελφ. Ἰωάννης—Μαρία Σμαράγδα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ'.

Λαμβάνει δὲ καὶ ὁ πατὴρ τὴν γυναικαδέλφην τοῦ ἀνδραδέλφου τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ.

Ἰωάννης

Μαρία—Δημήτρ. ἀδελφ. Μάρκος—Θεοδώρα ἀδελφ. Ἑλένη

Γίνεται. Βαθμοῦ Ε'.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς λαμβάνει ἀδελφὴν καὶ ἀνδραδέλφην τῆς γυναικαδέλφης αὐτοῦ.

Ἰωάννης—Μαρία ἀδελφ. Θεοδώρα—Κώνστας ἀδελφ. Ἑλένη

Γίνεται. Βαθμοῦ Δ'.

Γαμβρὸς καὶ γυναικάδελφος λαμβάνουσι ἁπλῆν θείαν καὶ ἀνεψιάν

Ἰωάννης ἀδελφ. Μαρία—Κώνστας—Σοφία ἀδελφ. Πέτρος Ἑλένη

Γίνεται. βαθμοῦ Ε'.

Ἐκ τούτων τῶν παραδειγμάτων καὶ διαγραμμάτων συμπεραίνει τις ὅτι τὰ ἐκ τριγενείας συνοικέσια μέχρι τοῦ τρίτου βαθμοῦ ἐμποδίζονται, ἐκτὸς τῶν δύω ἐκείνων ἅτινα ἀνεφέρομεν καὶ ἅτινα ἀπὸ μακρᾶς συνηθείας γίνονται.

ΛΕ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀληθῶς κατὰ τὸν 53 κανόνα τῆς πενθέκτης οἰκουμενικῆς συνόδου ἡ κατὰ πνεῦμα συγγένεια εἶναι ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὴν ἐξ αἵματος, καὶ τῶν ἄλλων[1]· καὶ διὰ τοῦτο ὁ αὐτὸς κανὼν ἐμποδίζει νὰ μὴ λαμβάνῃ γυναῖκα ὁ ἀνάδοχος τὴν μητέρα τοῦ ἀναδεκτοῦ· ὅμως διὰ τούτου ἐννοεῖ ἡ ἁγία σύνοδος, ὅτι ἄλλο ἡ πνευματικὴ σχέσις διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ ἄλλο ἡ σαρκικὴ τεκνοποίησις· υἱὸς λέγεται κατὰ σάρκα, καὶ υἱὸς λέγεται κατὰ πνεῦμα· καὶ πατὴρ ὁ

1. Γνωματεύουσι τινες ὅτι ὁ λόγος τῆς ὑπάρξεως τῆς πνευματικῆς συγγενείας ἕνεκα ἀναδοχῆς ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος προέκυψεν ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ ἐπικρατήσαντος παρὰ τοῖς χριστιανοῖς ἐθίμου τοῦ υἱοθετεῖσθαι τὸν ἀναδεκτὸν παρὰ τοῦ ἀναδόχου μετὰ τὸ λαβεῖν τὸ βάπτισμα, ἡ δὲ γνώμη αὕτη κυροῦται καὶ ὑπό τινος χωρίου ἐκ τῶν Ἀνεκδότων τοῦ Προκοπίου, καὶ ὅτι βραδύτερον ἡ ἐκκλησία ἐθεώρησε τὸ βάπτισμα ὡς ἀναγέννησιν τοῦ βαπτιζομένου, καθ' ἣν ὁ ἀνάδοχος θεωρεῖται ὡς πνευματικὸς πατὴρ τοῦ ἀναδεκτοῦ· ὅπως ποτ' ἂν ᾖ πρῶτος ὁ Ἰουστινιανὸς ἀπηγόρευσε τὸν γάμον μόνον μεταξὺ τοῦ ἀναδόχου καὶ ἀναδεκτοῦ, βραδύτερον δὲ ἡ ἐν Τρούλλῳ ΣΤ'. οἰκ. Σύνοδος καὶ τὸν μεταξὺ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἀναδεκτῆς, καὶ τὰς ἀπαγορεύσεις ταύτας ἐπεξέτεινον οἱ μετὰ τὸν Ἰουστινιανὸν Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες ἔτι περαιτέρω. Ταῦτα κατὰ πλάτος ἀναπτύξαντες προηγουμένως, περιττὸν θεωροῦμεν ἵνα ἐπαναλάβωμεν. Ἴδε τοῦ μετὰ χεῖρας Προχείρου Νομικοῦ Βιβλ. Ζ'. Κεφάλαιον Γ'. σελ. 404, ὑποσημείωσιν 3.

σαρκικὸς, καὶ πατὴρ ὁ πνευματικὸς ὅστις ἀναδέχεται ἐν βρέφος· καὶ εἰς τὴν σάρκα καὶ εἰς τὸ πνεῦμα ὑπάρχει μεγίστη διαφορὰ, καὶ δὲν περιεργάζονται τοσοῦτον τὰ συνοικέσια εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐξ αἵματος, ὥστε νὰ ἐμποδίζωνται ἕως τὸν ἕβδομον βαθμὸν, διότι εἰς τὰ ἐξ αἵματος γίνεται αἱμομιξία, καθὼς καὶ εἰς τὰς συμπεθερίας συγχέονται τὰ ὀνόματα, ἔνθα συνειθίζουσι νὰ λέγωνται *πενθερὸς, πενθερὰ, νύμφη, γαμβρὸς, σύγγαμβρος,* καὶ τὰ ὅμοια· εἰς δὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα οὔτε αἱμομιξία θεωρεῖται, οὔτε σύγχυσις ὀνομάτων γίνεται, οὔτε ὑπάρχουσιν ἄλλαι ὀνομασίαι ἐκτὸς τῶν *ἀνάδοχος,* μήτηρ τοῦ ἀναδόχου σαρκικὴ, καὶ διὰ τὴν βάπτισιν λέγονται σύντεκνοι, καὶ ἄλλα τινά.

Οἱ δὲ βαθμοὶ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος μετροῦνται τοιουτοτρόπως· ὁ ἀνάδοχος μὲ τὸ βαπτιστικόν του τέκνον εἶναι πρώτου βαθμοῦ, τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ ἡ γυνή του, εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ τέκνου τὸ ὁποῖον ἐβάπτισεν, εἶναι δευτέρου βαθμοῦ· εἰς τοὺς σαρκικοὺς ἀδελφοὺς τοῦ ἀναδεκτοῦ του εἶναι βαθμοῦ τρίτου· ὁ ἀναδεκτὸς πάλιν μὲ τὰ σαρκικὰ τέκνα τοῦ ἀναδόχου του εἶναι δευτέρου βαθμοῦ· τὰ τέκνα αὐτῶν τετάρτου, οἱ ἔγγονοι ἕκτου, καὶ καθεξῆς· οἱ κατὰ σάρκα ἀδελφοὶ τοῦ ἀναδεκτοῦ μετὰ τῶν σαρκικῶν τέκνων τοῦ ἀναδόχου εἰς οὐδένα βαθμὸν συγγενείας ἐμβαίνουσιν, ἐπειδὴ εἶναι ἐκ πλαγίου καὶ δὲν μετρεῖται συγγένεια εἰς τὰ πλάγια πρόσωπα εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα· καὶ δύνανται αὐτὰ νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμον ἀναμεταξύ των ἀνεμποδίστως.

Ἰωάννης ἐβάπτισε Μαρίαν. Οὐ δύναται λαβεῖν εἰς γυναῖκα
Βαθμοῦ Α'.

Ὁ ἀνάδοχος οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν μητέρα τῆς ἀναδεκτῆς αὐτοῦ.

Ἰωάννης ἐβάπτισε Μαρίαν Εἰρήνην
Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Β'.

‘Ο πατὴρ τῆς ἀναδεκτῆς οὐ δύναται λαβεῖν εἰς γυναῖκα τὴν γυναῖκα τοῦ ἀναδόχου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

Ἰωάννης Θεοδώραν ἐβάπτισε Δημήτριος
Μαρίαν

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Β΄.

‘Ο ἀνάδοχος οὐ δύναται λαβεῖν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τῆς ἀναδεκτῆς αὐτοῦ.

Νικόλαος ἐβάπτισεν ‘Ελένην
Κασσάνδρα

Οὐ γίνεται. βαθμοῦ Β΄.

‘Ο υἱὸς τοῦ ἀναδόχου οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν μητέρα τῆς βαπτιστικῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Ἰωάννης ἐβάπτισε Κασσάνδραν
Κώνστας Μαρίαν

Οὐ γίνεται. βαθμοῦ Γ΄.

‘Ο υἱὸς τοῦ ἀναδόχου οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν βαπτιστικὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Ἐγέννησε Ἰωάννης ἐβάπτισε
Βασίλειον Μαρίαν

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Β΄.

‘Ο υἱὸς τοῦ ἀναδόχου οὐ λαμβάνει εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τῆς βαπτιστικῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Ἐγέννησε Ἰωάννης ἐβάπτισε
Νικόλαον Θεοδώρα
Σωσάννα

Οὐ γίνεται. Βαθμοῦ Γ΄.

Ἕως ἐνταῦθα ἐμποδίζει ὁ ἐκκλησιαστικὸς νόμος τὰ ἐκ τοῦ θείου βαπτίσματος συνοικέσια κωλύων τὸν γάμον, καὶ οἱ περισσότεροι ἐκκλησιαστικοὶ συμφωνοῦσι, καὶ τὰ ἄλλα ἀποφασίζουσι νὰ γίνωνται ἀκωλύτως· ἂς λείψῃ δὲ τὸ ναὶ καὶ τὸ οὔ, τὸ ὁποῖον φέρει κατηγορίαν εἰς τὴν ἄμωμον περιστερὰν τὴν ἁγίαν ἡμῶν καὶ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ προείπομεν.

Εἶναι καὶ ἄλλα τινὰ τὰ ὁποῖα θεωροῦνται εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ ἐμποδίζονται διὰ τὸ πρὸς τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰδέσιμον.

‘Η συνοδικὴ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ψῆφος συγχωρεῖ δύω βαπτιστικὰ ἄτινα ἔχουσιν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀνάδοχον, νὰ συνέρχωνται εἰς γάμον, καθόσον δὲν δύναται νὰ φυλαχθῇ· διότι πολλάκις βπτίζει τις ἓν παιδίον εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ ὁ αὐτὸς βαπτίζει καὶ ἄλλο θηλυκὸν εἰς Χῖον ἢ ἀλλαχοῦ, καὶ ταῦτα κατ’ ἄγνοιαν συνέρχονται εἰς γάμον· ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἂν ἦναι αἰτία ἡ ἄγνοια ὥστε νὰ τὸ συγχωρῇ ἡ Ἐκκλησία, δύναται καὶ ὁ ἀνάδοχος κατ’ ἄγνοιαν νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα τὴν βαπτιστικὴν αὐτοῦ, διότι, πολλοὶ παῖδες διερχόμενοι διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης βαπτίζουσι βρέφη, καὶ μετατοπίζονται, καὶ εἰς ἡλικίαν ἐρχόμενοι, δὲν γινώσκουσιν, οὔτε ὁ βαπτίσας, οὔτε οἱ βαπτισθέντες μάλιστα παρὰ τίνος ἀνεδέχθησαν· ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἔχουσιν σημασίαν καὶ ὑπόστασιν.

‘Ομοίως ἐμποδίζονται νὰ βαπτίζωσιν ἀδελφοὺς ταυτοχρόνως ἀνὴρ καὶ γυνὴ σύζυγοι, ἀλλ’ ἢ ὁ εἷς ἢ ὁ ἕτερος πρέπει νὰ πράξωσι τοῦτο· διότι, ἂν λέγεται σύντεκνος ὁ πνευματικὸς πατὴρ ὅστις ἐβάπτισε μὲ τὸν σαρκικὸν πατέρα τοῦ βαπτιστοῦ, πόσῳ μᾶλλον τὸ ἀνδρόγυνον, ἂν βαπτίσωσιν ἀδέλφια, ἤθελον ὀνομασθῇ συνανάδοχοι ;

‘Ομοίως ἐμποδίζεται ὁ πάππος ὡς καὶ ἡ μάμμη νὰ βαπτίζῃ τὰ ἐγγόνια τῶν τέκνων του· διότι φαίνεται εἰς τὴν νύμφην του ὅτι ἔγινε σύντεκνος, δίδων εἰς γάμον τὸν υἱόν του τὸν σύντεκνον, ὅπερ ἄτοπον καὶ σύγχυσις οὐ μικρά.

‘Ομοίως ἐμποδίζεται νὰ λάβῃ ὁ κουμπάρος τὴν κουμπάραν τῆς ὁποίας μόνον τὰ στέφανα ἤλλαξε, καὶ τέκνα δὲν ἐβάπτισε, καὶ ἂν

εἰς τὸ ἁπλοῦν τοῦ Ἀρμενοπούλου λέγεται· «δὲν ὑπάρχει νόμος νὰ τὸ ἐμποδίζῃ, καὶ γίνεται νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμον, ἀφίνοντες τὸν ἁπλοῦν νόμον τῆς Βακτηρίας τῶν ἀρχιερέων λεγόμενον, ὅστις ἐμποδίζει νὰ μὴ γίνεται μονοπροσώπως, δηλ. ὁ τοιοῦτος κουμπάρος νὰ μὴ δύναται νὰ λάβῃ τὴν κουμπάραν τῆς ὁποίας μόνον εἰς τὴν μνηστείαν τοὺς δακτυλίους ἤλλαξε, καὶ εἰς τὸν γάμον τὰ στέφανα»· ἂς συμπεραίνῃ πᾶς τις ἂν δὲν ἦναι σεμνὸν καὶ πρέπον διὰ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, καὶ διὰ τὸ ἀνύποπτον καὶ ἀκατηγόρητον νὰ μὴ συνέρχωνται οἱ τοιοῦτοι κουμπάροι εἰς συνοικέσιον γάμου.

Καλῶς λέγουσι τινὲς, ἂν ὁ πατὴρ, ἢ μήτηρ βαπτίσῃ τὸ τέκνον του, δηλονότι γίνῃ ἀνάδοχος, χωρίζεται τὸ ἀνδρόγυνον· ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης μεγίστης ἂν βαπτίσῃ πατὴρ, ἢ μήτηρ τὸ τέκνον του, διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἀβάπτιστον, δὲν χωρίζεται, καθὼς τοῦτο λέγει καὶ ὁ 16 κανὼν τῆς ἑβδόμης οἰκουμενικῆς συνόδου· ὁμοίως καὶ ἁπλοῦς χριστιανὸς βαπτίζει ἐξ ἀνάγκης, καθὼς καὶ ὁ ἱερεὺς βαπτίζει τὰ τέκνα του καὶ τῆς πρεσβυτέρας του δὲν χωρίζεται· ἀλλ' ὄχι νὰ γίνωσιν αὐτοὶ ἀνάδοχοι.

Ἔτι δὲ καὶ λείποντές τινες διὰ μέσου ἐπιτρόπου νὰ βαπτίζωσι δηλ. ἀνάδοχοι νὰ γίνωσι, καὶ τοῦτο ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία οὔτε τὸ ἀναφέρει που, οὔτε τὸ δέχεται, καὶ σχεδὸν νομίζεται ὡς τὸ οὐδέν· διότι ὅστις γίνεται ἀνάδοχος, ἐκεῖνος καὶ λογίζεται εἰς τὸν βαθμὸν, καὶ οὐχὶ ἐκεῖνος ὅστις τὸν ἔκαμεν ἐπίτροπον· ταῦτα οἱ βασιλεῖς ἐφεῦρον διὰ πολιτικὰ τέλη, καὶ ἂς λείπωσιν ἀπὸ τοὺς ἁπλοὺς χριστιανοὺς, διότι ἄτοπα πολλὰ προκύπτουσι.

ΛΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ

Οἱ παλαιοὶ χριστιανοὶ εἶχον καὶ ἄλλην συγγένειαν προερχομένην ἐκ τῆς ὑϊοθεσίας, ἥτις ἐγίνετο δι' ἱερολογίας καὶ εὐχῶν τῆς ἐκκλησίας, ὅταν ἀνὴρ, ἢ γυνὴ ἢ ἄλλος τις ἐλάμβανε κανὲν τέκνον, καὶ διὰ τῆς ἱερολογίας τὸ ἔκαμεν υἱὸν θετὸν, ἢ θυγατέρα· καὶ ἐπειδὴ ἐγίνετο τοιουτοτρόπως, ἐφυλάττοντο οἱ βαθμοὶ τῆς συγγενείας καὶ αὐτῆς τῆς υἱοθεσίας, ὡς καὶ εἰς τὰ ἐξ αἵματος συνοικέσια· ἀλλ' εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς ἔπαυσεν αὕτη ἡ υἱοθεσία καὶ δὲν γίνεται· καὶ ἂν τύχῃ εἰς μέρη τινὰ νὰ γίνῃ, δέον ἵνα παρατηρῶνται τὰ συνοικέσια ὡς τὰ ἐξ αἵματος, καὶ δυσκολίαν δὲν ἔχει ἡ εὕρεσις αὐτῶν, διὰ τοῦτο καὶ διαγραμμάτων δὲν ἔχει τις χρείαν. Πρέπει ὅμως ἵνα γνωρίζωμεν, ὅτι οἱ βαθμοὶ τῆς υἱοθεσίας δὲν θεωροῦνται εἰς τοὺς πλαγίους βαθμοὺς, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐξ αἵματος· διότι ἐάν τις λάβῃ εἰς υἱοθεσίαν κόρην τινα, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἢ ὁ ἀνεψιὸς δύναται νὰ λάβῃ ταύτην εἰς γυναῖκα ἀνεμποδίστως.

Ἐπενόησαν ὕστερον τινὲς νὰ γίνωνται ἀδελφοποιητοὶ, (βαρβαρικῶς λεγόμενοι **ἀδελφοποιητοὶ** καὶ **μπράτιμοι**) ὁρκιζόμενοι εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον δι' εὐχῆς καὶ εὐλογίας τῶν ἱερέων, ἄνδρες μὲ ἄνδρας, καὶ γυναῖκες καὶ κόραι μετὰ ἀνδρῶν, ὡσεὶ μὴ ἦσαν πάντες οἱ χριστιανοὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ, καὶ βεβαπτισμένοι ἐν μιᾷ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου αἰτίου ἐγίνοντο πολλὰ ἄτοπα· τοῦτο οἱ θεῖοι πατέρες συνοδικῶς ἀπεφάσισαν ἵνα μὴ γίνηται· καὶ ἂν κακῶς γίνῃ

νὰ μὴ λογίζηται διὰ τίποτε, καὶ νὰ κανονίζωνται οἱ ἀδελφοποιητοὶ οὗτοι, καὶ νὰ λαμβάνῃ εἰς γυναῖκα ὁ ἀδελφοποιητὸς τὴν ἀδελφοποιητὴν, ἂν δὲν ἐμποδίζηται ἀπὸ ἄλλην συγγένειαν· καὶ ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος ὅστις κάμῃ ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ δι' εὐχῶν ἀδελφοποιητοὺς νὰ ἀργῆται ἀρκετὸν καιρὸν, καὶ νὰ κανονίζηται, ὡς λέγει καὶ ὁ ἱερὸς Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις[1].

1. Ἴδε Βλαστάρεως Σύντ. κατὰ στοιχ. Β'. ἐν Τόμ. Ε', τοῦ Συντ. Ράλλη καὶ Ποτλῆ σελ. 126· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπιστολὴν Νικηφόρου Χαρτοφύλακος πρὸς μοναχὸν Θεοδόσιον καὶ ἔγκλειστον Κορίνθου, καθ' ἣν καὶ τοῖς μοναχοῖς καὶ ἡγουμένοις ἢ ἐξάρχοις τῶν Μονῶν κατηγορηματικῶς τοῦτο ἀπαγορεύεται· αὐτόθι Τόμ. Ε'. σελ. 400.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Α'.

Κανόνες Συνοδικοί

Περὶ πλειοψηφίας ἔν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἀποφάσεσι § 1 σελ. 15. περὶ χειροτονίας ἐπισκόπων § 2. 3. σελ. 15.—προσόντα καὶ δικαιώματα αὐτῶν σελ. 16.—Περὶ μεταθέσεων ἐπισκόπων, πρεσβυτέρων καὶ διακόνων σελ. 16.—Καθήκοντα τῶν ἐπισκόπων σελ. 17.—Καθαίρεσις ἐπισκόπων ἀναμιγνυμένων εἰς κοσμικὰ καὶ ἐπὶ χρήμασι χειροτονούντων σελ. 17. 18.—ἀπαγορεύεται ἡ συνοίκησις ἐπισκόπου μετὰ γυναικός σελ. 19.—ἀπαγόρευσις ἀποξενώσεως πραγμάτων τῆς ἐπισκοπῆς § 4 σελ. 19.—περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐπιτρέπεται ἵνα ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ὁ ἐπίσκοπος § 5 σελ. 19.—περὶ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἀρνουμένου ἵνα ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ πατριάρχου ἢ συνόδου § 1. σελ. 20.—περὶ διαλύσεως διαφορᾶς ἐπισκόπου, διακόνου ἢ ἱερέως μετ' ἀρχιεπισκόπου § 2 σελ. 20.—περὶ ἀκοινωνήτων ἱερέων ἢ διακόνων § 3. 4. σελ. 20.—περὶ ἐπισκόπου ἀρνουμένου τὴν ἑαυτοῦ ὁμολογίαν ἢ ὑπογραφὴν § 5 σελ. 20.—περὶ πρωτοκαθεδρίας τῶν ἐπισκόπων § 6 σελ. 20.—περὶ διακινούντων ἐξομολογήσεις ἐπισκόπων § 7 σελ 20.—περὶ δίκης ἐπισκόπων § 1, 2 σελ 21.—περὶ τοπικῶν ὁρίων τῶν ἐπισκοπῶν § 3. 4. σελ 21.—περὶ ἐπισκόπων τῆς πρώτης καθέδρας § 1 σελ. 22.—περὶ γάμου ὀρθοδόξων πρὸς αἱρετικοὺς § 2 σελ. 22.—περὶ καπηλείων καὶ ἄλλων ἐντὸς περιβόλων τῶν ἐκκλησιῶν § 4 σελ 22.—ὅτι δεῖ ἀπέχειν τινὰ σαρκικῆς μίξεως σαββάτῳ καὶ κυριακῇ § 5 σελ. 22.—διατὶ ὁ νιπτόμενος καὶ καταπιὼν ὕδωρ μεταλαμβάνει § σελ. 22.—περὶ μαντευομένων καὶ εἰσαγόντων μάγους § 7 σελ. 22.—περὶ ἁρπαζόντων γυναῖκας § σελ. 23.—περὶ ποινῶν ἐκκλησιαστικῶν διγάμων καὶ τριγάμων § 2 σελ. 23.—περὶ μοιχῶν καὶ μοιχαλίδων καὶ πόρνων § 3. 4. σελ. 23.—περὶ γυναικῶν ἐχουσῶν τὰ καταμήνια αὐτῶν § 2 σελ. 24.—περὶ χηρῶν διγαμουσῶν § 2 σελ. 22.—περὶ γυναικῶν καταλειπουσῶν τὸν σύζυγον ἐκ μίσους πρὸς τὸν γάμον § 3 σελ. 24.—περὶ ἐκλογῆς ἐπισκόπων § 4 σ. 25.—περὶ ἱερέων προσερχομένων ἐξ ἑτέρας ἐπαρχίας § 1 σελ. 25.—περὶ τοῦ εἶναι ἕνα ἐπίσκοπον ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ § 2 σελ. 25.—περὶ δίκης κατὰ ἐπισκόπων § 3 σελ. 25.—περὶ ἀφορισμοῦ τῶν μὴ θελόντων ποιμάναι τὸ ἴδιον ποίμνιον ἐπισκόπων § 4 σελ.

25.—περὶ ὑπακοῆς λαϊκῶν καὶ κληρικῶν εἰς τὸν ἴδιον ἐπίσκοπον § 5 σελ. 25.—περὶ νοθείας τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων τῶν διὰ τοῦ Κλήμεντος § 6 σελ. 25.—τίνι ἀνήκουσι τὰ πράγματα τοῦ ἐπισκόπου μετὰ θάνατον § 1 σελ. 26.—περὶ ἐπισκόπου χειροτονουμένου καὶ μὴ δυναμένου μεταβῆναι εἰς τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν δι' ἀναστάτωσιν τοῦ τόπου ἢ ἐναντίωσιν τοῦ λαοῦ § 2 σελ. 26.—περὶ γονυκλισίας § 3 σελ. 26.—περὶ τοῦ μὴ ζητεῖν τοὺς μητροπολίτας χρήματα παρὰ τῶν ἐπισκόπων, κληρικῶν, ἢ μοναχῶν § 4 σελ. 26.—κωλύονται ἐπίσκοποι καὶ ἡγούμενοι ἵνα δέρωσι τοὺς ἀπειθοῦντας § 1 σελ. 27.—ἐπίσκοποι γενόμενοι μοναχοὶ ἐκπίπτουσι τῆς ἀρχιερωσύνης § 2 σελ. 27—ἀνάθεμα κατὰ τῶν νηστευόντων Κυριακὴν δι' ἄσκησιν § 3 σελ. 27.—ἀπαγορεύεται ἡ σύγκλησις συνόδου ὑπὸ ἐπισκόπου ἐπαρχίας τινος ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ μητροπολίτου § 4 σελ. 27.—ὅτι ἰδιαίτερα δέον νὰ ὦσι τὰ τοῦ ἐπισκόπου πράγματα καὶ τὰ τῆς ἐπισκοπῆς· κυβέρνησις τῶν τῆς ἐπισκοπῆς ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου § 5. 6 σ. 27.—περὶ ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν παρὰ τῆς συνόδου τῶν ἐπισκόπων τοῦ οἰκείου κλίματος § 1 σελ. 28.—περὶ συγχωρήσεως τῶν ἐξομολογουμένων παρ' ἀρχιερέων καὶ οὐχὶ ἱερέων § 2 σελ. 28.—περὶ τοῦ ἐξομολογεῖν τοὺς ἱερεῖς ἀδείᾳ τοῦ ἀρχιερέως § 3 σελ. 28.—περὶ λήψεως ἀπολυτικῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀποδημήσοντος ἐπισκόπου παρὰ τοῦ μητροπολίτου § 4 σελ. 28.—περὶ δίκης κληρικῶν ἐνώπιον τῆς ἰδίας τοπικῆς συνόδου § 1 σελ. 29.—περὶ οἰκοδομῆς ἐκκλησιῶν ἐν χωρίοις καὶ ἀμπελῶσιν § 2 σελ. 29.—περὶ πρωτοκαθεδρίας τῶν ἀρχαιοτέρων ἐπισκόπων καὶ λήψεως ἐπιστολῶν παρὰ τῶν χειροτονησάντων αὐτοὺς δηλωτικῶν τῆς ἐποχῆς τῆς χειροτονίας § 3. 4 σ.—29.—περὶ τοῦ μὴ ἀποδεικνύοντος τὴν κατὰ τοῦ ἐπισκόπου κατηγορίαν § 1 σελ. 30.—περὶ τῆς θεωρήσεως τῆς διαφορᾶς τῶν ἐπισκόπων παρὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς μεγάλης Συνόδου ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν λύεται παρὰ τοῦ μητροπολίτου § 2 σελ. 30.

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

Ἰουστινιάνειοι Νεαραί.

Περὶ τοῦ μὴ κτίζειν ἐκκλησίαν ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου § 1 σελ. 31.—περὶ τοῦ ἔχοντος δίκην μετὰ ἱερομονάχου, ἀσκητοῦ, ἢ παρθένου § 2 σελ. 31.—περὶ δίκης τῶν κληρικῶν ἐνώπιον τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων ὅταν τὸ θέμα εἶναι ἐκκλησιαστικὸν, καὶ περὶ τῶν διαπραττόντων πολιτικὰ ἐγκλήματα κληρικῶν § 1 σ. 32.—περὶ χορηγίας ψήφου ἐν περιπτώσει χειροτονίας ἀρχιερέως § 2 σελ. 32.—περὶ κωλύματος τῶν ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν τοῦ γίνεσθαι ἐπίτροποι, ἢ κηδεμόνες ἐν διαθήκῃ § 1 σελ. 34.—περὶ μὴ μεταβάσεως τῶν ἀρχιερέων ἐν ἑτέρᾳ ἐπαρχίᾳ § 2 σελ. 34.—ἀπαγορεύεται τοῖς κληρικοῖς τὸ παίζειν κύβους § 1 σελ. 35.—ἀπαγορεύεται αὐτοῖς ὁμοίως τὸ ἀφορίζειν ἄνευ πταίσματος ἀποδεδειγμένου § 2 σελ. 35.—περὶ διαθέσεως τῆς περιουσίας τῶν ἀρχιερέων § 2 σελ. 36.—ἀρχιερεὺς δὲν βιάζεται εἰς μαρτυρίαν § 3 σελ. 37.—δὲν διδάσκει ἐν ἑτέρᾳ ἐπαρχίᾳ ἄνευ ἀδείας τοῦ οἰκείου ἀρχιερέως § 4 σελ. 37.—ἀρχιερεὺς καὶ ἱερεὺς πότε ἐπιτροπεύουσιν § 5 σελ. 37.—ἀνακήρυξις ἐπισκοπῆς εἰς μητρόπολιν γίνεται διὰ βασιλικοῦ ὁρισμοῦ, ἐγκρίσει ὅμως τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου § 1 σελ. 38.—ἀκίνητα ἐκκλησιῶν πωλοῦνται ἐν ἀνάγκῃ ἀδείᾳ τοῦ μητροπολίτου καὶ τῆς συνόδου τῶν ἐπισκόπων § 2 σελ. 38.—ἐξομολόγησις τῶν ἀρρένων ἀπὸ τοῦ 14 ἔτους καὶ τῶν θηλέων ἀπὸ τοῦ 12 § 3 σελ. 38.—ἀπαγόρευσις τοῦ ζωγραφίζειν ὡς ἀμνὸν τὸν Χριστὸν καὶ ὡς περιστερὰν τὸ ἅγιον Πνεῦμα κτλ. § 4 σελ. 38.—ἐπίσκοπος καὶ ἱερεὺς δικασθεὶς καὶ καθαιρεθεὶς, δικάζεται αὖθις ἐνώπιον δευτέρας συνόδου ἐπισκόπων § 5 σελ. 38.—ἡ ἀπόφασις τοῦ πατριάρχου δὲν κρίνεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως· πότε ὁ πατριάρχης δικάζεται; § 6 σελ. 38.—κῦρος τῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων ἀνώτερον τῶν νόμων § 7 σελ. 38.—ἀρχιερεὺς οὐ δύναται ἀνεγεῖραι ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων νέαν Πανὴν § 1 σελ. 39.—ἀρχιερεὺς μεγαλοσχημήσας γυμνοῦται τῆς ἀρχιερωσύνης § 2 σελ. 39.—ἀρχιερεὺς ἢ ἱερεὺς βίᾳ παραιτηθεὶς δὲν γυμνοῦται ταύτης § 3 σελ. 39.—μετάθεσις ἀρχιερατικῆς καθέδρας ἀδείᾳ τοῦ βασιλέως καὶ συνοδικῇ ἀποφάσει· ἀπαγόρευσις τῷ Μητροπολίτῃ Δέρκων ὅπως μεταφέρῃ τὴν μητρόπολιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ Φίλου § 4 σελ. 39.—περὶ μεταθέσεως ἀρχιερέως § 5 σελ. 39.—περὶ μεταβάσεως καὶ ἐπιβάσεως ἀρχιερέως § 1. 2 σελ. 40.—πότε παρακάθηται ἄλλου κλίματος ἀρχιερεὺς ἐν τοπικῇ συνόδῳ ἐπισκόπων § 3 σελ. 40.—περὶ μαρτύρων ἐν περιπτώσει χρέους ἀρχιερέως § 4 σελ. 40.—τίνας εἶχε ληγάτους ὁ πάπας Ρώμης § 5 σελ. 40.—περὶ παραιτουμένου τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀρχιερέως § 1 2 σελ 41.

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ'.

Περὶ Σταυροπηγίων καὶ διαφόρων ἄλλων ἀντικειμένων.

Περὶ σταυροπηγίων σελ. 42, 43, 44.—περὶ τοῦ πάλαι χρωματισμοῦ τοῦ ἀρχιερατικοῦ μανδύου § 2 σελ. 44.—περὶ αὐτοκεφάλου τὸ πάλαι τῶν μητροπολιτῶν § 3 σελ. 44.—περὶ τῆς χειροτονίας του πατριάρχου § 1 σελ. 45.—τίνες ἦσαν οἱ χωρεπίσκοποι § 3 σελ. 45.—διακονισσῶν ἀπαγόρευσις εἰσόδου ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος § 1 σελ. 46.—ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ λύειν καὶ δεσμεῖν § 1 σελ. 47.—ἀρχιερεὺς φωτιστικὸς καὶ ἱερεὺς τελεστικὸς τί σημαίνουσι § 2 σελ. 47.—περὶ τῶν ἐκβαλλομένων ἐν τῇ προθέσει ἄρτων κατὰ τὴν χειροτονίαν ἱερέως § 3 σελ. 47.—περὶ ἀντιμινσίων § 4 σελ. 47.—ὅτι οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἐπίσκοποι ἐλέγοντο § 3 σελ. 50.—κανονικῶν ἐξεταζομένων λαϊκοὶ καὶ ἄρχοντες δὲν εἰσὶ παρόντες § 4 σελ. 50.—οἱ ἀρχιερεῖς ἔφερον καὶ ὠμοφόρια ἐν ταῖς συνόδοις § 5 σελ. 50.—διατὶ ἐκλήθησαν οἱ μητροπολῖται ὑπέρτιμοι καὶ ἔξαρχοι § 6 σελ. 50.—παρὰ τίνων δέον νὰ χειροτονῶνται οἱ μοναχοὶ § 1 σελ. 51.—περὶ ἀφορισμῶν καὶ ἀφοριζομένων § 2, 3, 4, σελ. 51.—ἀπαγόρευσις τοῦ εἰσέρχεσθαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν δι' ἁρμάτων § 1 σελ. 53.—ἀπαγορεύεται τὸ γίνεσθαι τοὺς ἀρχιερεῖς συντέκνους § 2 σελ. 53.—πότε ἐνθρονίζονται οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ θάνατον § 3 σελ. 54.

ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

Περὶ κληρικῶν ἐν γένει.

Τίνες καλοῦνται κληρικοὶ ἐδάφιον 1 σελ. 55.—χειροτονία ἱερέων καὶ διακόνων πότε δέον νὰ γίνηται ἐδάφ. 2 σελ. 55.—οἱ χειροτονούμενοι ἐπίσκοποι λαμβάνουσι γράμματα ἐδάφ. 3 σελ. 55.—τί πάσχει ὁ καθηρημένῳ συνευχόμενος ἐπίσκοπος ἐδάφ. 4 σελ. 55.—τί ὁ ἀφωρισμένῳ ἐδάφ. 1 σελ. 56.—ἱερεὺς ἢ κληρικὸς ἐπὶ πορνείᾳ, ἐπιορκίᾳ, ἢ κλοπῇ φωραθεὶς καθαίρεται ἐδάφ. 2 σελ. 56.—ἱερεὺς ἢ ἀρχιερεὺς δέρων τί ὑφίσταται ἐδάφ 3 σελ. 56.—ὁμοίως ἱερεὺς ἢ ἀρχιερεὺς κυβεύων εἰς τί ὑποβάλλεται ἐδάφ 4 σελ. 56.—ἱερεὺς ἢ διάκονος γήμας μετὰ τὴν χειροτονίαν ἐδάφ. 1 σελ. 57.—ἐμβαίνων εἰς καπηλεῖα ἐδάφ. 2 σελ. 57.—ἀπαγορεύεται ἡ τέλεσις γάμου ἐν τῇ Μ. τεσσαρακοστῇ ἐδάφ. 3 σελ. 57.—περὶ κληρικῶν καὶ μοναχῶν συνωμοτούντων καὶ φατριαζόντων ἐδάφ. 4 σελ. 57.—περὶ κληρικῶν ἢ μοναχῶν εὑρισκομένων εἰς ἱπποδρόμια καὶ θυμελικὰ παίγνια, μίμων, θεατρώνων κτλ. ἐδάφ. 1, 3, σελ. 58.—περὶ ψαλτῶν τῶν ἐκκλησιῶν ἐδάφ. 2 σελ. 58.—περὶ ἀνδρῶν ὧν αἱ γυναῖκες ἐμοιχεύθησαν ἂν δύνανται νὰ χειροτονηθῶσι διάκονοι ἐδάφ. 4 σελ. 58.—περὶ κληρικῶν ἵνα μὴ τοκίζωσι χρήματα ἐδάφ. 5 σελ. 58.—περὶ ἱερέων ἀναξίως χειροτονουμένων ἐδάφ. 1 σ. 59.—ἀπαγόρευσις τοῦ γίνεσθαι τοὺς κληρικοὺς καπήλους ἐδάφ. 2 σελ. 59.—περὶ καθαιρεθέντων κληρικῶν ἐὰν παραμένωσιν ἐν τῇ τάξει τοῦ κλήρου ἐδάφ. 3 σελ. 59.—ἀφορισμὸς κατὰ λαϊκῶν καὶ κληρικῶν παρατηρούντων ἀρχιμηνίας καὶ ποιούντων κληδωνισμοὺς ἐδάφ 4 σελ. 59.—οἱ ἔχοντες μόνον κουρὰν ἰδιῶται μοναχοὶ ἀπαγορεύεται ἵνα ἀναγινώσκωσιν Προφητείας καὶ Ἀπόστολον ἐδάφ. 1 σελ. 60.—οἱ κληρικοὶ νήστεις λειτουργοῦσιν ἐδάφ. 2 σελ. 60.—ἱερωμένος προστρέχων εἰς πολιτικὸν δικαστήριον τί ὑφίσταται ἐδάφ. 3 σελ. 60.—κληρικοὶ ἐνόρκως καὶ ἀνωμοτεὶ ψευδομαρτυροῦντες ἐδάφ. 4 σελ. 60.—περὶ κληρικῶν συζευχθέντων μετὰ τὴν χειροτονίαν, ἂν ἀποβάλλωσι τὸ σχῆμα ἐδάφ. 5 σελ. 60.—περὶ τοῦ πάσχοντος ἐπιληψίαν ἱερέως ἐδάφ. 1 σελ. 61.—οἱ κληρικοὶ δὲν γίνονται ἐγγυηταὶ ἐδάφ. 2 σελ 61.—τί γίνεται ἡ ἐκκλησία ὅτε δὲν ἐτελέσθη λειτουργία ἐπὶ 40 ἡμέρας ἐδάφ. 1 σελ. 61.—ἱερεὺς βλασφημήσας εἰς τίνα ποινὴν ὑποβάλλεται ἐδάφ. 1 σελ. 62.—ἱερεὺς κυνηγὸς, ἢ ἰατρὸς πῶς τιμωρεῖται ἐδαφ. 2, 3 σελ. σελ. 62.—Πότε δίδεται ἡ κοινωνία εἰς τὸν ἀσθενοῦντα ἐδ. 4 σελ. 62.—περὶ βρεφῶν περὶ ὧν δὲν ὑπάρχει βεβαιότης ἐὰν ἐβαπτίσθησαν ἐδάφ. 5 σελ. 62.—περὶ ἀσθενῶν ἀβαπτίστων ἐδάφ. 1 σελ. 63.—τίνι τρόπῳ ὁ ἱερεὺς βαπτίζει τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐδάφ. 2 σελ. 63.—ἐὰν τελῆται βάπτισμα ἐν τῷ οἴκῳ ἐδάφ. 1 σελ. 64.—πότε γυνὴ γεννήσασα κοινωνεῖ ἐδάφ. 2 σελ. 64.—περὶ καταχθονίων ἢ βυρσολάκων καλυμένων ἐδάφ. 3 σελ. 64.—κληρικοὶ λειτουργοῦντες κοινωνοῦσι· πότε ἐξαίρεσις ἐδάφ. 1 σελ. 65.—πότε ἀργοῦσιν αἱ μνημόσυνοι τελεταὶ ἐδάφ. 2 σελ. 65.—πότε κοινωνεῖ ἡ λεχώ; ἐδάφ. 3 σελ 65.—ἂν λειτουργῇ ὁ ἱερεὺς ἐλθόντος αἵματος ἐκ τῆς ρινὸς αὐτοῦ·—πότε δὲν λούεται ὁ ἱερεὺς ὡς καὶ λαϊκός· ἐξαίρεσις ἐδάφ. 4, 5 σελ 65.—δὲν κοινωνεῖ ὁ διατελῶν ὑπὸ κανόνα· ἐξαίρεσις ἐδάφ. 6 σελ 65.—τὰ βαπτιζόμενα βρέφη πότε λούονται ἐδάφ. 1 σελ. 66.—ἡ βία μοιχευθεῖσα πρεσβυτέρα οὐ χωρίζεται τοῦ ἱερέως· ἡ δὲ ἀποδειχθεῖσα μοιχαλὶς κωλύει τὸν σύζυγον τοῦ δεχθῆναι τὴν ἱερωσύνην ἐδάφ. 2, 3 σελ. 66—οὐ θάπτονται νεκροὶ ἐντὸς ἐκκλησίας ἐδάφ. 4 σελ. 66.—ἱερεὺς μεθύων πῶς τιμωρεῖται· ἐπίορκος κληρικὸς δὲν γίνεται ἐδάφ. 5, 7 σελ. 6.—κληρικὸς δὲν δύναται ἵνα ἔχῃ δύο ὀφφίκια ἐδάφ. 6 σελ. 66.—μετὰ τὴν ἐξ ἀνάγκης βάπτισιν τοῦ βρέφους διὰ τριῶν καταδύσεων μόνον, δὲν εἶναι χρεία ἀφορκισμῶν ἐπιζήσαντος αὐτοῦ ἐδάφ. 1 σελ. 67.—κληρικὸς ἢ λαϊκὸς ὑβρίζων ἀρχιερέα, ἢ πρεσβύτερον, ἢ διάκονον πῶς τιμωρεῖται ἐδάφ. 3, 4 σελ. 67.—κληρικοὶ τῶν νοσοκομείων, ὀρφανοτροφείων, μοναστηρίων κτλ. τίνι ὑπείκουσι ἐδάφ. 5 σελ. 67.—φατρία στάσις, συνωμοσία τί λέγονται ἐδάφ. 1, 2, 3 σελ. 58.—ἱερεὺς ἀσπασάμενος νεκρὸν οὐ λειτουργεῖ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐδάφ. 4 σελ. 68.—ὁ βαπτισθεὶς ὑπὸ ψευδιερέως ἀναβαπτίζεται ἐδάφ. 5 σελ. 68.—ὁ ψευδομαρτυρῶν κληρικὸς πῶς τιμωρεῖται ἐδάφ. 6 σελ. 68.—ὅτι τὸ πάλαι ἑπτάκις ἀνεγινώσκοντο οἱ ἐξορκισμοὶ κατὰ τὴν βάπτισιν βρέφους ἐδάφ. 7 σελ. 68.—πόπε λέγεται τὸ Ἀμὴν ἐν τῇ βαπτίσει καὶ ποσάκις ἐδάφ. 8 σελ. 68.—ἱερεὺς πόρνος εἰς τί ὑποβάλλεται ἐδάφ. 1, 2 69.—κληρικοὶ οὐκ ἐκστρατεύουσιν ἐδάφ. 4 σελ. 69.—ἀπαγορεύεται ἡ συνοίκησις ἱερομονάχου μετὰ γυναικὸς ἐδάφ. 5 σελ. 69.—περὶ λαϊκῶν καὶ κληρικῶν διαζευγνυμένων τὰς ἑαυτῶν συζύγους, ἂν λαμβάνωσιν αὖθις ταύτας ἢ οὔ ἐδάφ. 70 σελ 70.—ἐν ποίᾳ ἡλικίᾳ τῶν νεονύμφων ὁ γάμος τελούμενος παρ' ἱερέως εἶναι ἔγκυρος ἐδάφ. 2 σελ. 70.—περὶ **ζέοντος** ἐν τῇ λειτουργίᾳ ἐδάφ. 7 σελ. 71.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε'.

Περὶ Μονῶν καὶ Μοναχῶν.

Τίνες λέγονται μοναχοὶ καὶ πῶς διαθέτουσι τὰ τῆς περιουσίας αὐτῶν ἐδάφ. 1, 2, σελ. 72.—ὁ προχειριζόμενος μοναχὸς δέον ἵνα ἔχῃ τὸν γέροντα αὐτοῦ ἐδάφ. 1 σελ. 73—μοναχὸς συζευχθεὶς κατόπιν ὡς τίς λογίζεται, ὁ δὲ γάμος αὐτῶν ὡς καὶ τῶν καλογραιῶν πῶς θεωρεῖται ἐδάφ. 1, 2, σελ. 74.—ἄνδρες δὲν εἰσὶ δεκτοὶ εἰς γυναικείας μονὰς καὶ τ' ἀνάπαλιν ἐδάφ. 3 σελ. 74.—μοναχοὶ καὶ ἱερομόναχοι δὲν συνεσθίουσι μετὰ γυναικῶν, οὔτε βαπτίζουσιν, οὔτε παράνυμφοι γίνονται ἐδάφ. 1 σελ. 75.—μοναχῷ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνέγερσις μονῆς, ἐὰν μὴ ἔχῃ τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς τοῦτο ποσὸν ἐδάφ. 1 σελ. 76.—ἐρημίται ἢ δέχονται ἀπόκαρσιν ἐγκαθιστάμενοι ἐν μονῇ, ἢ ἀποδιώκονται τῶν πόλεων ἐδάφ. 2 σελ. 76.—δοκιμὴ τοῦ μονάσαντος ἐπὶ τριετίαν, ἐξαίρεσις· ἡλικία τοῦ μονάσαντος ἀπαιτουμένη ἐδάφ. 3, 4, σελ. 76.—μικρὸν καὶ μέγα σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐδάφ. 1 σελ. 77.—ἱερομόναχοι μεγαλόσχημοι γιγνόμενοι δὲν κωλύονται τῆς λειτουργίας ἐδάφ. 2 σελ. 77.—ἀπαγορεύεται ἡ κουρὰ μοναχῶν ἄνευ ἐπισκοπικῆς ἀδείας ἐδάφ. σελ. 77.—ἀπαγορεύεται ἐπίσης τοῖς μοναχοῖς τὸ καταλαμβάνειν ἐνοριακὰς ἐκκλησίας ἐδάφ. 5 σελ. 77.—οἱ γονεῖς δὲν ἐμποδίζουσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐκ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐδάφ. 1 σελ. 78.—ἀνίερος ἡγούμενος ἂν γίνεται ἐδάφ. 2 σελ. 78.—μοναχῶν μαρτυρία ἐν δικαστηρίοις πολιτικοῖς οὐκ ἔστι δεκτὴ ἐδάφ 3 σελ. 78.—περὶ εὐ-

χῆς καὶ κουρᾶς τῶν μοναχῶν ἐδάφ. 5, 6, σελ. 78.—ἰδιώτης μοναχὸς πνευματικὸς οὐ γίνεται ἐδάφ. 2 σελ. 79.—τί ῥίπτεται εἰς τὰ λείψανα τῶν μοναχῶν, καὶ τί εἰς τὰ τῶν λαϊκῶν ἐδάφ. 3 σελ. 79.—κωλύονται οἱ μοναχοὶ τοῦ ἐξέρχεσθαι ἄνευ ἀδείας ἐκ τῆς μονῆς ἐδάφ. 4 σελ. 79.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ μνηστείας.

Τελεία καὶ ἀτελὴς μνηστεία ἐδάφ. 1 σελ. 81.—ἡλικία κατάλληλος τῶν μνηστευομένων ἐδάφ. 2 σελ. 82.—ἡ συναινέσει τῶν μνηστευομένων μνηστεία εἶναι ἔγκυρος, τοὐναντίον δὲν βιάζεται ὁ παῖς παρὰ τοῦ γονέως ἐδάφ 1, 2, σελ. 83 —ὁ λαβὼν ἄλλου μνηστὴν ὡς τίς θεωρεῖται ἐδάφ. 1 σελ. 84.—περὶ δώρων μὴ γενομένων τῶν γάμων ἐδάφ. 2 σελ. 84.—περὶ δώρων γενομένου τοῦ φιλήματος καὶ ἀποθανόντος τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν μνηστῶν ἐδάφ. 3 σελ. 84.—περὶ δώρων τοῦ μνηστοῦ πρὸς τὴν μνηστὴν καὶ ἀντιδώρων τοῦ πενθεροῦ ἐδάφ. 1 σελ. 85 —ἂν γίνεται μνηστεία μεταξὺ προσώπων μανιακῶν ἐδάφ. 2 σελ. 85.— λόγοι λύσεως τῆς μνηστείας σελ. 85—87.—τί καλεῖται μνηστεία καὶ τί ἀρραβὼν σελ. 87.—τί δίδει ὁ μετανοῶν καὶ διαλύων τὸν ἀρραβῶνα σελ. 87.—ἂν δίδωνται λόγῳ προικὸς τὰ δοθέντα παρὰ τοῦ μνηστοῦ δῶρα ἐδάφ. 1 σελ. 88.—περὶ προγαμιαίων δωρεῶν ἐδάφ. 3 σελ. 88.—οὐ δίδεται ἐγγυητὴς παρὰ τοῦ μνηστοῦ διὰ τὴν συντήρησιν τῆς προικὸς ἐδάφ. 4 σελ. 88.—περὶ δωρεᾶς πρὸς τὴν μνηστὴν ἐδάφ. 5 σελ. 88.—περὶ ἀποζημιώσεων ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μνηστείας παρὰ τοῦ μνηστῆρος αὐθαιρέτως ἐδάφ. 2 σελ. 89.—ἐκ μνηστειῶν διὰ ψιλῶν συμφώνων, ἂν προκύπτῃ κώλυμμα πρὸς γάμον ἐδ. 1 σ. 90.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'.

Περὶ γάμου.

Πότε τελεῖται γάμος ἔννομος δι' ἱερολογίας ἐδάφ. 1 σελ. 91.—τίς λέγεται ἀθέμιτος γάμος ἐδάφ. 4 σελ. 91, καὶ ἐδάφ. 4 σελ. 92.—τέκνα φυσικὰ, νόθα, σκότια, παρθένια καὶ γνήσια ἐδάφ. 2 92.—περὶ συναινέσεως τῶν γονέων εν τῷ γάμῳ ἐδάφ. 3 σελ. 92.—τίς λέγεται παράνομος γάμος καὶ κατάκριτος ἐδάφ. 1 σελ. 93.—περὶ δωρεῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου ἐδάφ. 2 σελ. 93. 1, 2, σελ. 94 —ὁ γάμος πότε εἶναι τίμιος ἐδάφ. 3 σελ. 94.—τὸ πάλαι μετελάμβανον οἱ στεφόμενοι ἐδάφ. 5 σελ. 94.—ὁρισμὸς τοῦ γάμου ἐδάφ. 6 σελ. 94.—περὶ τῶν τριῶν γάμων α'. β'. καὶ γ'. ἀπαγόρευσις τοῦ τετάρτου ὡς παρανόμου ἐδάφ. 1, 2, σελ. 95.—περὶ προξενητῶν γάμων ἐδάφ. 4 σελ. 97.—περὶ χαρίτων τοῦ νυμφίου πρὸς τὴν νύμφην, τοῦ πενθεροῦ κτλ. ἐδάφ. 1. σελ. 98.—περὶ κόρης ὀρφανῆς εἰς γάμον ἐρχομένης ἐδάφ. 2. σ. 98.—ἡ λύπη τῶν γονέων δὲν κωλύει τὸν γάμον τῶν τέκνων ἐδάφ. 3 σελ. 98.—περὶ κόρης αὐτεξουσίου καὶ περὶ κόρης ὀρφανῆς ὑπερβάσης τοὺς 25 χρόνους ἐὰν συζεύγνυται ἐλευθέρως ἐδάφ. 4, 5, σελ. 98.—ὁ ἀσώτως ζῶν βιάζεται παρὰ τῶν γονέων εἰς ἀποκατάστασιν ἐδάφ. 6 σελ. 98.—ἡ μὴ πειθομένη πρὸς γάμον θυγάτηρ καὶ προτιμῶσα αἰσχρὸν βίον καθίσταται ἀπόκληρος ἐδάφ. 7 σελ. 98.—περὶ κόρης ὑπερβάσης τοὺς 25 ἐνιαυτοὺς καὶ μὴ ἀποκαθισταμένης ἕνεκα ἀμελείας τῶν γονέων ἐδ. 8 σελ. 98.—λόγοι λύσεως τοῦ γάμου σελ. 99—105.—τίνα τὰ παίσματα τῆς γυναικὸς ὧν ἕνεκα καθίσταται ὑπαίτιος τῆς διαζεύξεως σελ. 105—107.—τίνα τὰ τοῦ ἀνδρὸς σελ. 107—109.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

Περὶ προικός.

Τίνος ἐκ τῶν συζύγων κτῆμα εἶναι ἡ προῖξ ἐδάφ. 1. σελ. 110.—τὰ ἐκ κληροδοτημάτων ἐξώπροικα ὑπὸ ποίου ἐξουσίαν διατελοῦσι ἐδάφ. 2 σελ. 110.—περὶ προικοσυμφώνου ἀποζενοῦντος τὴν κόρην τῆς πατρικῆς κληρονομίας ἐδάφ. 4 σελ. 110.—περὶ προικὸς τῆς διατετιμημένης καὶ ἀδιατιμήτου ἐδάφ. 1 σελ. 111.—πτωχεύσαντος τοῦ ἀνδρὸς ἢ φθείροντος τὴν προῖκα τί γίνεται ἐδάφ. 2 σ. 111.—ἡ γυνὴ δὲν ἐνέχεται εἰς τὰ χρέη τοῦ ἀνδρὸς, οὔσε ἐγγυήτρια γίνεται ἐδάφ. 3 σελ. 111.—ὁ ἀνὴρ καὶ ἄπορος ὢν δίδωσι τὴν προῖκα· περὶ προικοσυμφώνου ὑπὸ ὅρους ἐδάφ. 5 σελ. 111 ἐδάφ. 1 σελ. 112.—ὁ ἀνὴρ φέρει τὰ βάρη τοῦ γάμου ἐδάφ. 2. σελ. 112.—καὶ τῶν πρὸ τοῦ γάμου δανειστῶν προτιμᾶται ἡ προῖξ ἐδάφ. 3 σελ. 112.—ἐπὶ διατετιμημένων κτημάτων τί ἀποδίδεται παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐδάφ. 4 σελ. 112.—τί γίνεται ἐὰν ὁ ἀνὴρ δὲν ἐζήτησε τὴν προῖκα τῆς γυναικὸς καὶ παρελθόντων δέκα ἐτῶν ἀπέθανε ἐδ. 5 σελ. 112.—τί ὅταν ἡ γυνὴ δὲν δώσῃ τὴν ὑποσχεθεῖσαν προῖκα εἰς τὸν σύζυγον αὐτῆς ἀποθανόντα ἐδάφ. 1 σελ. 112.—ἂν ξένος ὑποσχεθῇ προῖκα, τί ἕπεται ἐδάφ. 2 σελ. 113.—ἂν τις νομίμου ἡλικίας ὑπεσχέθη τοιαύτην, τί γίνεται ἐδάφ. 3 σελ. 113. περὶ κηδεμόνος ὑποσχεθέντος προῖκα πλείονα τῆς ὑπαρχούσης τῇ ὀρφανῇ κόρῃ ἐδάφ. 4 σελ. 113 —ὁ ὑποσχεθεὶς προῖκα πότε δίδει τόκον ἐπ' αὐτῇ ἐδάφ. 1 σελ. 114.—ὁ ἀνὴρ ζητεῖ παρὰ τοῦ ὑποσχεθέντος τὴν προῖκα ἐδάφ. 2 σελ. 114· ἐξαίρεσις· ἴδε ὑποσημείωσιν.—ἄν τις περιλάβῃ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ προικίζοντος πλειότερα ἐν τῷ προικοσυμφώνῳ ἐδάφ. 3 σελ. 114.—πότε πρᾶγμα τι τοῦ ἀνδρὸς δανείῳ ἀγορασθὲν θεωρεῖται ὡς προικιμαῖον ἐδάφ. 4 σελ. 114.—τίνα λογίζονται προικιμαῖα ἐδάφ. 5 σ. 114.—τίς γυνὴ προτιμᾶται εἰς τὴν προῖκα αὐτῆς ἐδάφ 6 σελ 114.—ἡ προῖξ δὲν χάνεται ἐδάφ. 1 σελ. 115.—ἡ προγαμιαία δωρεὰ καὶ ἡ προῖξ ἐὰν ἐκποιῆται ἐδάφ. 2 σελ. 115.—περὶ ἀπαιτήσεων προικὸς ἐδάφ. 3, 5, 6 σελ. 115.—ἂν ὁ ἀνὴρ δαπανήσῃ εἰς πράγματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἐδάφ. 1 σελ. 116.—περὶ γυναικὸς βλεπούσης τὴν φθορὰν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τῆς προικὸς καὶ σιωπησάσης ἐκ δόλου ἐδάφ. 2 σελ. 116·—πότε ἡ γυνὴ λαμβάνει εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς τὴν προῖκα ἐδάφ. 3 σελ. 116.—ἡ γυνὴ λαμβάνει τὴν διατετιμημένην προῖκα αὐτῆς καὶ ἐκ τῶν ὑποθηκευμένων ἀκινήτων τοῦ ἀνδρὸς προνομιακῶς ἐδάφ. 4 σελ. 116 —ἐνέχεται ὁ εἰς ὃν κατὰ συμφωνίαν ἐδόθη ἡ προῖξ ἐδάφ. 1 σελ. 117.—περὶ ἀπογραφῆς τῆς προικὸς μετὰ θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἐδάφ. 2 σελ. 117.—ἂν μετὰ θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἡ γυνὴ κατέβαλε

χρέος αὐτοῦ πρὸ τοῦ λαβεῖν τὴν ἰδίαν προῖκα ἐδάφ. 3 σελ. 117.—τὰ μὴ γραφέντα ἐν τῇ προικὶ καὶ τὰ ἄλλα ἀπὸ κληρονομίας περιελθόντα τῇ γυναικὶ πότε δαπανᾷ καλῶς ὁ ἀνὴρ ἐδάφ. 4 σελ. 117.—πώλησις κτήματος προικώου τῆς γυναικὸς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἄκυρος ἐδάφ. 5 σελ. 117 —περὶ πωλήσεων μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐδάφ. 3 σελ. 118.—περὶ προικὸς γυναικὸς αἱρετικοῦ ἐδάφ. 4 σελ. 118.—περὶ ὑποβόλου ἐδάφ. 5. σ. 118.—περὶ καταβολῆς τῆς προικὸς ἐφ' ὅσον εὐπορεῖ ὁ ἀνὴρ ἐδάφ. 6 σελ. 118.—περὶ τῶν ὑποσχεθέντων προῖκα καὶ ὄντων ὑπὲρ τὰ 25 ἔτη ἐδάφ. 1 σελ. 119.—ὁ πατὴρ δίδει προῖκα ἐξ ἰδίων ἐδάφ. 2 σελ. 119.—ὁ πατὴρ δαπανήσας διὰ πτωχείαν ἐκ τῆς προικὸς τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ δὲν καταδικάζεται ἐδάφ. 4 σελ. 119. — τί ἰσχύει ἐὰν ὁ γαμβρὸς δὲν θελήσῃ ἵνα λάβῃ τὴν ὑποσχεθεῖσαν προῖκα ἐδάφ. 5 σελ. 119.— εἰς ποίας περιπτώσεις δημεύεται ἡ προὶξ ἐδάφ. 6 σελ. 119.—τί γίνεται ἐὰν πατὴρ δώσῃ ὡς προῖκα τῇ θυγατρὶ ἐκ τῶν μητρικῶν πραγμάτων ἀνώτερον τοῦ δέοντος μέρος ἐδάφ. 6 σελ. 119.—ἡ ἄπροικος γυνὴ χορηγήσασα τῇ θυγατρὶ προῖκα πότε δικαιοῦται ἵνα ζητήσῃ μέρος αὐτῆς ἐδάφ. 7 σελ. 119.—πότε ἡ μήτηρ ἀπαιτεῖ παρὰ τῆς θυγατρὸς μέρος τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ παρὰ τοῦ πατρὸς προικὸς ἐδάφ. 1 σελ. 120.—περὶ ἀδελφοῦ ἑτεροθαλοῦς ἀπαιτοῦντος μέρος τῆς προικὸς τῆς χορηγηθείσης τῇ ἑτεροθαλεῖ ἀδελφῇ αὐτοῦ παρὰ τοῦ κοινοῦ πατρὸς ἀποθανόντος ἀπόρου ἐδάφ. 2 σελ. 120.—κληροδοσία προικὸς πῶς γίνεται ἐδάφ. 3 σελ. 120.—περὶ προικὸς δοθείσης τῇ θυγατρὶ καὶ προηγουμένως ἐνεχυριασθείσης ἐδάφ. 4 σελ. 120.—ποῖαι δαπάναι τοῦ ἀνδρὸς καταλογίζονται εἰς τὴν προῖκα μετὰ θάνατον τῆς γυναικὸς ἐδάφ. 1 σελ. 122.—ἂν ἡ γυνὴ ἀποθάνῃ ἄτεκνος τίνες κληρονομοῦσι τὴν προῖκα ἐδάφ. 2 σελ. 122.—ὅταν ὑπάρχῃ τέκνον καὶ ὁ ἀνὴρ δὲν ἔλθῃ εἰς δεύτερον γάμον τί γίνεται ἐδάφ. 3 σελ 122.—πῶς ρυθμίζεται τὸ δοθὲν ἀπέναντι τῆς προικὸς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ὑπόβολον ἐδάφ. 4 σελ. 122, 123.—πότε ὁ πατὴρ λαμβάνει μέρος τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς ἴσην ἐνὶ παιδὶ ἐδάφ. 122.—συνίσταται προὶξ καὶ ἄνευ προικοσυμφώνου ἐδάφ. 2 σελ. 122.

ΒΙΒΛΙΟΝ Θ'.

Περὶ δευτερογάμων.

Περὶ γυναικῶν πρὸ τοῦ πενθίμου χρόνου ἐλθουσῶν εἰς δεύτερον γάμον, ὡς καὶ ἀνδρῶν συναψάντων δεύτερον γάμον, τί μέρος λαμβάνουσι τῆς προικὸς καὶ προγαμιαίας δωρεᾶς· ἂν δύνανται νὰ ποιήσωσι δωρεὰς τοῖς προσώποις τοῖς συζευχθεῖσι εἰς δεύτερον γάμον μετ' αὐτῶν, ἂν δύνανται νὰ ἔχωσι χρησιδεσποτείαν ἐπὶ τῆς προικὸς, νὰ ἐπιτροπεύωσι τῶν ἀνηλίκων τέκνων αὐτῶν σελ. 124—131.—γυνὴ ἀγνοοῦσα τὸν νόμον πότε ἀπολαύει συγγνώμης ἐδάφ. 2 σελ. 131.—πότε ἐστὶν ἐν ἀμφιβόλῳ ὁ τοκετὸς τῆς γυναικός ἐδάφ. 4 σελ. 131.—περὶ τοῦ ἁρπάσαντος παρθένον, ἢ χήραν, ἢ μνηστὴν ἐδάφ. 1 σελ. 132.—ἡ εἰς δεύτερον γάμον ἐλθοῦσα ἀναλαμβάνει τὰ δωρηθέντα τοῖς ξένοις ἐκ τῆς προγαμιαίας αὐτῆς δωρεᾶς ἐδάφ. 2 σελ. 132.—ἂν κληρονομῇ ἡ χήρα μήτηρ τὸ τέκνον αὐτῆς ἀποθανὸν ἐδάφ. 3 σελ. 132.—ὁ πατὴρ ἐλθὼν εἰς δεύτερον γάμον λαμβάνει μέρος τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς ἐδάφ. 4 σελ. 132.—πότε ὁ δευτερόγαμος γονεὺς ἔχει τὴν χρῆσιν πράγματος δοθέντος αὐτῷ παρὰ τοῦ ἑτέρου ἀποθανόντος γονέως ἐδάφ. 1 σελ. 133.—ἡ χήρα τοῦ μὴ θελήσαντος ἵνα λάβῃ προῖκα λαμβάνει θανόντος τοῦ συζύγου τὴν προγαμιαίαν δωρεὰν ἐδάφ. 2 σελ. 133.—ἡ παρθένος λαμβάνει τὸ θεώρητρον, ἡ δὲ χήρα τὸ ὑπόβολον καὶ τὸν ἀρραβῶνα ἐδάφ. 3 σελ. 133. —τί ἐστὶ θεώρητρον, καὶ τί ὑπόβολον ἐδάφ. 4 σελ. 133. ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρὸς ἄνευ περιουσίας, ἡ χήρα τί λαμβάνει μόνον ἐδάφ. 1 σελ. 134· πότε αἱ αἰτίαι θανάτου δωρεαὶ τῶν συζύγων πρὸς ἀλλήλους ἔχουσι τὸ κῦρος ἐδάφ. 2 σελ. 124.—ἐξώπροικα καὶ κληροδότημα δωρεῖται ἡ γυνὴ, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν προῖκα ζώντος τοῦ ἀνδρὸς ἐδάφι. 3 σελ. 134.—ἐὰν οἱ σύζυγοι ἀδιάθετοι ἀποθάνωσι τίς κληρονομεῖ τούτους ἐδ. 1 σελ. 134.—τίς κληρονομεῖ τὸν παῖδα ὅστις ἐπνίγη μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν θαλάσσῃ; ἐδάφ. 2 σελ. 135.—ἄρρενα καὶ θήλεα ἐξ ἴσου κληρονομοῦσι ἐδάφ. 3 σελ. 135.—ἔγκυρος ἡ δωρεὰ τοῦ ἀποθανόντος συζύγου πρὸς τὴν γυναῖκα ἐδάφ. 4 σελ. 135. —ἡ πρὸς ἀνακαίνισιν τοῦ καέντος οἴκου τῆς συζύγου δωρεὰ στερεοῦται ἐδάφ. 5 σ. 135.—περὶ δωρεῶν πρὸ γάμου καὶ κατ' αὐτὸν ἐδάφ. 1, 2, 3 σελ. 136.—ζώντων τῶν γονέων οἱ σύζυγοι δὲν δικαιοῦνται ἵνα ποιήσωσι διαθήκην ἐπὶ τῇ προικὶ αὐτῶν ἐδάφ. 4 σελ. 136.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι'.

Περὶ διαθηκῶν.

Περὶ μαρτύρων ἐν διαθήκαις ἐδάφ. 1, 2 σελ. 138.—τίνες δὲν μαρτυροῦσιν ἐν διαθήκῃ ἐδάφ. 3 σελ. 138· 1, 2 σελ. 139.—τίνες μαρτυροῦσιν ἐγκύρως ἐδάφ. 4 σελ. 139.- τίνες δὲν δύνανται ποιῆσαι διαθήκην ἐδάφ. 3 σελ. 139.—διάταξις περὶ μαρτύρων ἐδάφ. 5 σελ. 239.—ἂν δύναταί τις νὰ συντάξῃ πολλὰς διαθήκας ἐδάφ. 1 σελ. 140.—πόσων μαρτύρων χρεία ἐν ἐγγράφοις διαθήκαις ἐδάφ. 2 σελ. 140.—ὁ μαινόμενος πότε δύναται ἵνα συντάξῃ διαθήκην ἐδάφ. 3 σελ. 140.—πότε ἄλαλος, κωφὸς καὶ τυφλὸς ἐδάφ. 4 σελ. 140.—σύστασις, προσόντα καὶ περιπτώσεις καταρτίσεως διαθηκῶν σελ. 141—143.—τοῦ ἀσώτου καὶ ἀσελγοῦς ἡ διαθήκη δὲν ἔχει κῦρος ἐδ. 1 σελ. 143.—ἀδελφὸς ἀμέριστον ἔχων περιουσίαν ποιεῖ διαθήκην ἐδάφ. 2 σελ. 143. πότε τοῦ αὐτόχειρος ἡ διαθήκη λογίζεται ἔγκυρος ἐδάφ. 3 σελ. 143.—περὶ κληρονόμου κωλύοντος τὴν σύνταξιν διαθήκης ἐδάφ. 4 σελ. 143.—γυνὴ πότε ποιεῖ ἔγγραφον διαθήκην ἐδάφ. 5 σελ. 143.—τὰ ἀμφίβολα καὶ ἐναντία ἐν διαθήκῃ ὡς οὐδὲν λογίζονται ἐδάφ. 6 σελ. 183.—ἀπὸ ψιλῶν λόγων τοῦ διαθέτου περὶ καταργήσεως τῆς διαθήκης δὲν ἀκυροῦται αὕτη ἐδάφ. 7 σελ. 143.—περὶ εἰδικῶν ἐκφράσεων τοῦ διαθέτου πρὸς κληρονομίαν τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἐδάφ. 7 σελ. 143.—περὶ γονέων καὶ παιδίων φυσικῶν κληρονομούντων ἀπὸ διαθήκης ἐδάφ. 1 σελ. 144.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΑ'.

Διὰ ποίους λόγους ἀκυροῦνται αἱ διαθήκαι ἐδάφ. 1, 2 σελ. 145.—τίνες κινοῦσι κατηγορίαν κατὰ τῆς διαθήκης ἐδ. 1, 2 σελ. 146.—ὁ κατηγορήσας τῆς διαθήκης καὶ νικηθεὶς τί ὑρίστατι ἐδάφ. 3 σελ. 146.—ὁ υἱοθετηθεὶς παρὰ γυναικὸς δὲν δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ διαθήκης ἐδάφ. 4 σελ. 146.—πότε παύει ἡ κατηγορία κατὰ διαθήκης ἐδάφ. 5 σελ. 146.—τί καλεῖται διακατοχὴ ἐδάφ. 6 σελ. 148 περὶ ἀποκληρώσεως ἐδάφ. 7. σελ. 146.—ποίου προσώπου ἄκυρος μένει ἡ διαθήκη ἐδάφ. 1 σελ. 147.—πότε τις ἐκπίπτει τῆς κληρονομίας ἐκ διαθήκης ἢ του κληροδοτήματος αὐτοῦ ἐδάφ. 2 σελ. 147.—περὶ τοῦ κατὰ πλάνην τοῦ διαθέτου ἐν δευτέρᾳ διαθήκῃ γραφέντος κληρονόμου ἐδάφ. 4 σελ. 147.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ κωδικέλλου·

Τί ἐστὶ Κωδίκελλος ἐδάφ. 4 σελ. 148.—τί διαφέρει ἡ διαθήκη τοῦ κωδικέλλου ἐδάφ. 2, 4, σελ. 148· 1 149.—πόσοι κωδίκελλοι δύνανται νὰ γραφῶσι ἐδάφ. 3 σ. 149.—ὁ ἐπιγεννώμενος μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης υἱὸς οὐ ῥήγνυσι καὶ τὸν κωδίκελλον ἐδάφ. 3 σελ. 149.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ κληροδοτημάτων.

Τί ἐστὶ κληροδότημα ἐδάφ. 1 σελ. 150.—κατὰ πόσους τρόπους δίδονται τὰ κληροδοτήματα καὶ πότε εἰσὶν ἔγκυρα σελ. 150—155.—μετὰ παρέλευσιν τριακονταετίας κληροδότημα δὲν ζητεῖται ἐδάφ. 4 σελ. 154.—τίς καλεῖται ληγατάριος καὶ τίς ληγαταῖος ἐδάφ. 6 σελ. 155.—οἱ κληρονόμοι ὑποχρεοῦνται ἵνα δώσωσι τὰ κληροδοτήματα μετὰ τῶν καρπῶν καὶ ὠφελειῶν ἐδάφ. 8 σελ. 155.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ καταπιστεύσεων.

Τί ἐστὶ καταπίστευσις ἢ φιδεϊκόμμισον ἐδάφ. 1 σελ. 156.—ὁ κληρονόμος καλεῖται καὶ φιδεϊκομμισάριος ἐδάφ. 2 σελ. 157. ποία ἡ διαφορὰ μεταξὺ κληροδοτημάτων καὶ καταπιστεύσεων ἐδάφ. 3 σελ. 157.—εἰδικὰ ῥήματα τοῦ διαθέτου πρὸς τὸν κληρονόμον περὶ τῆς χορηγίας τῶν καταπιστεύσεων ἐδάφ. 6 σελ. 157.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΕ'

Περὶ φαλκιδίου.

Τί καλεῖται φαλκίδιον ἐδάφ. 1, 2 σελ. 158—πῶς ἔχουσι τὰ κατὰ τὸν φαλκίδιον νόμον καὶ τίνι τρόπῳ ὑπολογίζεται τὸ φαλκίδιον σελ. 158—161.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΣΤ'.

Περὶ ἐπιτροπείας.

Τί ἐστὶ ἐπιτροπὴ καὶ κηδεμονία ἢ κουρατορία ἐδαφ. 1 σελ. 162.—ποία τὰ χρέη τῶν ἐπιτρόπων, τὰ προσόντα, καὶ ἡ εὐθύνη αὐτῶν σελ. 162—167.—τίνες ἐπιτροπεύουσι τῶν συγγενῶν αὐτῶν ἐδάφ. 5 σελ. 167.—κηδεμονεύονται καὶ ἄσωτοι, μαινόμενοι, ἀνόητοι, κωφοὶ, ἄλαλοι καὶ οἱ νόσῳ πολυχρονίῳ καὶ διαρκεῖ κατεχόμενοι ἐδάφ. 9 σελ. 167.—οἱ ἀπαλλαγέντες τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ζημιωθέντες ἐκ ταύτης κινοῦσιν ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐδάφ. 1 σελ. 168.—ὁ ἐπίτροπος διεκδικεῖ τὸ παρ' ἀνηλίκου ἄνευ τῆς γνώμης αὐτοῦ πωληθὲν ἐδάφ. 2 σελ· 168.—διὰ ποίους λόγους λύεται ἡ ἐπιτροπὴ σελ. 169—170.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΖ'.

Περὶ ἀποκληρώσεως.

Τίνες ἀποκληροῦνται καὶ ποῖαι αἱ αἰτίαι τῆς ἀποκληρώσεως σελ. 171—173. ἡ αἰτία τῆς ἀχαριστίας δέον ἵνα ᾖ ἀποδεδειγμένη ἐδάφ. 2 σελ. 173.—μέχρι τίνος σημείου ἐξικνεῖται ἡ ἀποκλήρωσις προσώπου τινος ἐδάφ. 1 σελ. 174.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΗ'.

Περὶ κληρονομίας μὴ γνησίων τέκνων

Τέκνα φυσικὰ, νόθα καὶ σκότια ἂν κληρονομῶσι, καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις τοὺς γονεῖς αὐτῶν σελ. 175—176.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ ἀποκληρώσεως ἀνιόντων

Πότε ἀποκληροῦνται οἱ γονεῖς καὶ συγγενεῖς παρὰ τῶν κατιόντων καὶ ἐκ πλαγίου συγγενῶν αὐτῶν, καὶ τίνες αἱ ρηταὶ αἰτίαι τῆς ἀποκληρώσεως σελ. 178—179.

SISMANOGLIO MEGARO

ΒΙΒΛΙΟΝ Κ′.

Περὶ ἀδιαθέτων ἀκλήρων.

Τίνες κληρονομοῦσι τούτους ὡς ἐγγύτεροι κατὰ γένος, τίνες ὡς ἀπώτεροι ἐλλείψει ἐγγυτέρων καὶ πῶς διανέμεται μεταξὺ αὐτῶν ἡ κληρονομία σελ. 178—185.—τί καλεῖται συνεισφορὰ ἐδάφ. 4 σελ 185.—κωφοὶ καὶ ἄλαλοι κληρονομοῦσιν ἐδάφ. 1 σελ. 186.—ὁ κληρονόμος τοῦ μὴ προλαβόντος ἕνεκα θανάτου ἵνα λάβῃ τὴν οἰκείαν κληρονομίαν ἀπαιτεῖ ταύτην ἐδάφ. 2 σελ, 186.—τίνες κληρονομοῦσι τοὺς πτωχοὺς, τοὺς ἀδιαθέτους καὶ ἀκλήρους ἐδάφ. 3 σελ. 186.—ὅταν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἀποθάνῃ καὶ κληρονόμοι ὑπάρχωσι μόνοι ἀνιόντες, τίς προτιμᾶται εἰς τὴν κληρονομίαν ἐδ. σ. 186.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑ′.

Περὶ υἱοθεσίας.

Πῶς ἐγίνετο ἡ υἱοθεσία καὶ τίνα τὰ ἐκ ταύτης κωλύματα· ποῖα τὰ προσόντα υἱοθετοῦντος καὶ υἱοθετουμένου σελ. 187—189. καὶ ὑποσημ. 1 σελ 187.—περὶ εὐνούχων υἱοθετούντων ἐδάφ. 5 σελ 188.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΒ′.

Περὶ ἐντολῆς.

Τί ἐστὶ ἔνταλμα, ἢ μανδάτον, ἢ ἐντολὴ, καὶ κατὰ πόσους τρόπους γίνεται τὸ μανδάτον ἐδάφ. 1, 2 σελ. 190.—δὲν ἐνέχεται ὁ συμβουλεύσας ἐδάφ. 3 σελ. 190· 1, 2 σελ. 191.—ἡ ἐντολὴ δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐδάφ. 3 σελ. 191.

Περὶ ὑποθήκης κτλ

Τί ἐστὶ ἐνέχυρον, ὑποθήκη, παρακαταθήκη. Τί γίνεται ὅταν ἔκ τινων περιστατικῶν ἀπωλεσθῇ ἡ παρακαταθήκη· περὶ διαφόρων περιπτώσεων ἀφορωσῶν ἐνέχυρα σελ. 192--194.—περὶ δανειστῶν προσωπικῶν, ἢ ἐνυποθήκων ἐδάφ. 7 σελ. 194.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΓ′.

Περὶ ἀγοροπωλησίας.

Περὶ ἀγοροπωλησίας ἐγγράφου καὶ ἀγράφου· περὶ ἀρραβῶνος ἐν τῇ ἀγοροπωλησίᾳ καὶ περὶ διαφορῶν ἐγειρομένων ἐξ αὐτῆς σελ. 195- 199.—αἱ γυναῖκες κατὰ τὸν νόμον τῶν Ἀθηναίων μέχρις ἑνὸς μέτρου κριθῆς διέπραττον ἀγοροπωλησίαν ἐδ. 3 σ. 199.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΔ′.

Περὶ μισθώσεως καὶ ἐκμισθώσεως, ἐνοικίου καὶ πάκτου σελ. 200—204.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΕ′.

Περὶ τόκου.

Σελ. 202—205 ἀπαγορεύεται παρὰ τῆς ἐκκλησίας τοῖς κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς· ἔτι ὑποσημ. 1 σελ. 202.—τίς ὁ ἑκατοστιαῖος καλούμενος τόκος ἐδάφ. 5 σελ. 204.—τόκος ἀπὸ τετάρτης ἑκατοστῆς, ἀπὸ τρίτης, ἄχρις ἡμίσεως καὶ ἄχρι διμοίρου τί σημαίνουσι ἐδάφ. 3 σελ. 205.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΣΤ′.

Περὶ ὀφειλῆς.

Περὶ δανειστοῦ καὶ ὀφειλέτου σελ. 206—209.—τί καλεῖται δάνειον ἐδάφ. 1, 2 σελ. 206.—Δάνειον καὶ χρέος ποίαν διαφορὰν ἔχουσιν ἐδάφ. 4 σελ. 206.—γενομένης μεταθέσεως τοῦ χρέους ἀφανίζεται ἡ προτέρα ἐνοχὴ ἐδάφ. 8 σελ. 207.—οἱ κληρονόμοι καταβάλλουσι τὸ χρέος τοῦ κληρονομουμένου ἐδάφ. 6 σελ 207.—τί συμβαίνει ὅτε δανείσῃ τις ἀνηλίκῳ παιδὶ, ἢ παράφρονι ἐδάφ. 4 σελ. 207.—περὶ ἐκκλησίας ὀφειλούσης καὶ ἐχούσης μόνον ἀκίνητα κτήματα ἐδάφ. 1 σελ. 208 —τὰ τέκνα μὴ κληρονομοῦντα δὲν ἀναγκάζονται νὰ δώσωσι τὸ χρέος τοῦ πατρὸς ἐδάφ. 3 σελ. 208.—γυνὴ ἀπατήσασα τοὺς δανειστὰς καὶ λαβοῦσα πρᾶγμα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰς ὄνομα τῆς προικὸς αὐτῆς, τί ὑφίσταται ἐδάφ. 4 σελ. 208.

Περὶ ὁμολογιῶν, μαρτύρων, ὅρκου καὶ ἐγγυητῶν.

Τί ἐστὶ ὁμολογία καὶ ποῖα τὰ προσόντα ταύτης ἐδάφ. 1, 2 σελ. 209.—ποῖα τὰ διέποντα τὰς συμβάσεις γένει σελ. 209—211.—τίνι δὲν ἐπάγεται ὅρκος ἐδάφ. 1 σελ. 212.—τίνες δὲν ἐπάγουσι τοιοῦτον ἐδάφ. 2 σελ. 212.—ἄνηβοι, κωφοὶ, φαυλόβιοι, μαινόμενοι οὐ μαρτυροῦσιν ἐδάφ. 2 σελ 213.—περὶ ὅρκου ἐν γένει σελ. 211—213.—ἰδιώτου μοναχοῦ μαρτυρία οὐκ ἔστι δεκτὴ, τουναντίον κοσμικῶν ἱερέων δεκτὴ ἐδάφ. 1 σελ. 213.—ποῖα τὰ προσόντα τῶν μαρτύρων· ὑποσημ. 1 σελ. 213.—περὶ μαρτύρων ἐν γένει σελ. 213—216.—πότε μαρτυροῦσιν ἐξαιρετικῶς αἱ γυναῖκες ἐδ. 10 σελ. 215.—πόσων εἰδῶν ἐγγυηταὶ ὑπάρχουσιν καὶ πῶς καλοῦνται οὗτοι ἐδάφ. 8 σελ. 216· καὶ ἐδάφ. 1, 2, 3 σελ. 217.—οἱ κληρικοὶ δὲν γίνονται ἐγγυηταί· ἐξαίρεσις ἐδάφ 4 σελ. 217 καὶ ὑποσημ. 1.—περὶ ἐγγυήσεως ἐν γένει σελ. 217—218· ἴδε καὶ σελ. 61 καὶ ὑποσημ. 1 καὶ 2.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΖ'.

Περὶ δικαστῶν.

Ὁποῖοι τινὲς δέον ἵνα ὦσιν οἱ δικασταὶ, καὶ ὁποῖα τὰ καθήκοντα αὐτῶν σελ. 219—223. — ὁποία τις τυγχάνει ἡ δικαιοδοσία νῦν τῶν πατριαρχικῶν καὶ κατὰ τόπους μητροπολιτικῶν καὶ ἐπισκοπικῶν δικαστηρίων· ὑποσημ. 1 σελ. 219.—τί καλεῖται δεκρέτον, τί ἔδικτον καὶ τί ἔγκλητος ἢ ἔκκλητος ἐδάφ. 6, 7, 8 σελ. 223.—δικαστὴς καὶ ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος συγχρόνως δὲν δύναταί τις νὰ ἦ ἐδάφ. 3 σελ. 224. ἡλικία ἀπαιτουμένη εἰς τοὺς δικαστὰς ἐδάφ. 4 σελ. 224.—ὁ δικαστὴς γνώστης τυγχάνων τῶν νόμων δέον νὰ βοηθῇ τοὺς δικαζομένους καὶ ἀγνοοῦντας τοῦτον ἐδάφ. 5 σ. 224.—ἀπαιτεῖται ἔλεγχος παρὰ τοῦ δικαστοῦ τῶν ὁμολογιῶν τῶν διαδίκων ἐδάφ. 6 σελ. 224.—ὁ ἡττώμενος ἐν τῇ δίκῃ καταβάλλει τὰς δαπάνας ἐδάφ. 7 σελ. 224.—ὁ δικαστὴς ἅπαξ ἀποφασίσας δὲν δύναται ἵνα τροποποιήσῃ τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν ἐδάφ. 8 σελ. 224.—περὶ δικῶν, καθηκόντων τῶν διαδίκων, δωροδοκιῶν τῶν δικαστῶν, ἀρχαίων δικαστικῶν δικαιωμάτων, πλειοψηφίας ἐν ταῖς δικαστικαῖς ἀποφάσεσι 225—228

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΗ'.

Περὶ αἱρετῶν δικαστῶν.

Τίνες καλοῦνται αἱρετοὶ κριταί ἐδάφ. 1 σελ. 228. — περὶ ἀποφάσεων αὐτῶν ἐδ. 1, 2, 3 σελ. 229.—ἡ ἀπόφασις αὐτῶν δὲν ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν ἐδάφ. 4 σελ. 229.—ὅταν δὲν συμφωνῶσιν οἱ αἱρετοὶ δικασταὶ τί γίνεται ἐδάφ. 5 σελ. 229.—ἡ ἀπόφασις τῶν πλειονοψηφούντων ἔχει κῦρος· πότε δὲν ἰσχύει ἐδάφ. 6 σελ. 229· 1 σελ. 230. περὶ ῥήτρας ποινικῆς ἐπιβαλλομένης τοῖς διαδίκοις ἐδάφ. 2 σελ. 230.—εἰς ἄτιμον δίκην δὲν τίθενται αἱρετοὶ δικασταὶ ἐδάφ. 3 σελ. 230.—οἱ λαβόντες δικαστικὴν ἀπόφασιν διορίζουσι αἱρετοὺς δικαστὰς ἀδείᾳ μόνον τοῦ δικαστηρίου ἐκείνου ἐδάφ. 4 σελ. 230.—περὶ κληρικῶν διοριζόντων αἱρετοὺς δικαστάς.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΘ'.

Περὶ συγγενείας.

Τί ἐστὶ συγγένεια καὶ εἰς πόσα μέρη ὑποδιαιρεῖται ἐδάφ. 1 σελ. 231.—τί ἐστὶ φυσικὴ συγγένεια, εἰς τί ὑποδιαιρεῖται αὕτη καὶ τί ἐστὶ κατὰ θέσιν συγγένεια σελ. 231—232.

ΒΙΒΛΙΟΝ Λ'.

Περὶ συνοικεσίων.

Κωλύματα πρὸς γάμον ἕνεκα συγχύσεως τῶν ὀνομάτων σελ. 233—235.—περὶ συγγενείας τῆς ἐξ αἵματος· μέχρι ποίου βαθμοῦ ἐκ πλαγίου ἐμποδίζεται ὁ γάμος· διαγράμματα τῶν κωλυομένων καὶ μὴ γάμων σελ. 236—242.—γνῶμαι καὶ ἀποφάνσεις Συνοδικαὶ καὶ Πατριαρχικαὶ περὶ τῶν ἐξ ἑβδόμου βαθμοῦ γάμων ἐδάφ. 1 σελ. 239 καὶ ὑποσημ. 1.—περὶ τῆς ἐξ ἀγχιστείας συγγενείας διαγράμματα κωλυομένων καὶ ἀκωλύτων γάμων σελ. 243—260.

Περὶ τῆς ἐκ τριγενείας συγγενείας· τῆς ἐκ τοῦ ἁγ. βαπτίσματος καὶ τῆς ἐξ υἱοθεσίας.

Μέχρι ποίου βαθμοῦ ἐκτείνεται καὶ συνεπῶς ὑπάρχει κώλυμα πρὸς γάμον ἐδ. 1 καὶ 2 σελ 261.—γνῶμαι περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν βαθμῶν καὶ νόμος Βασιλικῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ὑποσημ. 1 σελ. 261.—διαγράμματα ἐπὶ τῆς συγγενείας ταύτης σελ. 263—267.—περὶ τῆς ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος συγγενείας καὶ πῶς οἱ βαθμοὶ αὐτῆς μετροῦνται ἐδάφ. 1 σελ. 268 καὶ ἐδάφ. 1 σελ. 269.—γνῶμαι περὶ τῆς γενέσεως τῆς πνευματικῆς συγγενείας καὶ ἐπέκτασις τῶν βαθμῶν αὐτῆς βαθμηδὸν διὰ διατάξεων τῶν Βυζ. αὐτοκρατόρων· ὑποσημ. 1 σελ. 268 καὶ ὑποσημ. 3 σελ. 101.—διαγράμματα τῆς συγγενείας ταύτης σελ. 269—270.—πότε ἡ Ἐκκλησία συγχωρεῖ δύο βαπτιστικὰ ἔχοντα ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀνάδοχον ἵνα ἔλθωσιν εἰς γάμον ἐδάφ. 3 σελ. 271.—σύζυγοι κωλύονται ταυτοχρόνως ἵνα βαπτίσωσι δύω ἀδελφοὺς ἐδάφ. 4 σελ. 271.—ὁμοίως πάππος καὶ μάμμη τοὺς ἐγγόνους τῶν τέκνων αὐτῶν ἐδάφ. 5 σελ. 271.—ὁ παράνυμφος κωλύεται ἵνα ἔλθῃ εἰς γάμον μετὰ τῆς παρανύμφου ἐδάφ. 6 σελ. 271.—σύζυγοι βαπτίσαντες τὸ ἴδιον τέκνον χωρίζονται· πότε ὑπάρχει ἐξαίρεσις ἐδάφ. 1 σελ 272.—ἀπαγορεύεται ἡ δι' ἀντιπροσώπων βάπτισις νηπίων ἐδάφ. 2 σελ. 272—περὶ τῆς ἐξ **υἱοθεσίας** συγγενείας, καὶ ποῖοι βαθμοὶ φυλάττονται ἐν ταύτῃ ἐδάφ. 1 σελ. 273.—ἀπαγορεύεται ἡ πώλησις τῶν καλουμένων **ἀδελφοποιητῶν ἢ μπρατίμων** ἐδάφ. 2 σελ. 273.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ
ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ

Ἐν σελίδι 65 στίχῳ 14 ἀντὶ βαπτίζεται καὶ κοινωνεῖ τῶν μυστηρίων γρ. βαπτίζεται τὸ τέκνον αὐτῆς καὶ κοινωνεῖ αὕτη τῶν μυστηρίων.

Ἐν σελ. 73 ὑποσημ. 1 στίχ. 5 ἀντὶ μοιοῦν γρ. μειοῦν.

Ἐν σελ. 77 στίχ. 19 ἀντὶ ἔρχεσθε γρ. ἔρχεσθαι.

Ἐν σελ. 80 στίχ. 21 ἀντὶ κοινόβοιον γρ. κοινόβιον.—ὑποσημ. 1 στίχ. 2 ἀντὶ ἐπιβάλει γρ. ἐπιβάλλει.—στίχ. 4 ἀντι εἰ δὲ ὑποτροπῇ γρ. ἐν δὲ ὑποτροπῇ.

Ἐν σελ. 96 στίχ. ὑποσημ. 22 ἀντὶ ἀνακάθαρσον γρ. ἀνακάθαρσιν.

Μεταξὺ τοῦ τέλους τῆς 112 σελ. καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς 113 παρελείφθησαν αἱ λέξεις· *ἀνδρὸς ζητεῖται ἡ προὶξ ἐὰν οὗτος.*

Ἐν σελ. 180 κεφ. ΙΗ' ἀντὶ περὶ ἀποκλήρων γρ. περὶ ἀκλήρων.

Ἐν σελ. 217 ὑποσημ. 1 στίχ 9 ἀντὶ ἐπαλλάττουσα γρ. ἀπαλλάττουσα.

Ἐν σελ. 220. ὑποσημ. στίχ. 28 ἀντὶ δικάζει πρωτοδίκως γρ. ὅπερ δικάζει πρωτοδίκως.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Οἱ Σεβ. ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκ. Θρόνου

† Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Γ. ἅγ. Καισαρείας κ. Ἰωάννης . . Σώμ. 10
† Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἅγ. Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Προκόπιος . » 1
† Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἅγ. Νικοπόλεως κ. Ἱερώνυμος . . . . » 3
† Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἅγ. Αἴνου κ. Ἄνθιμος . . . . . » 5
† Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἅγ. Ἴμβρου κ. Παΐσιος . . . . . » 1
† Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἅγ. Κασσανδρείας κ. Κωνστάντιος . . . » 2
† Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Χαλδείας κ. Γερβάσιος . . . . . » 2
† Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. κ. Κωνσταντῖνος Δεληγιάννης » 2
† Ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Στέφανος Σουλλίδης . . . . . » 1
Ὁ Δευτερεύων κ. Γαβριὴλ . . . . . » 2
Ν. Α. Νικολαΐδης ἐλεγκτὴς τῶν Πατριαρχείων . . . . . » 1
Ὁ Διευθυντὴς τῆς Π. Κ. Ἱερατικῆς σχολῆς ἀρχιμ. κ. Β. Γεωργιάδης » 5
Ὁ ἱερομόναχ. κ. Καλλίνικος Δεληκάνης καθηγητὴς καὶ ἱερατικ. προϊστάμενος τῆς ἐν Γαλατᾷ ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Νικολάου . . » 1
Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους προηγούμ. κ. Χρύσανθος Βατοπαιδινὸς . . . . . » 2

Ν. Θ. Σουλλίδης 2.—Π. Χρυσὸς 5.—Μάρκος Βασιλείου 2.

Ἐπιμελείᾳ ἀρχιμ. Ἰωκεὶμ Ἀθανασιάδου

ἱερατικ. προϊσταμένου τῆς ἐν Βαλατᾷ ἱερ. ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν.

Ἀρχιμ. Ἰωακεὶμ Ἀθανασιάδης 1.—Ἀρχιμ. Χρύσανθος Κοκκώνης.—Ἀρχιμ. Μακάριος ἱερατικ. προϊστάμενος Ἐλπίδος ἐν Κοντοσκαλίῳ.—Ἱεροδιάκ. Κωνσταντῖνος Καισαρεύς.

SISMANOGLIO MEGARO

Ἐπιμελεία Καισαρίου ἱερομονάχου
ἱερατ. προϊσταμένου τῆς ἐν Σαρμασικίῳ ἱερ. ἐκκλησίας ἁγ. Δημητρίου.

Καισάριος ἱερομόναχος 1.—Ὁ ἐφημέριος τῆς αὐτῆς ἱερ. ἐκκλησίας Κύριλλος ἱερομόναχος. —Σάββας Σαββόπουλος διδάσκαλος —Ἀ. Συμεωνίδης.

Ἐπιμελεία ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου
ἱερατ. προϊσταμ. τῆς ἐν Διπλοκιονίῳ ἱερ. ἐκκλησίας τῆς Παναγίας

Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Βυζάντιος 1.—Παπᾶ Πολυζώης Κυζικηνός.—Ἀρχιμ. Ἱερόθεος.—Ἱεροδιάκ. Καλλίνικος Νικολαΐδης Θεσσαλονικεύς.—Π. Ἀδαμαντίδης.—Ἰωάννης Σταυρίδης.

Ἐπιμελεία ἀρχιμ. Ἀνθίμου
ἱερατ. προϊσταμ. τῆς ἐν Νεοχωρίῳ ἱερ. ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Νικολάου.

Ἀρχιμ. Ἄνθιμος 1.—Ἱερεύς Εὐθύμιος ἐν Στένῃ.—Ἀντώνιος Παλαμάρης.—Μαρία Γ. Μουμτζῆ.—Εὐστράτιος Κ. Μαραντζόπουλος.—Κομιανὸς Φωτιάδης.—Γεώργιος Σπ. Ἴσογλους.—Στέφανος Ι. Ἀναστασιάδης.—Ἰωάννης Π. Καμπανόπουλος.—Ἀθανάσιος Δ. Γεωργιακίδης.

Ἐπιμελεία κ Γ. Πολιτάκη.

Γ. Πολιτάκης 1.—Ἀλέξ. Κύριλλος.—Ι. Κωνταντινίδης.—Ἀναστ. Κύριλλος.—Ἐμμ. Ἰσμηρίδης.

Ἐπιμελεία κ. Φωτίου Κουρούκλη

Ἀρχιμ. Νικόδημος ἁγιοταφίτης 1—Βασίλειος Βαλλιάνος 3.—Ἰωάννης Βάλσαμος 2.—Κ. Δημάδης ἀρχιτέκτων.—Κωστάκης Θωμαΐδης—Γεώργιος Νομικός.—Κωνσ. Κοεμτζόπουλος.—Νικόλαος Ἐμμανουήλ.—Ἰωάννης Καϊκτζόγλους.—Ἰω. Ἀϊναλῆς.—Δημ. Διβόλης.—Ἀ Ἀβραμίδης ἀρχιτέκτων.

Ἐπιμελεία κ. Γ. Π. Βεγλερῆ.

Γεώργιος Π. Βεγλερῆς 5.—Κ. Βασιλειάδης ἰατρός.—Ἀρχιμ. Νικόλαος.

Ἐπιμελεία κ. Ι. Δημητριάδου.

Ἰωάννης Ἰλλίδης διευθυντὴς τῶν ἐν Γαλατᾷ σχολῶν.—Ἰω. Δημητριάδης.—Ἀντ. Ἀθανασιάδης.—Περικλῆς Κοεμτζόπουλος.—Ἐμμανουὴλ Μουτεβελλῆς.—Ἐμ.

Σ. Φωτιάδης.—Π. Σ. Φωτιάδης.—Δημ. Α. Παντζίδης μαθητ. τῆς ΣΤ'. τάξεως ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ

Μ. Α. Μαρκόπουλος 5.—Θ. Γεωργιάδης ἰατρός.—Δημ. Καραμάνος.—Ἰωάν. Παπλόπουλος ἀρχιτέκτων.—Π. Δέρβος.—Στ. Μαυρόπουλος.—Γ. Παπαδόπουλος.—Π. Πετρόπουλος.—Σπυρίδων Α Φράσαλη.—Θωμᾶς Α. Φράσαλη.—Παπᾶ Ἰωάννης παπᾶ Κωνσταντίνου ἐκ Νίγδης.—Συμεὼν Ταστζόγλου.—Βασίλειος Οἰκονομίδης.—Χ''. Ἰωάννης Λάμπρου.—Ἰωάννης Σταύρου.—Δημ. Μάρκου.—Δημ. Ἰακωβίδης.—Πέτρος Χωραφιάδης.—Γεώργιος Ἀναστασιάδης.—Γεώργ. Παπαδόπουλος.—Εὐθύμιος Σαραφόπουλος.

SISMANOGLIO MEGARO

Τ. Σ.

Πρὸς τὰς εἴκοσιν Ἱερὰς Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω.

Ἀριθ. 33

Ὁ ἐπιφέρων τὸ παρὸν Ἱεροκοινοσφράγιστον Ἡμῶν συστατήριον Γράμμα ἐλλόγιμος κ. Κωνσταντῖνος Βασιλειάδης, καθὰ καὶ ὁ ἴδιος ἐξηγηθήσεται προφορικῶς ταῖς Ἱεραῖς Μοναῖς, προτίθεται μετὰ καὶ ἑτέρου συνεργάτου ἵνα ἐκδῷ τύποις τὸ ἐν χειρογράφῳ ἔτι ἀποκείμενον **Νομικὸν Θεοφίλου ἐπισκόπου Καμπανίας**, ἤτοι περὶ νόμων ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ, σύγγραμμα ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὠφέλιμον.

Τὸν διαληφθέντα κύριον συνιστῶμεν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Κοινότητι ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐπιτρόπου, συνιστῶμεν διὰ τοῦ παρόντος ταῖς Ἱεραῖς Μοναῖς καὶ παρακαλοῦμεν ἀδελφικῶς ἵνα χορηγήσωσιν αὐτῷ πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, διευκολύνουσαι ἅμα τὴν ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην Μονὴν μετάβασιν αὐτοῦ, παρέχουσαι δ' αὐτῷ ἐπὶ τούτοις καὶ πᾶσαν τὴν δυνατὴν περιποίησιν.

Ἐν Καρυαῖς, τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1886.

Ἅπαντες οἱ ἐν τῇ Κοινῇ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καὶ Προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω.

ΑΙ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ

ΙΕΡΑΙ ΒΑΣΙΛΙΚΑΙ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΜΟΝΑΙ

Οἱ Σεβ. Ἀντιπρόσωποι τῶν εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς μεγίστης Λαύρας προηγούμενος Κοσμᾶς.	. .	Σωμ.	1
» τοῦ Βατοπαιδίου προηγούμενος Ἰωσὴφ	. . . .	»	1
» τῶν Ἰβήρων προηγούμενος Διονύσιος	. . . .	»	1
» τοῦ Χιλιανδαρίου ἱεροδιάκονος Χρύσανθος	. . .	»	1
» τοῦ Διονυσίου προηγούμενος Ἰάκωβος	. . . .	»	1
» τοῦ Κουτλουμουσίου γέρων Χαρίτων	. . . .	»	1

Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ξηροποτάμου προηγούμενος Νικόδημος	. . .	»	1
» τοῦ Ζωγράφου Θεόδουλος	. . . . .	»	1
» τοῦ Καρακάλου ἱεροδιάκονος Ματθαῖος	. . . .	»	1
» τοῦ Φιλοθέου προηγούμενος Ἀνανίας	. . . .	»	1
» τῆς Σίμωνος Πέτρας γέρων Δαμασκηνὸς	. . . .	»	1
» τοῦ ἁγίου Παύλου Γεώργιος	. . . . .	»	1
» τοῦ Σταυρονικήτα προηγούμενος Ἄνθιμος.	. . . .	»	1
» τοῦ Ξενοφῶντος Νικηφόρος	. . . . .	»	1
» τοῦ Γρηγορίου Νεόφυτος	. . . . .	»	1
» τοῦ Ρωσσ. ἁγ. Παντελεήμονος ἱερομόναχος Ναθαναὴλ		»	1
» τοῦ Κωνσταμονίτου Γερμανὸς	. . . . .	»	1
Ὁ πρωτοεπιστάτης προηγούμενος Διονύσιος Βατοπαιδινὸς	. . . .	»	1
Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερ. Κοινότητος ἱεροδιάκ. Ἰάκωβος Βατοπαιδινὸς		»	1
Ὁ σχολάρχης τῆς Ἀθωνιάδος σχολῆς ἱεροδιάκ. Χρυσόστομος	. . .	»	1
Ὁ ἱεροδιάκον Ἄνθιμος διδάσκαλος τῆς Ἀθωνιάδος σχολῆς	. . .	»	1
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πενταπόλεως Νείλου	. . . . .	»	1

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Μ. Λαύρας.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 10.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου.

Ἐπιστασία τοῦ Γέροντος Δομετιανοῦ.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 10.—Προηγούμενος Ἰάκωβος Πελοποννήσιος. 1.—Νίκανδρος προηγ.—Χρύσανθος προηγ. Μαδύτιος.—Προϊστάμ. Ἰωάσαφ.—Νομοφύλαξ Μελχισεδὲκ Νάξιος.—Βησσαρίων ἱερομ. Κυζικηνός.—Ἀμβρόσιος ἱερομ.—Τιμόθεος ἱερομ.—Διονύσιος ἱερομ. ἐξ Ἁγίου Νικολάου.—Ὁ τοῦ Ἁγ. Παγκρατίου γέρων Εὐθύμιος.—Γ. Εὐσέβιος.—Γρηγόριος ἱεροδιάκ. Κρής.—Ἀντώνιος μοναχός.—Θεοδώρητος Μ. Χαριμίδης.—Σωφρόνιος μοναχός.—Ἀπόστολος Α. Ξένος ἁγιογράφος.—Νέστωρ Μ.—Ραφαὴλ μοναχὸς Μακεδών.—Δοσίθεος μοναχὸς νοσοκόμος.—Δημήτριος Θάσιος.—Γεώργιος Παναγιώτου ἐκ Βώλου.—Ἀρσένιος Χ'' Συνεσίου.—Ζωσιμᾶς Μ. ἐκ Λαρίσσης.—Δανιὴλ μοναχὸς ἐξ Ἀδριανουπόλεως.—Κοσμᾶς μοναχὸς ἐκ Τρικάλων τῆς Θεσσαλίας.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἰβήρων.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 2.—Ἀρχιμ. Πολύκαρπος 1.—Γέρων Κύριλλος Κεφαλλὴν 2.—Διονύσιος Μ. γραμματεὺς Μελενίκιος 1.—Ἀρχιμ. Γαβριὴλ.—Γεράσιμος Μ. Σάμιος.—Ἀγαθάγγελος προηγ. ἐξ Ἡρακλείτζης.—Δαβὶδ προηγ. Στενιώτης.—Ἀρχιμ. Κύριλλος.—Ἰωσὴφ ἱερομόναχ. ἐξ Ἡρακλείτσης.—Προηγούμ. Ἀμβρόσιος διδά-

σκαλος τῆς Ἱερ. Μονῆς τῶν Ἰβήρων. —Α. Δ. Μελαχροινὸς ἰατρὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἰβήρων.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Χιλιανδαρίου

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 1.—Γρηγόριος μοναχός.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Διονυσίου.

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.—Κύριλλος Διονυσιάτης.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Κουτλουμουσίου.

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Παντοκράτορος.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 1.—Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Κυδωνιεύς.—Προηγ. Συμεών. —Προηγ. Στέφανος Μαδύτιος.—Ἀντώνιος ἱερομ. Περιστασινός.—Θεόκλητος ἱερομ.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ξηροποτάμου.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 1.—Ἀρχιμ. Ναθαναήλ.—Προηγ. Λεόντιος.—Προηγούμ. Νικόδημος.—Διονύσιος μοναχός.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Ζωγράφου.

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 2.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Δοχειαρίου.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 1.—Εὐλόγιος Προηγ.—Πολύκαρπος Τενέδιος.—Οἱ ἐφημέριοι Γοματίου παππᾶ Ἰωάννης καὶ παππᾶ Ἰάκωβος.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Καρακάλλου

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Φιλοθέου.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 2.—Ἀρχιμ. Εὐστράτιος.—Θεοφύλακτος Χ'' Λάμπρου Ρύσιος.—Ἰάκωβος μοναχός.—Δομέτιος μοναχός.—Γαβριὴλ μοναχὸς Κρὴς ἐκ τοῦ Κελλίου Ἁγ. Κωνσταντίνου.—Ἀνατόλιος μοναχὸς Τήνιος.—Συνέσιος ἱεροδιάκ. μαθητὴς τῆς Ἁθων. Σχολῆς.—Γ. Κοσμᾶς κελλίον Ἅγιος Γεώργιος.—Ἰ. Γ. Στρύφου Χαλκεύς.—Γ. Νικήτας κελ. Ἁγ. Δημητρίου.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον Σίμωνος Πέτρας.

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Ἁγ. Παύλου.

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 2.—Σεραφεὶμ ἁγιοπαυλίτης.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Σταυρονικήτα.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 5.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Ξενοφῶντος.

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Γρηγορίου

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Ἐσφιγμένου.

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.

Ἡ Ἱερὰ Ρωσσικὴ Μονὴ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 2.

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Κωνσταμονίτου

Τὸ Κοινὸν αὐτοῦ Σωμ. 1.

Ἡ Ἱερὰ Σκήτη τοῦ Τιμίου Προδρόμου

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 1.

Ἡ Ἱερὰ Σκήτη τῆς Ἁγίας Ἄννης.

Ἐπιστασίᾳ τῶν ὁσ. Χρυσοστόμου ἁγιογράφου καὶ Σωφρονίου μοναχοῦ.

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 1.—Ὁ πνευματικὸς τῆς Σκήτης Βησσαρίων ἱερομόν. ἐκ Μαδύτου.—Δαμασκηνὸς ἱερομ. ἐκ τῆς καλύβης τοῦ Πατριάρχου.—Ὁ Μουσικολογ. Κ. Θεόφιλος Χ'' Παγώνης ἐκ Μαδύτου.—Κωνστάντιος μοναχὸς ζωγράφος.—Διονύσιος ἱερομ. ἐκ Μαρωνείας—Ἀβέρκιος ἱερομ.—Γεδεὼν μοναχὸς Σάμιος.—Ἰωάσαφ μοναχὸς ζωγράφος ἐκ Μαδύτου.—Χρυσόστομος μοναχὸς ζωγράφος.—Ἀγαθάγγελος ἱερομόν. ζωγράφος ἐν Τούζλᾳ.—Ἰγνάτιος μοναχὸς Ἴμβριος.—Ὁσιώτ. Σωφρόνιος Βυζάντιος.—Ἀθανάσιος μοναχός.—Κάλλιστος μοναχ. ζωγράφος Ἐφέσιος.—Ἀρτέμιος μοναχ. ζωγράφος ἐκ Μαδρίτσης.—Χρύσανθος μοναχὸς ἐκ Μαδρίτσης.

Οἱ ἐν τῇ Ἱερᾷ Σκήτῃ τῶν Καυσοκαλυβίων.

Ἐπιστασίᾳ τοῦ πανοσιωτ. Ἀντωνίου ἱερομ. Ζωγράφου,

Τὸ Κοινὸν αὐτῆς Σωμ. 1.—Ὁ πανοσιώτατος Ἀντώνιος ἱερομ. ζωγράφος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀδελφοὶ 2.—Ἰάκωβος μοναχὸς ζωγράφος Καππαδόκης.—Ἄνθιμος μοναχὸς

ἀπὸ καλύβην Ἁγ. Πατέρων.—Κοσμᾶς μοναχ. ἀπὸ κελ. Ἁγίου Μεθοδίου.—Ἀκάκιος Μ. Ρύσιος.—Μάξιμος Μ. Λέσβιος ἀπὸ κελ. Ἁγ. Ἀποστόλων.—Ἀγάπιος ἱερομ. ἀπὸ κελ. Εὐαγγελισμοῦ.—Θεόκλητος Μ. ζωγράφος ἐξ Αἰγίνης κελ. Ἁγ. Ἄννης.—Πολύκαρπος μοναχ. Περιστασινὸς κελ. Ἁγ. Μαξίμου.—Χ'' Ἀβραὰμ μοναχ. ζωγράφος.—Φιλόθεος μοναχ. ἐκ Τούζλας.

Σκήτη Βατοπαιδίου Ἅγ. Δημήτριος.

Ἀθανάσιος Ἰωαννίδης.—Ἰλαρίων μοναχ. Κρής.—Ἡρωδίων μοναχ. Σινωπεύς.

Ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἱεροδ. κ. Διονυσίου ἱεροψάλτου ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου.

Διονύσιος ἱεροδ. Β' ψάλτης τοῦ Πρωτάτου 4.—Νικόλαος Ἀστερίου Ματσιαρόπουλος ἐκ Μαριγκώβης.—Κωνσταντῖνος Ἰωαννίδης ἐξ Ἀφουσίας ὑποτακτικός.—Χαράλαμπος ἱερομ. ἀπὸ κελ. Κουτλουμ. καμπανάρης.—Σεραφεὶμ ἱερομ. ἐφημέρ. τοῦ Πρωτάτου.—Ἀστέριος Ἀθανασίου ἐκ Γαλατίστης.—Ἰωάννης Ἀγγέλου Προφητόπουλος ἐκ Ρεβενικίων.

ΟΙ ΕΝ ΤΗι ΕΠΑΡΧΙΑι ΚΑΒΑΛΛΑΣ

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Ξάνθης κυρίου Διονυσίου.

† Ὁ Σεβασμ. μητροπολίτης Ἁγ. Ξάνθης κύριος Διονύσιος 5.—Ἀλέξιος ἱερεὺς Σακελλάριος ἐπίτρ. ἁγ. Ξάνθης 1.—Νικόλαος Παύλου.—Γεώργιος Θεοδωρίδης ἐκ Μεσορώσης.—Δημ. Ζαφειρίου ἐκ Μοσθένης.—Νικόλαος Γεωργιάδης.—Σ. Μερτζίδης ἰατρός.—Ραφαὴλ Τελεβάντος.—Νικόλαος Γιάντσου.—Κωνσταντῖνος Στεργίου Φέσσα.—Δ. Κ. Παππᾶ Κοροσούλας ἐκ Φούρκας.—Χρῆστος Γ. Τριανταφυλλίδης ἐκ Ζαγορίου.—Παππᾶ Ζήσης Εὐθυμίου ἐκ Κονίτσης.—Ζήσης Παναγιώτου ἐκ Λαΐστης Ζαγορίου.—Κωνσταντῖνος Παυλίδης 2.—Ἀπόστολος Δημητρίου.—Χριστόφορος Χριστοδούλου Σιατιστεύς.—Νικόλαος Γ. Καλαϊτζῆς.—Ἀδελφοὶ Ν. Τζιόνη.—Μιχαὴλ Χρ. Γκιζὰς ἐκ Δοβρᾶς τῆς Ἠπείρου.—Ἐμμανουὴλ Κ. Βουλαλᾶς.—Γεώργ. Χ'' Λαμπρίδης.—Μιχαὴλ Σπόντης.—Παππᾶ Παναγιώτης πνευματικὸς ἐκ Σαμαρίας.—Γεώργιος παππᾶ Κώνστας.—Κλέαρχος Στωϊμενίδης δικηγόρος.—Θεόδωρος Μπέλου.—Νικόλαος Ἠλία Σερρατῖος.—Γεώργιος Α. Λουπρενίδης—Στέφανος Α. Τζιρκίδης Ἠπειρώτης.—Ζήσης Μαργαρίτου ἐκ Πάδων.—Ἀναγνώστης Μαργαρίτου ἐκ Πάδων.—Δημ. Στερίου ἐκ Κλεισούρας.—Μιχαὴλ Α. Κολοκύθας.—Ἀγγελῆς Παπάζογλους Καισαρεύς.—Στέφανος Χαρισίου ἐκ Κοζάνης.—Δημ. Κονσολίδης.—Στυλιανὸς Ἀναγνωστόπουλος Ἠπειρώτης.—Χαράλαμπος Π. Νικολάου ψάλτης.—Οἰκονόμος παππᾶ Γεώργιος.—Παρασκευᾶς Σταύρου.—Σ. Μισαηλίδης.—Θεόδωρος Πετρόπουλος Σιώτη.—Ἀπόστολος Γεωργίου Νικησανιώτης.—Ἰωάννης Ἀδὰμ ἐκ Πάδων Ἠπείρου.—Ἀθανάσιος Δ. Α'. ἱεροψάλτης τῆς Καιμήσεως.—Ἀπόστολος παππᾶ Λαζάρου Μαδυτινός.—Κωνστ. Π. Δημητρίου ἐκ Ποπλιάνης.—Παναγιώτης Γεωργίου ἐκ Πάδων. Ἐμμανουὴλ Γεωργίου.—Δημ. Ἰωάννου.—Χριστόδουλος Π. Νικολάου πρωτοψάλτης Καβάλλας.—Ζήσης Κωνσταντινίδης Ὀρτακιώτης.—Ἀθανάσιος Φλωρίδης.—Ὁ τοῦ ἁγ. Ξάνθης ἐπίτροπος Οἰκονόμος Ἰωάννης.—Παππᾶ Βασίλειος Α. Γεσιάδης ἐκ Προσωτζάνης.—Παππᾶ Γαβριὴλ ἐκ Γρεβενῶν.—Ἱερεὺς Κωνστάντιος Πρωτοψαλτίδης Ραιδεστηνός.—Δημ. Ἀλ. Καραλέτζιος.—Νικόλαος Μ. Μερτζίου ἐκ Νεβέσκης.—Δημ. Γεωργίου Μερτζίου.—Γεώργ. Τσαούσης ἐπίτρ. Μονῆς Ταξιαρχῶν Ξάνθης.—Σταμάτιος Γιασικιώτης.—Κωστῆς Ρουσόπουλος.—Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος.—Εὐστάθιος Ι. Χασηρτζόγλου.—Ἀδελφ. Ἀναστασιάδαι ἐκ Γιουρουλτζίνης—Οἰκονόμος Δημήτριος Καπετανόπουλος.—Γ. Γοργίας.—Δημ. Κυράτσης Οἰκονόμ. Ἠπειρώτης.—Σέργιος ἱερομ. Σκοπελίτης.—Ἰ. Ὀρφανίδης.—Ἀντώνιος Ἐμμανουὴλ ἐκ Λαΐστης.—Ἀδελφ. Παππᾶ.—Θεόδωρος Ἀθανασίου.—Ἀντώνιος Μαργαρίτου.—Ἐμμανουὴλ Μιχαήλ.—Ἀντώνιος Ζιώγα.—Στέργιος Γ. Τασούδης.

ΟΙ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗι

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Θεσσολονίκης κυρίου Γρηγορίου.

† Ὁ Σεβασμ. μητροπολ. ἁγ. Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόριος 2.—† Ὁ Ἀρδαμερίου Κωνστάντιος.—† Ὁ πρωτοσύγκελλος Παντελεήμων.—Α Κωνσταντινίδης.—Θ. Β. Δεληβασίλης.—Ἐλευθέριος Ἀποστόλου.—Ἀναστάσιος Παπαδόπουλος δικηγόρος.—Γ. Π. Κοτρότσης.—Κ. Καμμώνας.—Γεώργ. Α Ρούσης διδάσκαλος.—Ἰω. Βαφειάδης

ΟΙ ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Ἰωαννίνων κυρίου Σωφρονίου.

† Ὁ Σεβ. μητροπολ. ἁγ. Ἰωαννίνων κ. Σωφρόνιος 1. Λεωνίδας Γεωργίτζης Παῦλος Ν. Βλαχλίδης. Χαράλαμπος Ἡγουμενίδης. Γεώρ. Δημ. Τζαβέλλας.

ΟΙ ΕΝ ΔΡΑΜΑ.

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Δράμας καὶ Φιλίππων κυρίου Γερμανοῦ.

† Ὁ Σεβ. μητροπ. Φιλιππησίων καὶ Δράμας κ. Γερμανὸς Μιχαηλίδης 3.—Ὁ ἐν Δράμᾳ ἐπίτροπος αὐτοῦ οἰκον. παπᾶ Χαράλαμπος.—Ὁ ἐν Ζίχνῃ ἐπίτρ. αὐτοῦ ἀρχιμ. Ἰωαννίκιος.—Ὁ ἐν Ροδολείβᾳ Ζίχνης οἰκονόμ. παπᾶ Πέτρος.—Ὁ ἐν Κρούπ κροὺ Ζίχνης αἰδεσ. οἰκον. παπᾶ Χριστόδουλος.—Ὁ ἐν Προβίστῃ Ζίχνης αἰδεσ. οἰκ. παπᾶ Ἰωάννης.—Ὁ ἐν Βητατσίστᾳ Ζίχνης αἰδεσ. σακελλάρ. παπᾶ Δημήτριος.—Ὁ ἐν Σεμάλτῳ Ζίχνης αἰδεσ. παπᾶ Γεώργιος.—Ὁ ἐν Μανδηλίῳ Ζίχνης αἰδεσ. οἰκονόμ. παπᾶ

Ἀθανάσιος.—Ὁ ἐν Δοξάτῳ Δράμας οἰκονόμ. παπᾶ Ἀθανάσιος.—Ὁ ἐν Βησσοτσάνῃ Δράμας ἐφημέριος Σακελλ. παπᾶ Κυριάκος.—Ὁ ἐν Πρωσσοτσάνῃ Δράμας οἰκονόμ. παπᾶ Ἰωάννης.—Ὁ ἐν Ἀλιστράτῃ οἰκονόμ. παπᾶ Νικόλαος.—Ὁ ἐν Σφολιανῷ Ζίχνης οἰκονόμ. παπᾶ Ἀθανάσιος.

ΟΙ ΕΝ ΚΙΩ.

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ

τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Νικαίας κυρίου Σωφρονίου.

† Ὁ Σεβ. μητροπολ. ἅγ. Νικαίας κ. Σωφρόνιος 1.—Ἡ ἐφορεπιτροπὴ τῆς κοινότητος Κίου.—Δημ. Π. Πινάτζης.—Γεώργιος Σ. Γιαβάσογλους.—Διομ. Πινάτζης

ΟΙ ΕΝ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ

τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Μεσημβρίας κυρίου Σωφρονίου.

† Ὁ Σεβ. μητροπολ. ἅγ. Μεσημβρίας κ. Σωφρόνιος 1.—Ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Σ. Δεσποτόπουλος.—Ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς ἁγ. Νικολάου Χριστόφορος.—Ἰ. Κληρικὸς διδάσκαλος Καλύμνιος.—Γ. Χουρμουζιάδης.—Μιχαὴλ Ι. Βλαδικόπουλος.—Θεμιστοκλῆς Γ. Μελεκόπουλος.—Ἄγγελος Δημητριάδης διδάσκαλος.

ΟΙ ΕΝ ΔΥΡΡΑΧΙΩ.

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ

τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Δυρραχίου κυρίου Βησσαρίωνος.

† Ὁ Σεβ. μητροπολ. ἅγ. Δυρραχίου κ. Βησσαρίων 2.—Οἰκονόμ. παπᾶ Κοσμᾶς.—Μιχαὴλ Οἰκονόμου.—Δημ. Τζούφκα.—Μιχαὴλ Π. Τύρκα.

ΟΙ ΕΝ ΓΑΝΩ καὶ ΧΩΡΑ

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ

τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου ἁγ. Γάνου καὶ Χώρας κυρίου Πολυκάρπου.

† Ὁ Σεβ. μητροπολ. ἅγ. Γάνου καὶ Χώρας κ. Πολύκαρπος.—Χ″ Ἀθανάσιος Φωκίδης.—Ἀθανάσιος Ζαχαρίου.—Π. Ἰωαννίδης.

ΟΙ ΕΝ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΩ

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ

τῆς Α. Σ. τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἁγ. Νευροκοπίου κυρίου Χρυσάνθου.

† Ὁ Σεβ. ἀρχιεπίσκ. ἅγ. Νευροκοπίου κ. Χρύσανθος 2.—Λεωνίδας Ἀφεντού-

λης.—Ἀρχιμανδρ. Κωνστάντιος.—Χρύσανθος ἱερεὺς τῆς μητροπόλεως.—Χρύσανθος ἱεροδιάκ. τῆς μητροπόλ.—Θωμᾶς παπᾶ Γεωργίου.—Ἰωάννης Ν. Καζαντζῆς.—Ἰω. Ἀθανασιάδης.

ΟΙ ΕΝ ΠΡΑΒΙΩ.

Τῇ φιλομούσῳ μερίμνῃ

τοῦ Θεοφ. ἐπισκόπου. ἁγ. Ἐλευθερουπόλεως κυρίου Μακαρίου.

† Ὁ Θ. Ἐπίσκοπος. ἅγ. Ἐλευθερουπόλεως κ. Μακάριος 3.—Νίκος Ἰωάννου.—Ἀντώνιος Ἀθανασίου.—Ἀντ. Βενέτου.—Γεώρ. Στεργιανοῦ.—Ἰωάν. Χριστοδούλου—Κωνστ. Γουσιαμάνης.—Μιχαὴλ Διαμαντῆ.—Ἀλέξ. Δημητρίου.—Ἀθ. Νικολάου.—Π. Πέϊου.—Δ. Ὑφαντόπουλος.—Δ. Βαρελούδης.

SISMANOGLIO
MEGARO

SISMANOGLIO
MEGARO

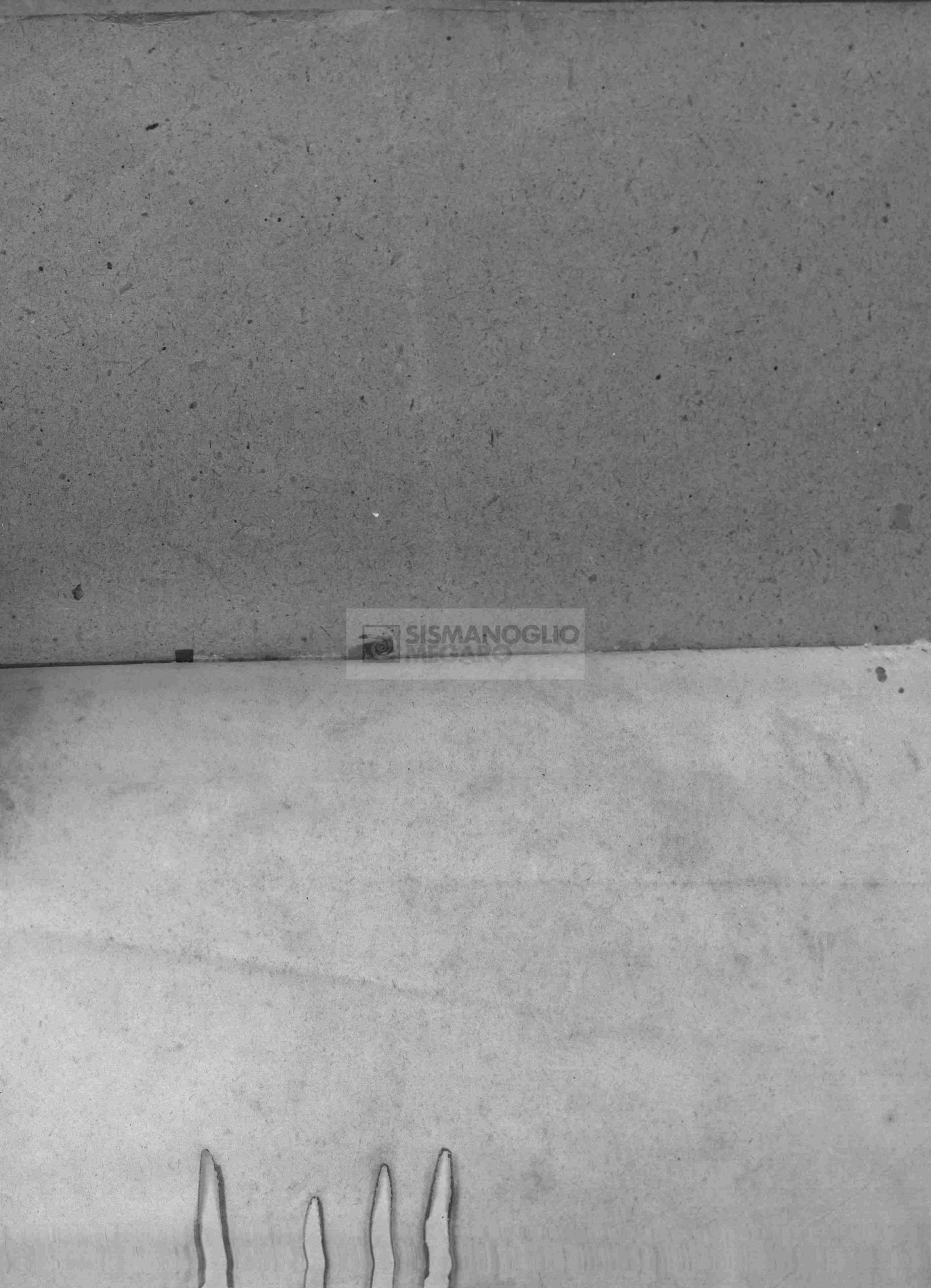

SISMEL EDIZIONI DEL GALLUZZO

SISMANOGLIO
MEGARO